خالید ئێرتوغروڵ

ئێمرێ

منتدى إقرأ الثقافي

ئاهی ستەمدیدەیەک

www.iqra.ahlamonada.com

ئێمڕێ

ئاهی ستەمدیدەیەک

ناوی کتێب: ئێمرێ (ئاهی ستەمدیدەیەک)
نووسینی: خالید ئێرتوغروڵ
وەرگێڕانی: شاگوڵ جەلال
بەراوردکردنەوەی: ئارا محمد
داڕشتنەوەی: بەفراو جەمال

لەبەڕێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانە گشتییەکان
ژمارە(١٤٤٢)ی ساڵی ٢٠١٣ی پێ دراوە

ناوەندی ڕاگەیاندنی ئارا
بنکەی سەرەکی بڵاوکردنەوەی بەرهەمەکانی ناوەندی ڕاگەیاندنی ئارا – سلێمانی / شەقامی پیرەمێرد
0770 358 7100 - 0750 106 9589 - 0748 013 4669 ara.m@hotmail.com

©سەرجەم مافەکانی ئەم بەرهەمە پارێزراوە بۆ ناوەندی ڕاگەیاندنی ئارا
بەپێی ڕێکەوتنی فەرمی نێوان ناوەندی ڕاگەیاندنی ئارا و دەزگای بەرهەمهێن و نووسەرەوە، ناوەندەکە ڕێگە نادات بە لەچاپدانەوە و کۆپیکردن یاخود دابەزاندنی لە سایت و تۆڕە کۆمەڵایەتییەکان، یاخود خستنەسەرشێوازی دەنگ بۆ میدیاکان بەهەر شێوازێك بێت. سەرپێچیکاریش تووشی سزای یاسایی دەبێتەوە.

پێشەکی

ئەم پەرتووکە بەسەرهاتی واقیعیی ژیانێکە و، ڕاستەوخۆ لە (ئێمریێ)وە گوێم لێی بووە، کە بەتەواوی سەراسیمەی کردم.

بەڕاستی باسی ئازار و نەهامەتی ژیانی ئێمریێ جەرگبڕبوو، نازانم چۆن مرۆڤێك دەتوانێت بەرگەی وەها ئازارێك بگرێت؟

سەختییەکانی ژیانی ئەو وەك پشکۆ ناخیان دەسوتاند و، نەمدەتوانی باوەڕ بەوە بکەم کە دەمبیست و، بیروهۆشم بۆ کۆنەدەکرایەوە.

ژیانی پڕ ناسۆری ئەم مرۆڤە سەراپای بوونمی داگیرکردبوو. تەنانەت بە گوێ ڕادێرانیش بۆی تەزووی سەرسامی بەلەشمدا دەهات.

ئای ژیان؟ مرۆڤ چۆن دەتوانێت بەرگەی ئەم هەموو ئازارە بگرێت، ئێمریێ وەك بلێی لە دۆزەخدا ژیابوو. لەچاوەکانی ئەویشەوە فرمێسك دەڕژان، ئەو فرمێسکانەی دڵۆپی ئاو نا، بەڵکو کڵپەی ئاگر بوون...

نەمتوانی چیتر بەرگە بگرم و، پێم وت:

- بەڕاستی ژیانت بەسەرهاتێکی پڕ پەندە، ڕێم پێ دەدەی ڕووداوەکان وەك تێبینی لای خۆم تۆمار بکەم؟ دەمەوێت لەگەڵ خوێنەرەکانمدا هاوبەشی پێ بکەم. لەو باوەڕەدام هەر کەسێك چیرۆکی ژیانت بخوێنێتەوە، سەرلەنوێ چاوێك بەژیانیدا دەخشێنێتەوە و، هەست بە پێویستی و سەرلەنوێ ڕێکخستنەوەی ژیانی دەکات.

بە نیگا خەماوی و بێ پەرواکانی لێی ڕوانیم و وتی:

- ئەوە چ قسەیەکە مامۆستا، بە پێچەوانەوە، منەتباری ئێوە دەبم، ئەگەر ئەم کارە بکەن.

با بەسەرهاتی ئەو هەڵانەی ئێمەیان بە شکستتدا بردو، ئەو ئاگرەی ئێمەی سوتاندو، ئەو داوانەی بەرەو هەڵدێریان بردین، بیخوێننەوە، بۆ ئەوەی خۆیان لێ بپارێزن. تەمەنی ئێمە بەفیڕۆ چوو و گوزەشت، با ژیانی پاکو بێگەردی ئەوانیش لەکەدار نەبێت.

با ئەوان بە ڕووی سپییەوە ژین بکەن. مامۆستا، زۆر ئاساییە لام ئەگەر تۆماری بکەن. با لەبری ئەم هەموو هەڵانەی ژیانم، چاکەیەکم هەبێت گەر بچووکیش بێت. ناونیشانی خۆم مەنووسن، یاخود بیگۆڕن. ڕەنگە بەمە هەستی کەسانێك بڕوشێت کە هێشتا ئێمە بەخزم دەزانن، باتووڕەیان نەکەین و، ئابڕوویان پارێزراوبێت.

زۆر ئاساییه لام ئەگەر بەسەرهاتی ژیانی من پێشکەشی خوێنەران بکەیت، تا ژیانی کەسانی بێ تاوانی ترو خەیاڵەکان پێش چرۆکردنیان وشك نەبن. وشە ئەسرین ئامێزەکانی ئەم مرۆڤە نامۆو، ماندوو و بێزارەم لەگەڵ ئەسرین ڕشتندا خستە سەر کاغەز، بێگومان بەکارهێنانی ناوی خوازراو خواستی ئێمرێ بوو.

لەکۆتاییدا ئەم پەرتووکە کاریگەرەی لێ دەرچوو کە هیوادارم هەمووان بیخوێننەوە، چونکە بەدرێژایی ماوەی نووسینەوەی هەر لاپەڕەیەکی، هەر پەرەگرافێکی ئەسرینم ڕشتووە.

کاتێك زۆر بە دژواری پێشم لە گریانی خۆم دەگرت و، بە هەنسکەوە گوێبیستی ئەم ڕاستییە پڕ پەندانە بووم، دەبوو چی ترم بۆ زیادبکردایە؟! هەموو شتێك ڕوون و ئاشکرا بوو.

بەسەرهاتی ژیانی ئێمرێ هێندە پەند ئامێز بووە، کە هەرکەس لەجێی من بیخوێنێتەوە هەمان هەستی لا گەڵاڵە دەبێت. ڕووداوەکانی بەسەرهاتەکە باس لە بارودۆخی ژیانی کۆمەڵگەیەك و ماوەیەك دەکات. لەوەش گرنگتر بە پێشکەشکردنی ڕێگای دەرچوون لە جەنجاڵیی کۆمەڵگە و، چەوتیی و ناپاکییەکانی نێوی، تا بڵێی چارەسەری گرنگ دەخاتە بەر دیدەی خوێنەران، بۆیە ئەم پەرتووکە لە ژیانی هەموو کەس و هەر قۆناغێکدا تایبەتمەندییەك وێنا دەکات.

ڕەنگە ئەو پرسیارە لە خۆتان بکەن، کە بۆچی لە کتێبەکانماندا بابەتە لەیەکچووەکان زۆر دووبارە دەبنەوە؟

یەکەمین: هۆکاری ئەمە دوو خاڵی سەرەکییە:

١- ڕووداوەکانی ناو ئەم کتێبە بەرهەمی خەیاڵ نین. لەلایەن نووسەریشەوە هەڵنەبەستراون. بەپێچەوانەوە هەموویان لە بەسەرهاتی ڕاستەقینەی ژیانەوە وەرگیراون.

٢- هەرچۆن ڕوویانداوە بەو شێوەیە نووسراونەتەوە، بەهیچ جۆرێك دەستکارییان نەکراوە.

دووهەمیش: باسەکانی ناو پەرتووکەکە باسگەلێکن کە ورەی کۆمەڵگا بەگشتی و گەنجان بەتایبەتی بەرزدەکەنەوە، لەو بابەتانەن کە ڕەنگە ڕۆژانە ڕووبەڕووی خوێنەران ببنەوە.

ئەم کتێبە ناخی مرۆڤ دەهەژێنێت و، بەنێو ئەو ژیانە پڕ ناسۆرییەدا گوزەری پێ دەکات، تا چەندین شێوەی سەختی و ئازار چەشتنی وێنا بکات، داستان ئاسا بەتەواوبوون لە خوێندنەوەی ئومێدێکی نوێ لە ئاسۆدا بەدی دەکەین.

ئەم بەسەرهاتە سەرسوڕهێنەرە پێشکەشی ئێوەی خوێنەر دەکەم.

خالید ئێرتوغروڵ

بەشی یەکەم

مەرگی دڵتەزێنی باوکم

قیامەت...

ژیانێکی دۆزەخ ئاسا.. یا قیامەت

ئاخۆ دەکرێت مرۆڤ لەنێو دۆزەخدا لەگەڵ پشکۆو دوکەڵی ئاگردا ژین بکات!

ئەوانەی سەرگوزشتەی ژیانی من دەخوێننەوە، زۆر باش لە واتای ئەم ژیانە تێدەگەن. هەموو مرۆڤێک کە ماڵئاوایی لە ژیان دەکات، قیامەتی دەست پێدەکات، بەڵام من کەسێکم کە هەر لەو قیامەتەدا چاوم بە دونیا هەڵهێناوە.

ئەو قیامەتەی کە هەموو کەسێك یەکجار ڕوبەڕووی دەبێتەوە، من سەدان جار ڕووبەڕووی بومەتەوە. ئەو تاڵیی و ناسۆرییەی ڕەنگە هەموو کەسێك یەکجار بیچێژێت، من بەشێوەیەکی لە ژمارە نەهاتوو چەشتوومە.

ئێستا بیردەکەمەوە، چۆن توانیوومە بەرگەی ئەم هەموو ئازارە جەرگبڕانە بگرم؟

چۆن لەگەڵ شەپۆلە خنکێنەرەکانی ژیاندا نقوم بووم. ڕەنگە پەروەردگار هەموو ئەمەی بەسەرهێنابێتم، بۆ ئەوەی دواتر ئەزموونی ژیانم بۆ نەوەی نوێ و، گەنجە بێتاوانەکان باس بکەم، بۆ ئەوانەی کە لە داوەکانی ژیان بێئاگان.. بۆ ئەوەی ببمە پەند بۆ ئەو کەسانەی بەبێ سەروبەری و بێ ئامانج درێژە بە ژیانیان دەدەن، تا ئەوانیش گرفتاری هەمان هەڵە نەبن.

کێ ئەزانێ... ڕەنگە وابێت..

* * *

کاتێك بۆ یەکەم جار لە ژیانمدا هەستی هاتنی قیامەتم چەشت، تەمەنم تەنها چوار ساڵ بوو. منداڵێکی بێ گوناه، بێتاوان و، بێئاگا لە گورزە بکوژەکانی ژیان...

هەر ئەم یەکەمین گورزەش بوو هەموو ساتێکی ژیانمی قیامەت ئاسا گۆڕی. هێندە ترسناك بوو، کە هەموو ئومێدەکانمی لەناو برد، دنیای لێ تاریك کردم. یەکەم وانەی ژیانی دادام، تەواوی بوونمی خاپوور کرد، پاش ئەوە فرمێسکەکانم بە ئەستەم دەگیرسانەوە.

ئەم قیامەتەش دیمەنی لاشە پارچەکراوەکەی باوکم بوو، کە هەموو لاشەی بە ئەشکەنجەوە لەت کرابوو.

دایکیشم –کە نەخۆشی گورچیلەی هەبوو– لەگەڵ چوار خوشك و برای بچوکمدا شپرزە بوویوو، هەموومان باوەشمان کردبوو بە تابووتەکەی باوکمدا، بە هات و هاوار دەمان ناڵاند.

ئەمە بەتەواوی قیامەتێك بوو بۆ ئێمەو، منیش لەدنیا ساواکەمدا بۆ یەکەم جار تاڵاوی بێئومێدی و بێچارەییم چەشت.

ئای خوایەگیان! چ دیمەنێکی تۆقێنەر بوو! تەنانەت بیرکردنەوەش لێی مرۆڤ دەهەژێنێت. داخۆ هیچ مرۆڤێك هەیە بەرگەی ئەو هەموو ئەشکەنجەیە بگرێت؟!

ئایا لە دنیادا کەسانێکی وا هەبوون کە بەو ئەندازەیە بە نارەوایی و بە بێ رەحمانەو دوور لە هەموو هەستێکی مرۆڤانە رەفتار بکەن؟ دەبێت ئەوانەی لاشەی باوکمیان وەك قەصاب پارچە پارچە کردبوو، چەند کینە لەدڵ بووبن! دەبێت باوکم لەنێو ئەشکەنجەو ئازاردا چەندێك هاواری کردبێت و، داوای یارمەتی کردبێت!

زۆر ترسناکە! تاوانێکە، ویژدان دەهەژێنێت، بەدرێژایی تەمەنم نەمتوانی ئەو دیمەنە لەبەرچاوم بسڕمەوە. نەمتوانی خۆم لە کاریگەری ئەو دیمەنە رزگار بکەم. سیما تاساوو رووخسارە رەنگ پەریوەکەی لە خەیاڵم دەرناچن. لەوانەشە بنچینەی تێڕوانینم بۆ کینەو بێزاریی لە ژیانمدا ئەم دیمەنە دڵتەزێنەی تێدابێت.

نەریتی دوژمنایەتی:

دوژمنایـەتی سـیمای ژیـانی ئێمـە بـوو. لەگـەڵ دوژمنایەتیـدا دەنووستین و، لەگەڵ دوژمنایەتیدا بە ئاگا دەهاتینـەوە. ئەمـە زامێك و، کینەیەك و، نەفرەتێك بوو، کە ساڵەهای ساڵ و لەوانەشە چـەندین سەدە سارێژ نەبووەو نابێت.

هەموو پلانەکانی ژیانمان، لەسەر بنەمای تۆڵەسەندنەوە دارێژتبوو، هـەرکات دەوڵـەت بەدادگەریـەوە لەناحـەقی نزیـك نەبێتـەوەو، ستەملێکراو و بێتاوان نەپارێزێت و، ستەمکار و تاوانباریش بەو سزایە نەگەیەنێت کە شایەنیەتی، ئەوا هـەموو کـەس تـا هێـزی بڕبکـات لای خۆیەوە دادگەری دەکـات. بێگومـان ئەمـەش بـە تـرس، ئەشـکەنجە، خوێن و، دواتر مەرگ کۆتایی دێت.

ئەگەر کەسێك لە منداڵەکەت بدات، تۆش ناچار لە دژی ئـەو کەسـە هـەموو هێـزت دەخەیتەگـەڕ، ئەگـەر کەسـێك ڕێگـەت پێبگرێـت، تـۆ بەشێوەیەکی توندتر بەرپەرچی دەدەیتەوە.

ئەگەر کەسـێك بکوژرێـت، ئـەوا بـە کوشـتنی بکوژەکـەی، ژمـارەی مردووی هەردولا بەرزدەبێتەوە بۆ دوان.

لەڕاستیدا ئەمە پیشاندانی هێـزەو، هـەر ئەمەشـە کـە ژیـانی مـرۆڤ وێران دەکـات.. ئێسـتا کـە بیردەکەمـەوە، بـەخۆم دەڵـێم کـە بۆچـی ئەزموونی یەکگرتن و پێکەوەژیانمان تاقی نەکردۆتەوە؟ بۆچی کاتێك

منداڵەکان ڕێیان بە یەکتر گرتووە و، بەشەڕدا هاتوون، لەجێی لێدان، بەقسەی خۆش و زمانی شیرین ڕونکردنەوەمان نەداوە؟ بۆ ڕێگاکانی چارەسەرو پێکهاتن نەگەڕاوین؟ بەڵکو بەپێچەوانەوە ئەو ڕێیانەمان گرتووەتەبەر کە ڕووداوەکەیان چڕتر کردووەتەوە.

شەوان بە نۆبە ئێشکمان دەگرت:

کە شەو دادەهات، دەرگا و پەنجەرەکان دادەخران. پیاوەکان میلیان لە چەکەکانیان دەهێنایەوە، تا ئەگەر شەو لەلایەن دوژمنەوە خافڵگیرکران، دەستبەجێ بتوانن ڕووبەڕوویان ببنەوە، تا زەردەپەڕی بەیانی لە ئامادەباشیدابوون. شەوانی ئێشکگرتن بوویبووە کابوسێك، خەوتن و، بەخەبەر بوونیش نە بە ڕۆژ و نەبەشەو مرۆڤی ئاسوودە نەدەکرد. هەردەم ترس، دوودڵی، دڵەڕاوکێ، وەك بڵێی ئەمە ژیان نا، بەڵکو شانۆیەك بوو بۆ ئەشکەنجەدان، لە سەرای دادگایەکی دوانەهاتووی بێ ئەنجامدا بووین، لەم جەنگەڵی دڕندایەتییەدا باوکم کۆتا قوربانی بوو، کە دەبوو بەرەنگاری ئەمە ببێتەوە، بەڵام چۆن؟

لەبەر ئەمە لە (ئورفا)وە هەڵهاتین. لایەنی بەرامبەر لە ئێمە بەهێزتر بوو، تەنها کەسیش کە بەرهەڵستی دەکردن باوکم بوو، بەڵام ئەوان بەو شێوە نامرۆڤانەیە کوشتیان و، ئەمەش سەرەڕای سنووردانان بۆ بەرهەڵستی بنەماڵەکەمان، پەیامێکی تۆقاندن و ئاشکرابوو بۆ ئێمەش.

واتە "ئەگەر سنووری خۆتان نەزانن، سەرەنجامی هەمووتان بەم جۆرە دەبێت".

لەم بەرەیەدا جگە لە ئێمە کەس نەمابوو، کێ تۆڵەی باوکمی دەسەندەوە؟ خزمەکانی دایکم پەیوەندی خزمایەتییان لەگەڵ پچڕاندبووین، چونکە کاتی خۆی باپیرم ڕازی نەبووە بە هاوسەرگیری دایکم لەگەڵ باوکمدا.

هەربۆیە پەیوەندییان لەگەڵماندا پچڕاندبوو، هاوکارییان نەدەکردین، سەرەڕای ئەو هەموو نەهامەتییەی بەسەرماندا دەهات، نە خاڵەکانم، نە پورەکانم، نە باپیر و نەنکم، هیچ کامیان یارمەتیان نەدەداین، سەرەڕای ئەوەی دەوڵەمەندیش بوون.

مرۆڤ هیچ نرخێکی نەبوو

بنەماڵەی ئێمە تەنها باوکم و مامێکم هەبوو. لەڕاستیدا نەوەکانی خێزانی باوکم چوار بوون: بەڵام دوانیان لە لایەن دوژمنەکانمانەوە کوژرا بوون. یەکێك لە پورەکانم لەگەڵ مێردەکەیدا بەیەکەوە بووبوونە نیشانەی گوللەی دوژمنەکانمان. ئەوەی دووەمیشیان لەکاتی ئاهەنگی هاوسەرگیرییدا...

ئەمانە، ڕووداوگەلێکی زۆر دڵتەزێن و جەرگبڕبوون، چ بۆ دوژمنەکانمان و بۆ ئێمەش. ئەوەی هەرگیز نەدەبوو ڕووبدات، بەسەرماندا هات. مێردی پورەکەم بە ئومێدێکی گەورە و بەپەرۆشیی

خزمـــەتی ســـەربازی گەڕابوویـــەوە. شـــەوی ئاهەنگەکـــەی بـــوو، چارەنووســـی کۆتـــایی هـــەردووکیان زۆر ســـامناك بـــوو. ئـــەی داخ و پەژارەی خزمانیان؟ ئازارەکانی ئێمە لە باسکردن نایـەن، چـونکە بـە تەنها و بێچارە مابووینەوە. ئەو مامـەم کەلـە ژیانـدا مـابوو کەسـێکی کەم ئەندام و نەخۆش بوو، نەیتوانی بەپێی پێویسـت یارمەتیـدەرمان بێت. لەبـەر گیـانی خـۆی زۆر لـە ئێمـە نزیـك نـەدەبۆوە، پوورەکـەی تریشم چیتر بەرگەی ئەم بازاڕی گیانکێشانەی نەگرت و، کۆچی کـردو ڕۆیشت.

بۆ چەندین ساڵ بە هیچ شـێوەیەك هـەواڵێکمان پێـی نـەزانی. ئـەو گەڕانەش کە بە ئومێدی دۆزینـەوەی پـورم کردمـان، دیسـان تووشـی شکستی کردین، چونکە لەگـەڵ مێردەکەیـدا لـەماڵی خۆیانـدا بـەهۆی ژەهراوییبوونەوە بە غاز مردبوون. ئایا بەڕاستی ڕووداوێـك بـوو یـاخود بەدەستی ئەنقەست بوو، نازانم!

بـەڵێ بـەو شـێوەیە دایکـی نـەخۆش و بێچـارەم لەگـەڵ چـوار منداڵەکەیدا مابوویەوە. ڕۆژانێکی وەها سـەخت چـاوەڕێیان دەکـردین کە گێڕانەوەی ڕووداوەکانیشیان دژوارە؟ بەڵام هەرچەند سەخت بێـت و وزەی خامەکەشم بەپێی پێویست نەبێت، باسی ئـەو ڕۆژگـارە تـارو تاڵانە دەنووسمەوە.

باوکم لەکاری نابەجێوە تێوەگلابوو:

باوکم کەسێکی ژیرو فێڵباز و خاوەن سیمایەکی جوان بوو، دەتوانم تێبگەم کە بۆچی دایکم ئەوی خۆشویستووە. وەك دەڵێن: گەنجێکی سەرنجڕاکێش بووە، بەڵام وەك هەرکەسێکی تر هەڵەشی کردووە. گەورەترین هەڵەی ئەو ئەوە بوو کە حەرام و حەڵاڵی لەیەك جیانەدەکردەوە و، ماوە ماوەش لەکاری گومانلێکراوەوە تێوەدەگلا.

لەلایەکەوە دوژمنەکان، لەلایەکی ترەوە خواردنەوە و، قومار و، پەیوەندی ناشەرعی و چەندین هەڵەی تریش... من ئەو ڕۆژانەم وەك خەیاڵێك لەیادە، دایکم ڕۆژ تا ئێوارە تکای تێدا دەکرد:

"پیاوەکە، ئەو کارانە مەکە! بیر لە من و منداڵەکان بکەرەوە. ئەم شێوازی ژیانە، هیچ کەسێکی تێر نەکردووە. ئەم کارانە هەمیشە بە نەگبەتی و دەردی سەری کۆتاییان هاتووە..."، بەڵام باوکم، گوێی بەم قسانە نەدەداو، دەرنەدەکەوت کە بیانبیستێت.

باوکم لای کەسێکی دەوڵەمەند کاری دەکرد، کە بە (تۆپاڵ حەمدی) ناسرا بوو، (تۆپاڵ حەمدی) ناوو شۆرەتێکی باشی لەنێو خەڵکدا نەبوو، گازینۆ، قومارخانە، بازرگانی بە ئافرەت، مادە هۆشبەرەکان: بەکورتی هەموو جۆرە کارێکی خراپی بەڕێوە دەبردو، چەندین پیاوی وەك باوکم کاریان بۆ دەکرد.

هـەموو ئـەم پیاوانـەش قوربـانی تێـوەگلان بـوون بـەکاری گومانلێکراوەوە.

(تۆپـاڵ حەمـدی) قاچی لەپێکدادانێکـدا شـکا بـوو و، بەشـەلیی مابوویەوە. هەروەها یـەکێك لـە تایبەتمەندییـەکانیش ئـەوە بـوو، کـە دۆستێکی نزیکی دوژمنـەکانی بنەماڵـەی ئێمـە بـوو. نهێنی کوشـتنی باوکیشم هەر ئەمە بوو.

ئاخۆ باوکم بەهۆی کارێکی هەڵەیەوە لەلایەن (تۆپاڵ حەمدی)یەوە درابـوو بەکوشـت، یـاخود لەلایـەن دوژمنەکانمانـەوە ؟ لەوانەشـە هەردوولا کارەکەیان بە هاوبەشی ئـەنجام دابێـت. بـە سـەرنجدان لـەو شـێوازە نامرۆڤانەیـەی بـاوکمی پـێ کوژرابـوو (تۆپـاڵ حەمـدی)م بـە خەیاڵدا دەهات، چونکە دوژمنـان لـە بنەماڵـەی یـەکتری دەکوژنـەوە، بەڵام بەم شێوەیە ئەشکەنجەی کەس نادەن.

باوکیشم بەشێوەیەکی دڕندانـە کوژرابـوو، بـەڵام ئـەو گریمانەیـەش هەبوو، کە باوکم لەکاری گومانلێکراوو ئابڕووبەردا تێوەگلابێت.

بەمجۆرە دوژمنەکانی خێزانەکەم زیادیان کرد: حەمدیەشەل لەگـەڵ دوژمنـە کۆنـەکانمان. بـە کـورتی هـیچ دۆسـتێکمان نـەبوو. تاکـە ئاسوودەیی منیش ڕاکشان لەئامێزی دایکم و، گریان و فرمێسك ڕشتن بوو.

ئاهـ، لەو بێ کەسییە ! ئاهـ چ بێچارەییەك بوو!

خوایە گیان! هەرگیز ئەو ڕۆژانەمان پێشان نەدەیتەوە جارێکی تر، ئەوەی ئێمە چەشتمان بەسەر کەسدا نەیەت. بێچارەییمان لە باسکردن نایەت.

نەمانتوانی لاشەی باوکم بنێژین و، دوو ڕۆژ لەماڵەکەماندا مایەوە. دواتر لە شارەوانییەوە هاتن و بەخاکیان سپارد. دایکی ڕەحمەتیم، ئەڵقەی بووکێنی خۆی لە مەسرەفی بەخاکسپاردنەکەی باوکمدا بەخەرج دا. خانوویەکی کرێ... دایکێکی نەخۆش... چوار منداڵ لەباوەشی دووڕناکەونەوەو، شایەتحاڵی فرمێسکەکانی ئەو بێچارەیەن....

ڕۆژگارە پڕ نەهامەتییەکان:

لە خانوویەکی بچووکی کرێدا دەژیایین. دایکم شەو تا بەیان بەدەست ئازاری گورچیلەوە دەیناڵاند. خواردن و خواردنەوەی پێ نەدەخوراو، دەستەکانی و ڕووخساری دەئاوسان، ڕووی زەرد هەڵدەگەڕاو، تروسکایی تێدا بەدی نەدەکرا. من و خوشك و براکانیشم لەبەر ئەوەی لە حاڵی دایکم تێنەدەگەیشتین، زۆرجار بە یاری و ڕەفتارەکانمان ئەومان بێتاقەت دەکرد، بەڵام کە هەستمان دەکرد دایکم بەدەست ئازاری زۆرەوە دەناڵێنێ و، کە گوێمان لە ئاهەکانی دەبوو و لە دەوری کۆدەبووینەوە و، ئێمەش دەگریاین. وامان دەزانی دایکیشمان وەك باوکمان دەمرێ. دەردەداریی دایکم بەشێوەیەك

بوو، که لەبەیانیەوە تا ئێوارە، جاری وا هەبوو لە ئێوارەشەوە تا بەیانی ڕۆژی دواتر بەردەوام ئازاری دەبوو. ئێمەش شەوانە بەدەم گریانەوە دەنووستین.

ئەو ڕۆژگارە زۆر ڕۆژ هەبوو کەبەبرسی سەرمان دەنایەوە. جار هەبوو پارچە نانێکیشمان دەست نەدەکەوت. ناو بەناو دراوسێکان بەزەییان پیاماندا دەهاتەوە و، خواردنیان بۆ دەهێنایین، بەڵام ئەم یارمەتیانەش نەمان. چونکە دوژمنەکانمان دەیانویست بێچارەمان بکەن و، بەهەڕەشەکردن لە دراوسێکانمان، ڕێگریان دەکردن بەوەی یارمەتیمان بدەن. دایکم چوو بۆلای (حەمدیە شەل) بۆ ئەوەی حەقی باوکمی لێ وەربگرێتەوە، بەڵام ئەو هەم دەریکردبوو و، هەم قەرزەکانی باوکیشمی نەدابوون و، بە هەڕەشەوە پێی وتبوو: بەگیانی خۆت دەیاندەیتەوە؟" دایکم کە هاتەوە بۆ ماڵەوە زۆر ڕووخابوو، زۆر پەرێشان بوو. ئای دایکە گیان، چیت چەشتبوو، چی!...

دایکم ئەو شەوە زۆر پەرێشان بوو، هات و هاوار لە ناو ئازارەکانی دەیناڵاند و، دەیوت: موسوڵمانێك نییە، بەندەیەکی خوا نییە؟ وا ئەمرم، یارمەتیم بەن!"، من لەو کاتەدا چوار ساڵان بووم. خوشك و براکانم لەمن بچوکتر بوون.

دایکم هاواری دەکرد و دەیوت: "یەکێ نیە فریامان بکەوێت؟" ئێمەش بەدەنگی بەرز هاوارمان دەکرد "برسیمانە، نان". خوشکێکم بچوکترین منالمان بوو. هێورکردنەوەی مەحاڵ بوو و بەردەوام دەگریا.

بەشی دووەم

پیرە پیاوێکی نوورانی

کەسێك ئەو شەوە گوێبیستیناڵەو ئازارەکانی دایکم و، هات و هاواری ئێمەی برسیی بوو بوو. لەڕاستیدا ماڵەکەمان بە دەنگی هات و هاواری ئێمە هەژابوو، کاتێك لە دەرگا درا، پیاوێك بە بەرگێکی دڕاو و کۆن و، دیمەنێکی سواڵکەر ئاساوە هاتە ژوورەوەو، بە وتنی:"بۆ خاتری خوا یارمەتییەك" سەری هێنایە ئەو ژوورەی ئێمەی لێ دانیشتبووین.

پیاوێکی زۆر پاکوخاوێن دەهاتە پێش چاو، دیمەنێکی نوورانی و، ڕووخسارێکی گەشاوەی هەبوو. بە زمانێکی منداڵانەوە وتمان:"هیچمان نییە بیدەین بە ئێوە"، بۆ ئەوەی پیاوەکە بە تەواوی دڵنیا ببێت، کە هیچ خواردنێك شك نابەین، مەنجەڵی نانەکەم بردو نیشانم دا. پیاوە نوورانییەکەش خەندەیەکی میهرەبانانەی کردو، مەنجەڵەکەی لە دەستم گرت و، لە جانتاکەی دەستیدا خواردنی

دەرهێناو، مەنجەڵی نانەکەی ئێمەی بەنان و، سەوزەو، میوە پڕکرد. ئەوەنـدەی لـەیادم بێـت، بڕێکـی بـاش خـواردنی تـێ کـرد، پاشـان لەبەردەم دەرگاکەدا بەجێی هێشت و، ڕۆیشت.

ئێمەش بـە پەرۆشـەوە دەسـتبەجێ خۆمـان گەیانـدە خواردنەکـە. بەڕاسـتی ئـەو مەنجەڵـە بـۆ ئێمـە وەك گەنجینـەی بەرەکـەت وابـوو، خواردنەکەی بەشی چەند ڕۆژێکی کردین.

سەیرترین لایەنی ئەم ڕووداوە، لەناو مەنجەڵکە دەرمانی تێدا بـوو. دایکـم پـاش خـواردنی ئـەو دەرمانانــە، کـەمێك هاتــەوە سـەرخۆی. ئێمەش بەوە زۆر خۆشحاڵ بـووین. دایکـی ڕەحمـەتیم چـەندەها جـار ئەم ڕووداوەی بەم شێوەیە بۆ باس دەکردین کە:"ئەو پیاوە سواڵکەر نەبوو، بەندەیەکی باشی پەروەردگار بوو".

دایکم خانمێکی باوەڕ پتەو بوو. تەنانەت لەبەرامبـەر سـەختترین و بەئازارترین کێشـەکانی ژیانـدا، مـەزنترین ئـارامگرتنی پیشـان دەداو، پشتی بە خوای گەورە بەستبوو و، هەرگیز ناشکوری نەدەکرد.

سـاڵێ، یـان سـاڵ و نیـوێ بەسـەر ئـەو ڕووداوە سەرسـوڕهێنەرەدا تێپــەڕیبوو، ئــەو پیــاوە میهرەبــان و نوورانییــە، جــارێکی دیکــەش یارمەتی ئێمەی دا.

لەبـەر ئـەوەی مـاوەی شـەش بـۆ حـەوت مـانگ نـەمانتوانی کرێـی خانووەکــەمان بــدەین. خــاوەن ماڵەکــە وەدەرینــاین. لەڕاســتیدا

کەلوپەلێکی وەهاشمان شك نەدەبرد؛ خاوەن قەرزەکانی باوکم کە حاڵ و گوزەرانی ئێمەیان دەبینی، لە وەرگرتنەوەی قەرزەکانیان بێ ئومێد دەبوون و، هەندێکیان ئەو کەلوپەلانەمان کە پارەیان دەکرد، لەجێی قەرزەکان بردیان، لە سەرەتادا سەلاجەو تەلەفزیۆنەکەمان، پاشان تاقمە قەنەفە کۆنەکەمان و، دواتر تاقمی ژووری نووستنەکەی دایکم. بەجۆرێك لە ماڵەکەماندا تەنها غازو تەباخێکمان مابوو، ئەویش جارێك یەکێك لە خاوەن قەرزەکان ویستی بیبات، بەڵام کە ڕووخساری داماو و بێ چارە و فرمێسکاوی دایکمی بینی، بەزەیی پێماندا هاتەوەو، دایناو ڕۆیشت.

بەم شێوەیە ساحێب خانووەکە بە خۆمان و ئەو کەلوپەلە کەمەوە کە مابوومان وەدەری ناین، ئێمەش بێچارە تێرامابووین. نەماندەزانی چی بکەین و، ڕوولەکوێ بکەین. یەکەم شەومان لەسەر شەقام و لەژێر ڕۆشنایی کزی ئەستێرەکاندا بەڕێ کرد. دایکی ڕەحمەتیم تا بەرەبەیان بەدەم ئازارو ناڵەوە لەخوای گەورە پاڕایەوە و، نزای کرد.

سەرلەبەیانی ڕۆژی دواتر بە تینی گەرمی تیشکی خۆری هاوین بە ئاگاهاتینەوە و، سەرلەنوێ ڕۆژێکی دیکەمان بە ئازارو ناڵەی دایکم و، سکی برسییەوە دەستپێکردەوە.

ڕۆژانە زۆر بە زەحمەت پارچە نانێکی وشکمان دەستدەکەوێت.

بۆیـە کاتێـك دەبیـنم، بـە چـەندەها تـەن خـۆراك فـڕێ دەدرێتـە زبڵخانەوە، دەستبەجێ دیمەنی ئەوانە دێتە پێش چاوم، کە بەدەست برسـێتیەوە دەنـاڵێنن. بەهـەرحاڵ منـیش لـەڕیزی ئـەو برسـییانەدام، بێگومان زاتی خاوەن دادپەروەری ڕەهـا، دادگایـەکی مـەزنی بـۆ ئـەم نایەکسانیی و برسێتییە ئامادەکردووە، ئەگەرنا ناسۆری ئـەم هـەموو برسێتییە بەچی دەڕەوێنرێتەوە؟

بێ لانە کەوتین، پێویستی دەست بە ئاوگەیاندن و، خـۆراك و، .... تەنانـەت هـیچ پێویسـتییەکی سـەرەتایی ژیـانێکی ئابڕوومەندانـەمان دەست نەدەکەوت، دایکم لـە تـاودا، بەچۆکدا هـات و، کڕنووشـی بـۆ خوای گەورە برد، بە هـاوارێکی پـڕ ئـازارو بـێ چارەوە وتی: "خوایـە گیـان، بـــە هانامانـــەوە بێیـــت، بـــە میهـــرو بەخشـــندەیی خـــۆت دەستگیرۆییمان بکەیت، کۆمەکی خۆتمان فریا بخـەیت"، بـەم جـۆرە دەیناڵاندو دەیوت: "هیچم لەدەست نایەت، بەڕاستی نازانم چی بکـەم، خوایەگیان لەبەر خاتری ئەم منداڵە بێ تاوانانە وەرە بە هانامانەوە".

لـــەو کاتـــەدا ئۆتۆمبێلێـــك لـــە نزیکمانـــەوە وەســـتا. شـــۆفێری ئۆتۆمبێلەکە وتی: "دەی سەرکەون، با بڕۆین".

ئاوڕمان دایەوە، من پاش ئەوەی بـاش سـەرنجم دا، وتم خـۆ ئـەوە ئەو پیاوەیە کە داوای خێرەکـەی لێکـردین و، دواتـر خواردنەکـەی بـۆ جێهێشتین... ئەو سیما نوورانیـەو، ئـەو خەنـدە شـیرین و میهرەبانـە

تەنها لەو دەکەن، چۆن بتوانم ڕووخساری کەسێکی وا لەیاد بکەم، بێگومان لە یادم ناچێت.

دایکم پرسی: "بۆ کوێ دەڕۆین، ئێوە کێن؟"

شۆفێرەکە وتی:"خانوویەکم بۆ دۆزیونەتەوە، تا تێیدا نیشتەجێ بن".

بە هەرحاڵ دایکم وەك ئەوەی لە بابەتەکە تێگەیشتبێت، هیچ ناڕەزاییەکی نیشان نەدا.

سەرمان سووڕمابوو:

شۆفێرەکە کەلوپەلەکانمانی کردە ئۆتۆمبێلێکەوەو، ئێمەش سەرکەوتین. لەڕێدا هیچ قسەیەکی لەگەڵ نەکردین، تەنها بە دایکمی وت:"ئەم کتێبە بخوێنەرەوە".

دواتر بۆم دەرکەوت ئەو کتێبەی پیاوەکە دابوویە دایکم (جەوشەن) بوو. دایکیشم بێ وچان و بەردەوام دەیخوێندەوە و دەیوت:"ئەم جەوشەنە دەبێتە شیفا، مایەی حەوانەوەی دەروونە، سارێژکاری ئازارەکانمە".

لەبەردەم خانوویەکی خنجیلەی سادەدا وەستاین، کە چووینە ژوورەوە، بینیمان خانووەکە خۆی کەلوپەلی ناوماڵی تێدا بوو، تەنانەت چێشتخانەکەشی پڕکرابوو لە خواردن. شۆفێرەکە ئێمەی لەو ماڵەدا جێهێشت، بەڵام پێش ئەوەی بڕوات وتی:"خاوەن ماڵەکە

کرێتـان لێ وەرناگرێـت و، خـەمتان نـەبێت، بـەردەوام پشـت بـەخوای گـەورە ببەسـتن، پـەروەردگارم گـەورەترین هـاودەمی نـەخۆش و، دڵشکاوو، بێ نەواو، ستەمدیدەکانە، ئێوە تەنها ئـارامبگرن" و، پـاش ئەوە ڕۆیشت.

نیشـتەجێبوونمان لـەو خـانووەدا وەك چـەژنێك وابـوو، هـەموومان بەخۆشحاڵییەوە دەستمان بە نـان خـواردن کـرد، زۆر بـە پەرۆشـەوە نانەکەمان خوارد، بـەجۆرێك کـە نەماندەویسـت هـەرگیز جـارێکی دی برسیمان ببێتەوە.

دایکم کە ئێمـەی بـەم خۆشـحاڵییە بینـی ڕووخسـاری گەشـایەوەو، خەندەیەکی شیرین کەوتە سەر لێوەکانی.

خانووەکە لە دوو ژوور پێکهاتبوو، تا بڵێیت بەشێوەیەکی ڕێکوپێك کەلوپەلەکانی تێدا دانرابوو.

دایکـم بـە دەنگـی بـەرز هەسـتی خۆشـحاڵی دەردەبـڕی و، دەیوت:"ئـای خوایـەگیان! چـەند میهرەبانیـت، سـەلاجە کۆنەکـەی خۆمان لە هەمان جۆرو، لەجێی قەنەفـەو تـاقمی ژووری نوسـتنەکەش لە هەمان شێوە مۆدێلی لێیە!".

واتـە وەك ئـەوەی کەلوپەلـەکانمان گوازرابێتـەوە بـۆ ئێـرە، ئـەم خـانووە، تەنانـەت وەك دووانـەی خـانووە کۆنەکـەمان دەهاتـە پـێش چـاو. بەسەرسـوڕمانەوە دەمانوت:"ئەمـە چـۆن دەبێـت؟ بەڕاسـتی

شتێکی سەیرە، دۆش دامابووین، بەڵام ڕووداوی لەوە سەرسوڕهێنەرتر لە دواتردا ڕوویدا.

پیرە پیاوێکی ڕیش سپی، کە وا دیاربوو خاوەن ماڵەکەیە، هاتە ژوورەوەو، وتی:

– ئێوە کێن و، چی دەکەن لێرە؟

دایکم وتی:

– شۆفێری ئۆتۆمبیلێك ئێمەی هێنا بۆ ئێرەو، وتی لێرە نیشتەجێ بن، تەنانەت وتی ساحێب ماڵەکە کرێتان لێ وەرناگرێت.

پیاوە پیرەکە بە سەرسوڕمانەوە لە شوێنی خۆی دانیشت، وتی:

– ئای خوایە، خوایە گیان، من پیاوێکی وەها ناناسم، دەمویست خانووەکەم بە کرێ بدەم، بەڵام بەڵێنم بە کەس نەدابوو. هەروەها نیازیشم وەها نەبوو، کرێی وەرنەگرم.

ئێوە کێن؟ کەمێك باسی خۆتانم بۆ بکەن.

دایکم باسی کرد.

فرمێسك لەچاوی پیرە پیاوەکەوە داباری، دیاربوو ئەم بەسەرهاتە جەرگبڕەمان کاری لەویش کردبوو.

– من ئەو پیاوەی ئێوەی هێناوەتە ئێرە ناناسم، بەڵام هەزاران سوپاس بۆ پەروەردگارم کە خانووەکەی من بوو بە نسیبی بێتاوانی وەکو ئێوە، کرێتان لێ وەرناگرم و، هەرچەندە من پیاوێکی وەها

هەبوو و دەوڵەمەندیش نیم، بەڵام ئینشائەڵڵا ناوبەناو یارمەتی و هاوکاریتان دەکەم.

ئەم ڕووداوە کاریگەری زۆری هەم لەسەر دایکم و هەم لەسەر مامە پیرەکەش جێهێشت، منیش دواتر کە پێگەیشتم بەهەمان شێوە ئەم ڕووداوە کاری تێکردم.

هەرچۆنێك بێت دەستێکی شاراوە یارمەتی پێشکەشی ئێمە دەکرد، تا لەم بێچارەییە بە هانامانەوە بێت. چۆن بتوانین ئەو مامە پیرە نوورانییە لە یاد بکەین؟ کە هەرکاتێك بێ ئومێد بووبێتین هاتووە بە هانامانەوە.

دایکم نەخۆشییەکەی هەر سەختتر دەبوو، گەورەترین ترسیشی ئاسایشی گیانی ئێمە بوو، چونکە دڵنیابوو بە گەورەبوون و پێگەیشتنی سێ کوڕ، نە (حەمدیە شەل) و نە دوژمنەکانمان ڕێگەیان نەدەدا هەرگیز ئاسوودەبین. هەروەها خەیاڵی تۆڵەسەندنەوەمان لە دوژمنەکانمان ئۆقرەی لێبڕیبوون. واتە ئێمە هەم بەدەست تەنهایی و برسێتی و، هەم بەدەست دوو دوژمنی سەختکارەوە گرفتار بووین. ڕۆژانی زۆر بە ئازار، زۆر سەخت و دژوار و، زۆر بەدمان لەڕێدا بوو.

منیان ڕفاند:

نەخۆشییەکەی دایکم گەیشتبووە ئاستێکی بەرگە نەگیراو. ئەو ساڵەی پێم نایە شەش ساڵیمەوە، ئەو برایەم کە لە من بچوکتر بوو پێنج و، ئەوەی دوای ئەو چوار و بچوکترین خوشکیشم سێ ساڵ بوو. هێواش هێواش هەستم بە بەرپرسیارییەتی سەختی ژیانم دەکرد، بۆیە پێویست بوو بیرێك لە کێشانی بەشێك لە خەرجی خێزانەکەم بکەمەوە. خاوەن ماڵەکەمان خوای گەورە تا ئەبەد لێی ڕازی بێت، هەم کرێی لە ئێمە وەرنەدەگرت و، هەم چاودێری ئێمەی دەکرد و دەستگیرۆیی دەکردین.

سندوقێکی بۆیاخی پێڵاوی بۆ من کڕی. سەرەڕای ئەو تەمەنە بچووکەم لە بەیانییەوە تا ئێوارە دەسوڕامەوە: سێ چوار قروشم دەستدەکەوت و، بە شەکەتی و ماندوویی دەگەڕامەوە ماڵەوە، بەڵام کە نرکەو ناڵەی دایکم گوێ لێ دەبوو، ماندوویەتیم لەبیر دەکردو، تا بەیانی نەدەنووستم و، فرمێسکم دەڕشت.

ئاخ!... ئاخ، چ ڕۆژگارێکی سەخت و پڕ دەردی سەری بوون، لەو ڕۆژانەدا دووچاری ڕووداوێکی وەها بووم، کە هەرکات بەبیرمدا دێتەوە، دادەچڵەکم.

وەك هەر ڕۆژێکی ئاسایی، بەیانییەکەی لەماڵ دەرچووم و، سندوقی بۆیاخەکەم دا بە کۆڵمدا. بە پێڵاوێکی کۆن و دڕاو و،

پانتۆڵێکی لە چل لاوە پینەکراو و، تیشێرتێکی شڕەوە پێستەکەشم ڕەنگی ڕەشی بۆیاخەکانی بواردبوو، نەخۆشییە بێ ئامانەکەی دایکم هەروەك هەموو شتێکی ماڵەوەی شێواندبوو ئێمەشی لە پاك و خاوێنی بێ بەش کردبوو.

لە نزیکی دیوارێکدا دانیشتم. بەو دەنگە بێچارەو غەم ئاوێزەوە هاوارم دەکرد:"وەرن با بۆیاختان بۆ بکەم کاکە، ئەگەر بریقەی نەدا پارە مەدە"، ئەو کەسانەی بەلامدا تێدەپەڕین کە سەیری جلوبەرگی چڵکن و سیمای ڕەشداگیرساویان دەکرد، هەندێکیان دڵیان بە تەمەن و حاڵم دەسوتا، هەندێکیشیان پێدەکەنین و تێدەپەڕین.

هەندێك جاریش کەسانی میهرەبان پارەی زیادەیان دەدامێ و، دڵیان خۆش دەکردم.

سەرنجی منیش لای ئەو منداڵانە بوو کە لە تەمەنی خۆمدا بوون. ئەوان، دایك و باوکیان دەستیان گرتبوون و، جلوبەرگی نوێ و جوانیان پۆشیبوو و، شیرینی و دۆندرمە بەدەستیانەوە بوو و، لە کەیفی خۆیاندا بوون...

بەجۆرێك ئیرەییم پێ دەبردن، کە ساڵانی منداڵیم بەو حەسرەتەوە تێپەڕین. کە ئێوارە داهات، کاتی گەڕانەوەش بۆ لای دایکی بێ چارەو دەردەدارم پەرێشانی دەکردم. بەڵام هەر لە ڕۆژێکی ئاسایی وەهادا ڕوداوێکی شومم بەسەردا هات.

پیاوێکی تەمەن مامناوەندی ڕێکپۆش لەگەڵ کوڕێکی گەنجدا لێم نزیک بوونەوەو، کە نەمدەناسین، بەڵام هێندە بە پەرۆشی و خۆشڕەفتاری لەگەڵمدا دوان، کە هەر زوو ئاشنایەتیمان پەیدا کرد، پرسیاریان لەبارەی ژیانمەوە لێ کردم. وتم:

– باوکم نەماوە، دایکیشم نەخۆشە، منیش چاودێری خوشکەکەم و دووبراکەم دەکەم.

–وتیان: بەڕاستی جێی داخە... زۆر بەداخەوە بووین بۆت. کەوابوو وەرە، لەپێشدا بەیەکەوە خواردنێکی باش دەخۆین، دواتریش دەمانەوێت لەبارەی چەند شتێکەوە لەگەڵتدا بدوێین.

هیچ بەرهەڵستیم نەکردن. هەرچەندە دایکم بەردەوام ئێمەی ئاگادار دەکردەوە:

– هیچ شتێك لەوانە وەرمەگرن کە نایانناسن. مەچن بۆ هیچ کوێ لەگەڵ کەسی نەناسراودا، لەوانەیە بەڵایەکتان بەسەردا بهێنن.

بەڵام ئەم دوو نەناسراوە هێندە میهرەبان دەهاتنە پێش چاو، کە هیچ ئاماژەیەکی دوژمنایەتیان تێدا بەدی نەدەکرا، سندوقی بۆیاخەکەمیان لێ سەندم و، منیان برد بۆلای ئۆتۆمبێلێك کە کەمێك لەپێشتر وەستێنرابوو. ئۆتۆمبێلەکە کەسێکی تریشی تێدابوو.

هەر کە چوومە ئۆتۆمبێلەکەوە، چاویان بەستمەوە. منیش دەستم کرد بە هاوارکردن، بۆیە دەمیان بەستمەوە، ئەوەندە ترسام کە

خەرکیبوو دڵم لە سینەم دەردەهات، عارەق بە سەراپای لەشمدا دەهاتە خوارەوە، تەنانەت لە ترساندا ژێر خۆمم تەڕکردبوو، هەر لەبەر ئەمەش یەکەم شەقم لەسەر تەڕکردنی ئۆتۆمبێلەکە خوارد.

یەکەم ڕووبەڕووبونەوەی مەرگ:

نازانم چەندێك ڕۆیشتن و، بۆ کوێ ڕۆیشتین، بەڵام کە چاویان کردمەوە، بینیم کە لە ژوورێکدام کە تیشکێکی ڕووناکی کز و مێزێکی کۆنی تێدایە.

دەستم کرد بە هاوار و پاڕانەوە.

– دایکم زۆر نەخۆشە، ئەگەر نەگەڕێمەوە بۆ ماڵەوە دایکم و خوشکەکەم و براکانم زۆر بێتاقەت دەبن. ئەگەر من نەبم، کەس نییە ئاگای لێیان بێت، توخوا مامەگیان وازم لێبێنن، خۆ من هیچم لە ئێوە نەکردووە.

دەستم برد لە گیرفانمدا، دەستکەوتی ئەو ڕۆژەم کە پارەی بۆیاخکردنی ئەو دوو پێڵاوە بوون، دەرم هێنا بەڕووی ئەو پیاوە ڕووگرژەدا کە لەبەرامبەرم دانیشتبوو درێژم کرد، وتم:

– بیگرە. هەر ئەمەم پێیە، هیچی تر شك نابەم.

زللەیەکی وەهای دا بەڕومدا، کە لە ناکاو خۆم لەسەر زەویەکە بینیەوەو، دەم و لوتم لە خوێنا سوور بوو بوو، نانێکی هەڵدایە بەردەستم. وتی:

– بگره، ئەمە بخۆ. دەنگیشت نەیەت و، هیچ خۆت ماندوو مەکە، تۆ بۆ ئێمە پێویستیت! پاشان چووە دەرەوە و ڕۆیشت.
لە خەیاڵی منداڵانەمدا هەزاران پرسیار دروست بوون:"بۆچی منیان هێناوە؟ چیان لەمن دەوێت؟ چی لەمن دەکەن؟"، ترس تەواوی بوونمی داگیرکردبوو لە ڕۆحمدا دەهات و دەچوو و، خەمی دایکم و خوشك و براکانیشم بەهیچ جۆرێك لە مێشکم دەرنەدەچوو...
لەلایەك ئەم هەموو کێشانە کە دەریازیوون لێیان ئەستەم بوو، لەلایەکی تریشەوە هەوڵم دەدا بە دەم و لێوی زامارەوە نانەکەی دەستم بخۆم.
برسێتی ئەوەندە زۆری بۆ هێنابووم، کە زۆری نەمابوو لە هۆش خۆم بچم، دڵنیا نەبووم چەندێك کات تێپەڕیوە کە بە دەنگی گفتوگۆی چەند پیاوێك ڕاچڵەکیم.
یەکێك لە پیاوەکان دەیوت:
– گوناهە، با واز لەم منداڵە بهێنین. ئەمە دایکی نەخۆشەو، باوکیشی نیە. نان پەیداکاریماڵەوەشیانە، با ئەم کارە نەکەین.
ئەوەی تریشیان:
– باشیشە ئیتر ها، کەسیش لێی ناپرسێتەوە.
کەس نابێتە ڕێگرمان. چۆن بمانەوێت وای بەسەردێنین، ئەوەندە بەسە قاچێك و قۆڵێکی کەمئەندام بکەین و، چاوێکی کوێر بکەین.

بەمە بەتەواوی کەمئەندام و بێ دەسەڵات دەبێت. ئەم منداڵە پارەی زۆری بەنێو چاوانەوەیە. ئێوە تەنها ئەوە بکەن کە من دەیڵێم.

ئەم شەو کاری منداڵەکە تەواو بکەن، ئیتر دوای چەند مانگێك توانای کارکردنی دەبێت.

ئەی هاوار خوایە! گوێم لەچی دەبێت؟، واتە ئەوانەی منیان رفاندووە، باندی رفاندنی منداڵن و، دەیانەوێت کەمئەندامم بکەن، تا دواتر سواڵم پێ بکەن، ها؟!

دەنگم بەهیچ پەنایەك رانەدەگەیشت، تەنها وەك ئەوەی لە دایکم بیستبووم، دەپاڕامەوە. "پەروەردگارم یارمەتیم بدە، لێرە رزگارم بکە، فریام بکەوە، دەمەوێت بچمەوە بۆ لای دایکم".

بەهەر حاڵ، بەدڵی منداڵانەوە زۆر لەناخەوە دوعام کردو، لەو ساتەدا رووداوێکی زۆر سەرسوڕهێنەر روویدا، کە تا ئێستەش لەژێر کاریگەری جۆش و خرۆش و پەرۆشیی ساتی روودانیدام. بەڕاستی ئەم بیرەوەرییە پیرۆزترین و بەنرخترین نهێنی ژیانی منە.

جارێکی دیکە ئەو پیرە پیاوە نوورانییە!

دەرگاکە کرایەوە. منیش وا گومانم برد کە جارێکی دیکە ئەو پیاوانە هاتنە ژوورەوە، بۆیە سەرم خستە نێوان دەستەکانمەوە، بەخەیاڵی ئەوەی لێم دەدەن، ویستم بەدەستم سەرم بپارێزم. بەڕاستی ترس و دڵەڕاوکێی ئەوساتە لە باسکردن نایەت.

کەسێك بە هێواشی لێم نزیك بوویەوەو، زۆر میهرەبانانە دەستی خستە سەرشانم و وتی:

– مەترسە، من لەوان نیم.

کاتێك سەرم بەرزکردەوە، چی ببینم! ؟ ئای خوایە گیان، ئەو ڕووخسارە میهرەبانە، ئەو خەندە ئاسوودەبەخشە، ئەو دوو چاوە پڕ لە سۆزو بەزەییە.. لەساتێکدا منی بەرەو دونیا مەزنەکەی خۆی پەلکێش کرد. ئەمەم وەك خەیاڵێك دەهاتە پێش چاو و، بێ دەنگ لە پیرە پیاوەکەم دەڕوانی، قۆڵمی گرت وتی:

– دەی بابڕۆین، دایك و خوشك و براکانت چاوەڕێی تۆن.

دەرگاکەی کردەوەو چووە دەرەوە، منیش بەدوایدا چوومە دەرەوە، لەو نێوەندەدا هیچ کەس دیار نەبوو و، بینیم لە خانوویەکی وەك ڤێلادا بووم. سواری ئۆتۆمبێلێك بووین و، کاتیش شەو بوو. زۆر بە خێرایی هاتینەوە بۆ ماڵەوەو، منی دابەزاند.

تەنها توانیم بڵێم: مامە ئێوە کێن؟

ڕووخساری بە خەندەیەك گەشایەوەو وتی:

– "زووکە ئێستا بچۆ بۆلای دایکت. دواتر یەکتر دەبینینەوە".

منیش دابەزیم و، ئەویش ئۆتۆمبێلەکەی لێخوڕی، ڕۆیشت.

– دایکی داماو و خوشك و براکانم زۆر خەمی منیان بوو و، زۆر ترسابوون. دایکم هەر کە منی دی و، لە ئامێزی گرتم و، فرمێسك لە

چاوەکانییەوە داباریت.. گریا گریا... کە ڕووداوەکەم بۆ گێڕانەوە، دایکم ئاسوودە بوو و، دوعای کرد:"واتە ئەو پیاوە ها ! ئای خوایە گیان، زۆر شوکر. چەندە لێت بپاڕێینەوە کەمە".

بە لوتفی پەروەرگار بەشێوەیەکی سەرسوڕهێنەر لە بەڵایەکی تریش ڕزگارمان بوو. سەختی و نەهامەتییەکانی ژیان کۆتایی نایەن و، یەك لەدوای یەك بەسەرماندا دادەبارێن.

ساڵانی پڕ ناسۆری خوێندنی سەرەتایم:

هەر ڕۆژێك کە تێدەپەڕی ڕۆژەکەی پێشوتری لا شیرین دەکردین، لەگەڵ سەختی و ناهەموارییەکانی ژیاندا لە ڕووبەڕووبوونەوەی بەردەوامدا بووین، لە هەموو کەس زیاتر گرفتارو بێچارە بوو بووین. بە تێپەڕبوونی ڕۆژگار تەنهایی و، بێکەسیی و، هەژاری و، بێچارەییش وێنای ژیانی ئێمەیان دەکرد.

شەوە ئەنگوستە چارەکانیش یەك لەدوای یەك دادەهاتن و، لەژێر فشاری ئازارەکاندا ئێمەیان وردو خاش دەکرد.

ئاخ، ئەو شەوانە ! خۆزگە نەهاتبان و، نرکەو ناڵەی جەرگبڕی دایکم بەرگوێ نەکەوتایە...

خۆزگە شەوێك، تەنها شەوێك، بە ئاسوودەیی و دوور لە ئازارو ناڵە ڕاکشایەوە، بێ هاوارکردن و، چنگ گیرکردن لە جلەکانی، بەبێ وتنی:"تخوا ڕزگارم کەن، وا ئەمرم". گەر تەنها بۆ شەوێکیش بوو،

بـەڵام ئێمـە شـەوی لـەو جۆرەمـان نـەدی و، هەنـدێ جـار حـاڵی ڕۆژەکانمان زۆر لەشەوەکان خراپتربوون، چونکە جارجار بـە تـەنهاو، هەندێك جاریش لەگەڵ یەکێك لە براکانمدا و، هەندێك جـاریش خـۆم و دوو براکەم، هەر کە لە خەو هەڵدەسـتاین، بـە سـندوقێکی بۆیاخـەوە لەم جادە بۆ ئەو جادە دچووین بەدوای پاروە نانێکدا.

برسـی و، تینـوو، بـە شـەقامەکاندا دەسوڕاینەوە، ئەمـە جگـە لـە بێچارەیی و بێ دەرەتانیی چی پێدەوترێت؟. هەندێ جار پارەی یـەك دوو نانێکمان دەست دەکەوت، بێگومان ڕۆژی واش هەبوو کە هیچمان قازانج نەدەکرد. بەڵام تاڵترین ڕاستی ژیانمان هەستکردن بـوو بـە بـێ سەرپەرشتیاری، پەراوێزخراوی و، بێنازی و، خەیاڵی خراپی تەنیایی، هەمیشە پەند وەرگرتن لە ڕەفتاری خراپ و هەڵەکانمان قەدەری ئێمە بوو. یەکەم جار تاقیکردنەوەی جگەرەو، دزی بەشێك بوون لە یارییـە منداڵانەکانمان. ڕووکـاری ژیـانی داهاتوومـان بـە زنجیرەیـەك ڕووداوی سەرسوڕهێنەرو چاوەڕواننەکراو چنرابوو.

بـێ خـاوەنی، نـەبوونی خـەمخۆرێك بـۆ داهاتوومـان چەشـت. لـە گێـژاوی ژیـانێکی سـەرتاپا بـۆش و پووچـدا سـەرگەردان بووبـووین. لەخوێندنگەی سەرەتایی بـووین.. پـەروەردگارم هـەزاران جـار لـێ ی ڕازی بێـت.. مامـە پـیرەی خـاوەن ماڵمـان پێویسـتیەکانی مەکتـەبی

هەموومانی دابین دەکرد. وەك بڵێی ئەو باوکێکی مەعنەوی ئێمە بوو و، وەك خزمێکی زۆر نزیك، هەمیشە دەستگیرۆیی دەکردین.

من لە پۆلی پێنجەمی سەرەتایی بووم، یەکێك لە براکانیشم لە چوار، ئەوی تریشیان دەرچووبوو بۆ چوار. خوشکە بچووکەکەشمان لە پۆلی دووەمی سەرەتایی بوو. هەرچوارمان ئاستی خوێندنمان زۆر باش بوو. هەرچواریشمان زیرەکترینی پۆلەکەمان بووین. بێگومان ئەمەش بە هاندانی دایکی ڕەحمەتیم و، مامەپیرەی خاوەن ماڵ و مامۆستاکانمان.

خوشکە بچووکەکەم مامۆستایەکی زۆر میهرەبانی هەبوو بەناوی (ئایلا) خان، کە گرنگی بە ئێمە دەداو، لەهەر دەرفەتێکدا ئێمەی کۆدەکردەوە و، ئامۆژگاری دەکردین:"لەسەرکەوتن زیاتر هیچ چارەیەکی ترتان نییە، ڕێگەی ڕزگاربوونتان و، بەردەوامیدانتان بە ژیانێکی باش تەنها خوێندنە. پێویستە لە هەموو کەسێك زیاتر هەوڵ بدەن و بخوێنن. ئەو کاتە دەتوانن تەنانەت نەخۆشیەکەی دایکیشتان چارەسەر بکەن. دەبنە خاوەن ماڵی خۆتان و، پارەو سامانتان دەبێت، سەیارەش بۆخۆتان دەکڕن".

سەلامەت بێت (ئایلا) خان... بە باشی لە دونیای منداڵیمان تێدەگەیشت، زۆر بەباشیی ئێمەی ئاراستە دەکرد، بەڵام

سەختییەكانی ژیان بواریان نەدەدایِن بە ئاسوودەیی بەردەوامیی بە خوێندنەكەمان بدەین.

من هەستم بە بەرپرسیاریەتییەكی زۆر دەكرد. لە ئاستی كەسانی لەخۆم گەورەتردا ڕەفتارم دەكرد. حاڵی دایكم، بژێوی ژیانمان، دوژمنەكانمان، پارێزگاری لە خوشك و براكانم و چەندین خەیاڵی تر، لەو گرفت و كێشانە بوون كە بەردەوام سەرقاڵیان كردبووم.

هەندێك جار بە توورەیی و كینە لە دڵییەوە دەمویست بەیەك زەبر دوژمنەكانمان لەناو بەرم و، خەیاڵی سەربڕینی هەموویان و هەڵواسینیان بەدیواردا، ئارامییەكی لە ڕادەبەدەری پێ دەبەخشیم.

هەندێك جار دەچوومە گۆشەیەكەوە و دەگریام، زۆر بەباشی بیرم دێتەوە هەركاتێك هەستم بە بێچارەیی دەكرد بە گریان ئاسوودە دەبووم. هەندێك جاریش كە هاوتەمەنەكانی خۆم دەبینی گوزەرانیان باشە و جلوبەرگیان ڕێكوپێكە، ئیرەیی تووشی سەرپێچی دەكردم و، دەموت:"پەروەردگارم، بۆچی حاڵی ئەوان باشە، دایك و باوكیان تەندروستن، بۆیاخی قۆنەرەش ناكەن، ئێمەش بەم جۆرە پەرێشانین؟".

بەڵام دواتر كە پیرە پیاوە نوورانییەكەم دەهاتەوە یاد، دڵنەوایی خۆمم دەدایەوە، چونكە كە دەكەوتینە تەنگانەو دژواری و سەختی ژیان ئەو دەهات و دەستی یارمەتی بۆ درێژ دەكردین.

دایکی ڕەحمەتیم زوو زوو ئێمەی ئاگادار دەکردەوە و، دەیوت: "ئاممان، لای کەس هیچ شتێك لەبارەی ئەم پیاوەوە نەدرکێنن. ئەو بەندەیەکی زۆر باشی پەروەردگارەو، یارمەتی ئێمە دەدات، ئەگەر ئەمە بۆ کەسانی تر باس بکەن، جارێکی تر نایەتەوە".

بەڵێ ئەو بەندەیەکی باشی خوا بوو، بەڵام کێ بوو؟ چ کارە بوو؟ بۆچی یارمەتی ئێمەی دەدا؟ بۆچی زۆر کەم قسەی دەکرد؟ ئەو پیاوە نوورانییە لە خەڵکی ئەم دونیایە نەدەچوو. باشە، لەکوێوە دەهات؟ هەموو ئەمانە و پرسیاری وەك ئەمانە، هەموو ساتێك لە مێشکمدا دەهاتن و دەچوون و، بە بێوەڵام لەسەرسوڕماندا دەیهێشتمەوە.

بەشی سێیەم

برایەکمیان کردە قوربانیی

ڕووداوێکی هاتووچۆ

من قۆناغی خوێندنی سەرەتایم تەواو کردبوو. براکانم یەکێکیان دەرچووبوو بۆ پێنج و ئەوی تریان چوار و، خوشکە بچووکەکەشمان سێ. خۆم و ئەو برایەکم کە لە پۆلی چواربوو بەیەکەوە چووین بۆ ئیش. من پێڵاوم بۆیاخ دەکرد. ئەویش لەتەنیشتمەوە تەل و ئاسنی کۆنی دەفرۆشت. شوێنەکەمان نزیکی پارکێک بوو، ئێمەش لەسەر شەقامێکی سەرەکی کارمان دەکرد، لەنێوان پارکەکە و شەقامەکەشدا شۆستە نەبوو.

من سندوقی بۆیاخەکەم بۆ براکەم بەجێهێشت و، چووم بۆ ئەو تەوالێتەی کە لەو ناوەوە نزیک بوو و، دە خولەک یاخود چارەکێکم پێ چوو، کە گەڕامەوە چی ببینم! ئەو شوێنەی ئێمەی

لێدانیشـــتبووین خـــەڵکێکی زۆری لێکۆبوونەتـــەوە و قەرەباڵغییـــەکی زۆریان نابوویەوەو، هەندێك کەسی تریش بەرەو ئەوێ ڕایان دەکرد.

کاتێك دیمەنەکـەم بینـی، وەك ئـەوەی خـۆم دووچـاری ڕووداوەکـە هاتبێتم، نـاخم هەڵقرچـا. بـە تـرس و دڵـەڕاوکێوە خـۆم گەیانـدە نـاو ئاپۆڕەی قەرەباڵغیەکەوە، بینـیم وا لاشـەی خوێنـاوی براکـەم لەسـەر شـــەقامەکە کـــەوتووە و، کەلوپەلـــەکانی لـــەو نـــاوەدا پـــەرش و بڵاوبووبوویـــەوە و، ســـندوقی بۆیاخەکەشـــی تێکشـــکابوو. بـــەبێ تێگەیشتن لە ڕووداوەکە خۆم دا بەسەر لاشەی خوێناوی براکەمدا.

خەڵکی ئەو ناوە هەوڵیان دەدا لە لاشەکەی دوورم بخەنەوە، بـەڵام من هاوارم دەکردو دەموت:"بەرمدەن، ئەوە برای منە".

ئای چ بێچارەیی و بێکەسییەك بوو، دیارە گرفتەکانی ڕابردووم بـە بەراورد بەمە هیچ نەبوون. خەڵکەکـە هاواریـان دەکرد"بـا بیبـەین بـۆ نەخۆشخانە، منداڵەکە هێشتا زیندووە، هەناسە دەدات!".

بەڵام لەو کاتەدا ئۆتۆمبێلێکمان بۆ پەیدا نەکرا، تا بیگوازینەوە بـۆ نەخۆشخانە. زۆری نەخایاند، براکەم کە هێشتا لە دە ساڵی تەمەنیـدا بـوو، چـرۆی تەمـەنی هـەڵوەری. ڕەنگـە لـە چەشـتنی ئـازارە هـەرە سەختەکان ڕزگاری بووبێت. برا داماوەکەم چەند لیرەیەکی لەدەستدا بوو کەمرد، چەند لیرەکەمان بە زۆر لە دەستی دەرکـرد هێنـدە تونـد دەستی نوقاندبوو، چونکە ئەوە پارەی پاروە نانەکـەمان بـوو. بـەڵام

شێوەی ڕووداوەکە، چەند هێندە زیاتر کینەلەدڵی کردم و، ناخم بە خەیاڵی تۆڵەسەندنەوە کڵپەی سەند، هەر لەو ساتەشدا بڕیاری خۆم دا.

"هەموو دوژمنەکانم یەك یەك لەناو دەبەم" چیتر لە مەرگیش سڵم نەدەکردەوە، چونکە ئاگرەکەی ناخم بەشێوەیەك کڵپەی سەندبوو، کە هیچ ئارامی و دان بەخۆداگرتنێك دادی نەدەدام لە ئاست لەناوبردنی سەراپای دوژمنەکانمان. بەپێی گێڕانەوەی خەڵکی ئەو ناوە بۆ ڕووداوەکە: تەکسیەکی جۆری (فۆرد) لە منداڵەکەی داوە، دواتریش بەبێ وەستان بۆی دەرچووە، لەکاتێکدا ئەو شوێنەی ئێمە کارمان لێی دەکرد زۆر سەرەڕێگا نەبوو، بەڵام لەبەرئەوەی شەقامەکە شۆستەی نەبوو، تەکسیەکە توانیبووی بە ئاسانی خۆی دەرباز بکات.

لەونێوەندەدا زۆر بە ئاشکرا دیار بوو کە ڕووداوەکە بەدەستی ئەنقەست بووە، لەڕاستیدا ئەو ناپاکە، ئەو پیاوکوژە بێ ویژدانانە هەردوکمانیان بەیەکەوە کردۆتە ئامانج، بەڵام لەبەرئەوەی لەو ساتەدا من لەوێ نەبووم، تەنها براکەم بووە قوربانیی و چرۆی تەمەنی هەڵوەری.

لەگەڵ براکەمدا یەکتریمان زۆر خۆشەویست، هەرگیز لە یەکتر جیانەدەبووینەوە. چەندین جار بەیەکەوە گریاوین، بەیەکەوە

برسیبووین و، لەسەر دەستی کەسی ناپاك و خراپەکاری شـەقامەکان لێدان و ئازارمـان خـواردووە. تەمـەنی منـداڵی ئـەویش وەك مـن بـە دەردی سەری بوو.

بە ئاشکرا دیاربوو ئەوانەی زۆر دڕندانە براکەمیان ئاڕاستەی مـەرگ کرد. لەبەرئـەوەی پێنەگـەین و، نەبینـە دڕکـی سـەر ڕێیـان، هـەر لـە منداڵییەوە لەناوبردنیان گرتبویە بەر. ئەمانە یان دوژمنە کۆنەکانمان، یاخود پیاوەکـانی حەمدیـە شـال بـوون، هـەر ئەوانـەی کـە باوکمیـان بەشێوەیەکی دڕندانە کوشـتبوو. دڵنیـابووم کـە هـەردوولایان هـەرگیز ڕێگـەیان نـەدەدا گـەورە بـبین و، پـێ بگـەین، تـا لاپـەڕەی کـۆن هەڵبدەینەوەو بەدووی هۆکاری ڕاستەقینەی کوشتنی باوکمـدا بچین، واتـە مـن و خوشـك و براکـەی تریشـم دەبـوو لـە چاوەڕوانی هـەمان چارەنووسدا بووینایە. چونکە دڵنیـابووین کـە بـۆ کۆتـایی هێنـان بـە خێزانەکەمان کەمتەرخەمی ناکەن و، سڵ ناکەنەوە.

ئاخ، دایە گیان ئاخ!

ڕووخانی دایکم:

لاشـەی ساردوسـڕی براکـەمیان بردبوویـەوە بـۆ ماڵـەوە، کـە لـە دڕندانـەیی دیمەنەکـەو بـێ بـەزەیی کوشـتنیدا لـە هـەمان شـێوە کوشتنەکەی باوکم دەچوو. خۆڕاگریی لە ئاست ئـازارێکی لـەم جـۆرە

زۆر ئەستەم بوو، بەڕاستی لە سەختی غەمێکی وەهادا هیچ شتێك دڵنەوایی ئێمەی نەدەکرد.

ئاخ، دایکە گیان ئاخ!... چەندە پەرێشان بوو، بە هیچ جۆرێك سەبووریی نەدەهات. ئەم ڕووداوە بەتەواوی لەناوی برد، لە کۆتاییدا لەهۆش خۆی چوو. هێشتا هاوارەکانی دایکم و نرکەو ناڵەی جەرگبڕانەی لە ناخمدا دەبیستم، بەهۆی لەخۆدانیەوە چەندین جار لە هۆش خۆی چوو بوو، لەتاو ئەو هاوارو لاڵانەوەی دایکم -کە وەك دارێکی وشك دەسوتا- ئێمەش شیوەنمان دەکرد، بەتایبەتیش خوشکە بچوکەکەم، کە نەیاندەتوانی بە هیچ شێوەیەك لە لاشەی براکەمی جیا بکەنەوە.

ئەو شەوە لەماڵەکەماندا تەنها لاشەی برا بێتاوان کوژراوەکەم و، دایکی دەردەدارم و، سێ منداڵی بێتاوانی بێچارە هەبوون. ئەمە بەتەواوی جۆرە قیامەتێك بوو.

جگە لە مامەپیرەی خاوەن ماڵ، یەك بەندەی خودا دەرگامانی نەکردەوە تا ببێتە هاوبەشی خەممان، کەسمان نەبوو دڵنەواییمان بکات، یارمەتیمان بدات، لەناو دڵی ئەو شارە گەورەو فراوانەدا بێ کەس بە ئازارەوە دەتلاینەوە. هەستی یاخی بوون و کینەو کڵپەی تۆڵەسەندنەوەی ناخم لەباسکردن نایەن. چیمان لەدەست دەهات پەروەردگارم؟ ئای چەند بێچارە بووین!

لەلایەك دایکم لە لێواری مەرگدا بوو. لەلایەکی ترەوە لاشەی بچووکی برا بێتاوانەکەم، سەرەڕای کڕوزانەوەی خوشك و برا دڵشکاوەکەم.. دوعام دەکرد"خودایە، هیچ پەنایەك شك نابەین، یارمەتیمان بدە، بێچارە بووین".

لەدڵە بچوکەکەمدا، لەلایەك ئاگری تۆڵەسەندنەوە کڵپەی سەندبوو، لەلایەکی تریشەوە لە خوای گەورە دەپاڕامەوە بەهانامانەوە بێت.

پاش تێپەڕبوونی ماوەیەك لەشیوەنی ئێمە بەسەر لاشەی براکەمدا، لە دەرگا درا، خاوەن ماڵەکەمان هاتە ژوورەوەو بەدواشیدا ئەو پیاوە...

بەڵێ، ئەو پیاوە نوورانییە جارێکی تریش دەرکەوتەوە، لە سەختترین و تاڵترین ساتەکاندا ئێمەی بەسەر دەکردەوە...

بە هاتنە ژوورەوەی ئەو پیاوە خۆری هیوایەك لە ماڵەکەماندا هەڵهات و، بۆ ساتێك فێنکی بە سینەی گڕگرتووماندا هێنا.

سیمایەکی گەشاوەو، میهرەبانییەکی سەرسوڕهێنەر لە ڕووخساریدا دەخوێندرایەوە، کە ئاسوودەیی بەناخی مرۆڤ دەبەخشی، هەموو هەورەکانی غەم و پەژارەی ڕەواندەوە، دایکی ڕەحمەتیم کە چاوی بەم پیاوە نوورانییە کەوت، هەستاو ڕێی پیشاندا. وەك ئەوەی بە ساتێك وزەو توانا کرایەوە بە لاشەی دایکی دەردەدارمدا.

دانەنیشت هەر بە ڕاوەستاوی لە ئێمەی دەڕوانی و وتی:

"بێتاقەت مەبن، منداڵەکەتان ئێستە لە بەهەشتدایە، ئاخیرەتی خۆی مسۆگەر کرد، لەوانەبوو لەم دونیادا سەدان ساڵ پەرستشی بکردایە ئەم مەقامەی دەست نەکەوتایە. ئێستا ئەو لە خۆشترین و بەختیاریترین ساتەکانیدا دەژی. دەبێت بە شەفاعەتکار بۆ ئێوەش".

قەدەری خوای گەورە هەزاران حیکمەت لەخۆ دەگرێت و، ئەو هەرگیز ستەم لە بەندەکانی ناکات. سەرەنجامی ڕووداوێك کە بە ڕواڵەت خراپ و زیانبەخش دیارە زۆر بەخێر دەگوزەرێنێت.

یاخی مەبن و، سەرپێچی فەرمانەکانی خوای گەورە مەکەن، ئارامگر و سوپاسگوزار بن، تەنها پشت بەو زاتە ببەستن و، هانای بۆ بەرن، چونکە لە دونیاو قیامەتدا مەزنترین پاداشت دەبەخشێتە ئەو بەندانەی هانای بۆ دەبەن.

نەکەن لە هەراسانیدا بڵێن: ئێمە تەنهاین، پەروەردگار مەزنترین دۆستی ئێوەیە، فریشتەکانیش باشترین هاوڕێتانن و، ئایا دەسمایەو سامانێك هەیە لەمە زۆرتر بێت؟.

بە میهرەبانی دەستی هێنا بەسەرمدا، منیش بەمە هێوربوومەوەو ئارامییەکی سەرسوڕهێنەر باڵی کێشا بەسەر دەروونمداو، پاشان ڕۆشتە دەرەوە.

ئێمە بە دۆشداماویی ڕاوەستابووین، پاشان ساحێب خانووەکە هات و پرسیی:

– ئەم ژانە کێیە؟

دایکم وتی:

– خۆ ئەو دووانەتان بەیەکەوە هاتنە ژوورەوە.

– نەخێر، من نایناسم. لەبەردەمماڵەکەدا پرسیاری ئێوەی کرد، منیش هێنام بۆ ئێرە.

– ئەوە ئەو پیاوە بوو کە یەکەمجار ئێمەی هێنا بۆ ئێرە.

ئەوە خۆی بوو...

خاوەن ماڵەکەمان لە پڕ وەك ئەوەی ڕاستییەکی بۆ دەرکەوتبێت وتی:

– خۆم هەستم پێ کردبوو، زانیم ئەمە پیاوێکی هەروا ئاسایی نییە؛ ئێ!... پەروەردگار هەمیشە فریادڕەسێك بۆ بەندە گرفتارو بێچارەکانی ڕەوانە دەکات. ئێمە ئەوەندەمان بەسە کە لە بەندایەتی کردنیدا کەمتەرخەمی نەکەین.

ئەو پیاوە فێنکایی بەسەر سینەی پڕ ئاه و حەسرەتماندا باراند و، کەمێك هاتینەوە سەر خۆمان. ڕۆژی دواتر براکەمیان ناشت. خاوەن ماڵەکەمان–لەش ساغ بێت– هەموو شتێکی ئامادە کردبوو.

لەپاش ئەمە مەزاری براکەم، ئەو شوێنە بوو کە مـن زۆرتـرین جـار سەردانم دەکـردو، لەهـەر سەردانێکیشـدا سـوێندم دەخوارد:"دەبێـت تۆڵەی تۆ بکەمەوە، دڵنیابە یان ئەوەتا تۆڵەی تۆیان لێ دەسـێنمەوە، یاخود لەم پێناوەدا دەمردم".

ڕێیان نەدەدا ساتێکیش ئاسوودەبین:

هەڵهاتنی خۆری هەر ڕۆژێـك چەرمەسـەرییەکی نوێمـان دەبینـی و، کە ئاواش دەبوو، دەردی سەرییەکی تر لەڕێماندا بوو.

من و برا بچووکەکەم خوێندنی خوێنگەکـەمان تـەواوکرد، دوو سـاڵ پێکـەوە ئاسـنە کۆنمـان فرۆشـت، پێڵاومـان بۆیـاخ کـرد. خوشـکە بچووکەکەشمان خوێندنی تەواو کرد.

لەم ماوەیـەدا جارێك ماڵەکـەمان سـوتا، دایکـم زۆر بەسـەختی لـە مردن ڕزگاری بوو. خۆ لەماڵەکـەدا کەلوپـەلێکی وەهـای تێـدا نـەبوو، بـەڵام ئـەو کەمەشـی کـە تێیـدابوو سـوتان. بێگومـان ئـەم جـارەش دوژمنەکانمان بـوون، کـە ئـەم بەڵایەشیان بەسـەردا هێنـاین، جارێـك خاوەن ماڵەکەمان خوای گەورە هەزاران جار لێی ڕازی بێت، هـات بـە هانامانەوەو ماڵەکەی نۆژەن کردەوە، هەندێ کەلوپەلی کۆنی بۆ پەیدا کردین و، جارێکی تریش لە بێلانەیی ڕزگاری کردین.

چـەند جارێك سـەیارە لێیـداین، جـارێکیش ژەهـراوی کـراین، واتـە مـەرگ دەورو خـولی دەدایـن، دوژمنـەکانمان بـۆ ئـەوەی بەتـەواوی

لەناومان بەرن، ئەوەی لەدەستیان بهاتایە دریغیان نەدەکرد. ئێمەش پێگەیشتبووین و، هەستمان بە هەموو شتێك دەکرد. من چەکێك و، خوشك و براکەشم چەقۆیان هەڵدەگرت. واتە بە تێپەڕبوونی ڕۆژگار دەستمان کردبوو بە پەیڕەوکردنی یاساکانی سەر شەقام.

هەر لەم نێوەندەشدا خومان بە مەی خواردنەوە و جگەرەکێشانەوە دەگرت. ئەم حاڵەمان بەرەو لادانی ڕەوشتیی سەری دەکێشا، ژیانی بێگەرد و خاوێنمان، خەریك بوو ئاوێزانی ناپاکیی و بەدکاری کوچەو کۆڵانەکان دەبوو، چارەنووسمان بەرەو هەڵدێر دەچوو.

کەمئەندام بووم:

بێگومان کەسانی دەورمان تەنها خراپەکاران نەبوون، بەڵکو پەروەردگار کەسانی باشیشی دەهێنایە سەر ڕێمان و ، پێیانی ئاشنا دەکردین، لەناو ئەمانەدا کەسایەتی زۆر بەڕێزو چاکەخوازیشیان تێدابوو، کە هەوڵیان دەدا تا بتوانن یارمەتیمان بدەن. ئەو ساڵەی قۆناغی خوێندنی سەرەتاییم تەواوکرد، من و خوشك و براکەمیان سپاردە بەشی پەروەردەکردنی ناوخۆیی، بەڵام نەمانتوانی لەوێدا ئۆقرە بگرین، چونکە دایکم نەخۆش بوو و، ئێمەش نەماندەتوانی دوور لە دایکمان بەردەوامی بە ژیانمان بدەین، منداڵ بووین و، هاروهاجیمان دەکرد، منیش لە ڕووداوێکی دزیکردن لە بەشە

ناوخۆییەکەدا تێوەگلابووم، بۆیە ئەوە بووە بەهانەو، ئێمەیان لەوێ دەرکرد.

هەروەها کەسانێك کە لەژێر پەردەی یارمەتیدانەوە لێمان نزیك دەبوونەوە، بەڵام دواتر کەسانی نیاز خراپ دەرەچوون، چەندجار ویستیان ئێمە لە ئامانجە چەپەڵەکانیاندا بەکاربهێنن، هاتن بۆ ماڵەوەمان و ویستیان بە ڕێگەی هەڵەدا ئاڕاستەمان بکەن، مرۆڤی ناپاك کە ببینێت کەسێك لە کۆمەڵگەدا تەنیاو بێچارەیە دەستبەجێ هەوڵی لە خشتەبردنی دەدات.

دوو براو خوشکێك، کە بۆ ڕووبەڕووبوونەوەی سەختییەکانی ژیان لە سەنگەردا بووین، خوشکەکەم، لەماڵەوە چاودێری دایکمی دەکرد، منیش لەگەڵ براکەمدا لە هەوڵی پەیداکردنی بژێوی ژیاندا بووین.

هەر لەو ڕۆژگارەشدا هێواش هێواش هەنگاومان بەرەو قۆناغی هەرزەکاریی دەناو، خوازیاربووین بوونی خۆمان بسەلمێنین. من و براکەم دووبەدوو سەرمان لە شەڕکردن دەخوراو، تا دەهات بەرچاوڕوونیمان سەبارەت بەم جیهانە زیاتر دەبوو و، هەمیشە دەترساین بەڵایەکمان بەسەر بێنن.

بەیانیان بە چەکەوە دەڕۆیشتین بۆ ئیش، واتە هەم پێمان وابوو بەمە خۆمان لە دوژمنەکانمان دەپارێزین، هەم دەمانویست لە کەشوهەوای هەرزەکاریی و گەنجێتیدا بژین.

هەرچۆنێك بوو ئۆتۆمبێلێكی بچووكمان پەیدا كرد، كە بۆ فرۆشتنی خواردنی بۆرەك و شیرینی بەكاردەهێنرا، ئێمەش جارجارە پێی دەسوڕاینەوە و، ئەو شتانەمان دەفرۆشت، لەبەرئەوەی یارمەتی یەك بدەین و، یەكتریش بپارێزین، بۆیە بەجیا ئیشمان نەدەكرد و، هەمیشە پێكەوەبووین.

ئەو بەیانییەش پێكەوە لە لاتەنیشتی شەقامەكەدا ئۆتۆمبێلەكەمان لێدەخوڕی، لەلایەكیشەوە هاوارمان دەكرد:"بۆرەك دەفرۆشین! شیرینیمان لایە" لەبەرئەوەی لە لێواری لای ڕاستی شەقامەكەوە ڕێمان دەكرد، بۆیە نەماندەتوانی ئەو ئۆتۆمبێلانەی لەدواوە دەهاتن ببینین، بەڵام نەوەك لەساتێكدا دووچاری پێكدادان ببین بەردەوام چاودێری پاش خۆمان دەكرد، بەڵام وادیارە باش نەمانتوانیبوو چاودێری بكەین. هەر ئەوەندەم لەیادە.

كە هاوارێكم گوێ لێبوو و، هێزێك منی بۆ زۆر دوور هەڵدا. لەیادم نییە پاش ئەمە چی ڕوویدا، بەڵام كە چاوم كردەوە، خۆم لە بەشی فریاكەوتنی نەخۆشخانەیەكدا بینییەوەو، براكەشم بەرامبەرم وەستابوو، هەردوو چاویی باران ئاسا فرمێسك دەباری و، هاواری دەكرد:"كاكە گیان، چاوت بكەوە، كاكە"، كە بینیم ئەو سەلامەتە زۆر بە ئەستەم وتم:"سوپاس بۆ خوا" و باوەشمان كرد بەیەكدا. دیاربوو براكەم لەم نێوەندەدا خوا پاراستوویەتی، هەزاران جار شكور

بۆ خوا، کە ڕزگارمان بوو. بێگومان ئۆتۆمبێلە نازدارەکەشمان، کە بە هەزارو یەك دەردی سەری پەیدامان کردبوو، پارچە پارچە بووبوو.

ئێمە نەمانتوانی ئۆتۆمبێلەکەی پێشەوەمان ببینین، بەڵام بەپێی قسەی ئەوانەی کە بینیبوویان: بێگومان هەر ئەوان بوون... یان دوژمنە کۆنەکانمان، یاخود بەکرێگیراوانی حەمدیەشەل...لاپەڕەیەکی نوێ لە ڕۆژانی پڕ ناسۆری دەستیپێکرد. پزیشکەکان چارەسەری پێویستی برینەکانیان نەکردبووم، بۆیە بۆ ماوەیەکی درێژ برینەکانی قاچم سارێژ نەبوون، لەکۆتاییشدا قاچی چەپم لەکارکەوت کەم ئەندام کەوتم. داخ و پەژارەی کەمئەندام بوونی گەنجێك تەنها ئەو کەسە دەیزانێت کە خۆی چەشتبێتی، هێندە بارقورسییەکی گەورە بوو، کە لە باسکردن نایەت. کەمئەندامبوونی گەنجێك کە چرۆی تەمەنی تازە خونچە دەکات، مرۆڤ زۆر بێتاقەت دەکات...

لەو ساڵانەدا هەموو هیواو باوەڕێکمان بەرامبەر مرۆڤەکان بەتەواوی لەدەست دابوو، ئێمە تەنها دوو دۆستمان شك دەبرد. یەکەمیان خاوەن ماڵە پیرەکەمان، ئەویش پیاوێکی نەخۆش بوو و، لەپێناو سەلامەتیدا بەردەوام لەخوای گەورە دەپاڕایەوە، چونکە دڵنیابووین ئەو ساتەی بەڵایەك بەسەر ئەو دێت، دەستبەجێ بێ لانە دەبین.

دووەمیشیان پیرە پیاوە نوورانییەکە بوو، کە لە دژوارترین ساتەکانی ژیانماندا بەهانامانەوە دەهات، بەڕاستی هێندەی سوپایەك وزەو وڕەو توانای دەبەخشییەوە ئێمە، ئەو گریمانەو مەتەڵە بوو کە بە هیچ شێوەیەك نەمدەتوانی شیکاری بکەم و لێی تێبگەم. دایکم هەندێ شتی دیکەی دەزانی، بەڵام بە ئێمەی نەدەوت. دڵنیاش بووم پەروەردگار دەستبەرداری بەندەی وەك ئێمە نامۆو بێکەس و بێچارە نابێت. یارمەتیدانی ئەو پیاوەش بەشێك بوو لە تیشکی میهرو بەخشندەیی زاتی موبارەکی خۆی، بەڵام بەرەنگاربوونەوەی ئەو هەموو دوژمنایەتی و سوکایەتی پێکردن و دەردی سەرییەش زۆر سەخت و ئەستەم بوو.

تووڕەیی و کینە لەدڵیی و ئاگری تۆڵەسەندنەوەی ناخمان بەرەو هەڵدێر ئاڕاستەی دەکردین، هەرچەندە دەمزانی کە پێویستە زۆر شوکری خودا بکەین و، بەندەیەکی باش بین بۆی، بەڵام داوەکانی ژیان و، ئەو هەموو ناپاکی و خراپەکارییەی دووچاریان دەهاتین بەرەو ڕێگە خراپەکە ئاڕاستەیان دەکردین.

دایکی ڕەحمەتیم هەمیشە ئەم ئامۆژگارییەی دەکردین:"ئامان، هەڵەو تاوان مەکەن، چونکە وا نەبێت ئەو پیاوە نوورانییە جارێکی تر نایەتەوە بەهانامانەوە. ئەو لوتفێکی پەروەردگارەو، خوای گەورەش هەمیشە بەهانای کەسانی چاکەکارەوە دەچێت، بۆیە ئێوەش لە هەر

بەڵاو شكستهێنانێكتاندا چاكەخوازین و، تا بەهاناوە هاتن و كۆمەكی پەروەردگارتان ببینن".

بە ناچاریی پەلكێشی خراپەكاریی كراین:

كارە خراپەكانی دنیا و، ناپاكیی خەڵكی لە دەورمان و، دوژمنە ستەمكارەكان یەخەیان بەرنەدەداین، هەركاتێ ڕووداوەكان هێواش ڕێچكەی خۆیان بگرتایە، دەردیی سەری نوێ چاوەڕێی دەكردین، هەركاتێكیش خۆمان گورج دەكردەوەو، دەمانوت ئیتر لە خراپەو بەدكارییەوە خۆمان تێوە ناگلێنین، پێشهاتێكی تر دەبووە كۆسپی ڕێگەمان و، ئێمەی بەرەو هەڵە پەلكێش دەكرد.

چەند جار لە مەی خواردنەوەو جگەرە كێشان تۆبەمان كرد، بەڵام داوەكانی دوژمنان و ناحەزانمان گرفتاری كینەو تووڕەییان دەكردین و، ئێمەش ناچار بۆ ساتێك ئارامیی پەنامان بۆ مەی و جگەرە دەبردەوە. هەر كە بڕیاری دامەزراویی و خۆچاككردنمان دەدا، جارێكی دی كێشەیەك یەخەی پێ دەگرتین و، لەكۆتاییدا خۆمان لە بەندینخانەدا دەبینییەوە.

كەسانی ناپاكی دەورمان هەوڵیان دەدا هەر كێشەو دزی و پێشهاتێكی خراپی گەڕەكەكەمان بخەنە ئەستۆی ئێمە. بەهۆی ئەو بوختانانەی كە بۆمان دەكران، هەموو ڕۆژێك ڕووبەڕووی لێپێچینەوەی بەندینخانەكان دەبووینەوە، كە زۆرجار لەسەر تاوانێك بوو، كە ئێمە

نەمانکردبوو، ئەمەش بە چەند هێندەی تر ئێمـەی بـەرەو گرتنەبـەری ڕێـی خراپـەو بـەدکاری ئاڕاسـتە دەکـرد. وادیـاربوو هـەر بەڵایـەك لـە گەڕەکەی خۆماندا بەدی بکرایە، لە ئەستۆی ئێمەدا تۆمار دەکرا.

ئایا ئێمە زۆر بێتاوان و بێ گوناه بووین؟ بێگومان نەخێر، هەنـدێك هەڵەمان دەکرد، بەڵام بە ئەندازەی ئەو هـەموو بوختانانـەش نـەبوون کـە بەناومانـەوە هەڵدەبەسـتران. ئەگـەر خـەڵکی دەسـتبەردارمان بووبوونایەو، دەستیان لە یەخەمان هەڵبگرتایـە، ئێمـە هـەر بەڕاسـتی دەمانویست ڕێی ڕاست بگرینەوە، بەڵام بەداخـەوە ئەمـە ڕووی نـەدا، واتە لە هەموو لایەکـەوە پەلکێشـی گرتنەبـەری ڕێـی هەڵـە دەکـراین، ئەمە زۆر کاری دەکردە سەر ڕەفتارو هەڵسوکەوتەکانمان.

ئاخ، چ ڕۆژگارێك بـوون! چـیمان نەچەشـت؟! ئـەو شـەق و زللـەو لێدانانەی لە بەندینخانـە بـەبێ تـاوان دەمانچەشـتن. نـاودەرکردن بـە (سەرسەری گەڕەك)یش لەولاوە بووەستێت..

بەجێی ئەوەی مرۆڤەکان بەزەییان پێمانـدا بهاتایـەوە، دانیـان لـێ تیژ دەکردین و، بەکینەوە لێیان دەڕوانین. هەموو ئەمانە چەند هێندە ئێمەیان یاخی کردبوو، هەزاران جار بووینە قوربانی بوختانیان. ماڵێك دز چـووبووە سـەریان، ئاڵتونـەکانی ماڵەکـەیان دزیبـوو، ئەوەشـیان کردە ئەسـتۆی ئێمـە و، ئـەو شـەوە تـا دەمـی بـەیان لـە بەندینخانـە لێیاندااین. هەستم دەکرد لەهاواری من و براکەم تەنانـەت دیوارەکـانی

بەندینخانەکەش هەستی بەزەییان تێدا بزوابوو. دواتر کە دزە راستەقینەکان قۆڵبەست کران، ئێمەیان ئازادکرد، یەکێك لە پۆلیسەکانی بەندینخانەش زۆر بە توندی لە بەرامبەری ئەفسەری لێپرسراویدا وەستابوویەوە.

وتبووی: "ئایا ئێوە هیچ ویژدانتان نییە؟ وا هەموو تاوانێك دەخەنە ئەستۆی ئەم منالانە؟".

بەسە ئیتر بەرگەی ئەم ستەمە ناگرم، بەلێدانی ئەم منداڵانە قێز لەخۆم دەکەمەوە، تەنانەت شەرم دەکەم، لەم بەرپرسیاریەتییە بمبەخشن، ئەگەرنا خۆم دەست لەکار دەکێشمەوە.

بێگومان پۆلیسیش ئەرکی خۆیان بەجێ دەهێنا، چونکە هەر تاوانێك بکرایە، دەستبەجێ خەڵکی گەڕەك شکایەتیان لە ئێمە دەکرد، ناچار ئەوانیش بەرۆکیان دەگرتین.

بوختانێکی تر

هەر لەو ڕۆژانەدا ڕووداوێکی تری دزی کردن ڕووی دابوو، کە هەرگیز لە یادم ناچێتەوە، جارێکی تر دز پەلاماری ماڵێکیان دابوو و، ویستبوویان بازنی ژنی ماڵەکە ببەن، دیاربوو نەیانتوانیوە، بۆیە قۆڵیان بڕیبوو. بێگومان ئەمەشیان کردە گەردنی ئێمە.

پۆلیسەکان شەو هاتن و، ئێمەیان لەخەو هەستان و، من و براکەمیان بەهات و هاوار پەلکێشی بەندینخانە کرد. دایکی ڕەحمەتیم چەند تکای تیاکردبوون، چەند لەخۆی دابوو، بەلام هیچ سوودێکی نەبووبوو؟

ڕووداوەکە زۆر مەترسیدار بوو. ماڵەکەمان بە پۆلیس دەورە درا، دواتر دایکم و خوشکەکەمیان هێنایە بەندینخانە. خەڵکی بێ ویژدانیش بۆ تالانی و دزی هەڵیان کوتابوویە سەر ماڵەکەمان و، کەلوپەلەکانیان پەرش و بلاوکردبووینەوەو، هەموو شتێکیان دابوو بەسەریەکدا.

پۆلیسەکان تەنانەت لە بەندینخانەش ئێمەیان خستە ژێر چاودێرییەوە و، لێپرسینەوەیەکی زۆر چڕیشیان لەگەڵ کردین، تەنانەت ئازاری دایکم و خوشکە داماوەکەشمیان دابوو، بەلام سوپاس بۆ خوا کاتێك دزی سەرەکی چووەتە ماڵێکی ترەوە قۆڵبەست کراوە، پاش ئەمەش ئێمەیان ئازاد کرد، بەلام ئەو ڕووداوە کاریگەری سەلبی لەسەر من جێهێشت و، بەرامبەر هەموو خەڵك، دەوڵەت، دەوڵەمەندەکان، کەسە هەبووەکان و، ئەوانەی بوختانیان بۆ ئێمە هەڵدەبەست کینە لەدڵ بووم و، هەستی دوژمنایەتییەکی وەهام لەناخمدا پەروەردە کرد بوو، کە هیچ کەس نەیدەتوانی پێشم لێ بگرێت، وەك دەڵێن:"خوێن بەری چاوی گرتبووم" لە ژیانمدا تەنها

ئامانجێکم مابوو، ئەویش لەناوبردنی تەواوی دوژمنان و ئەوانە بوو کە بوختانیان بۆ هەڵدەبەستین.

خاوەن ماڵەکەمان کۆچی دوایی کرد:

مامە پیرەی خاوەن ماڵمان کۆچی دوایی کرد، -خوا لێی خۆش بێت-، کە باوکایەتیەکی میهرەبانانەی بۆ ئێمە پیشاندا و، لە سەختترین ڕۆژەکانماندا پشتگیریی لێ کردین، هەرگیز کرێی خانووەکەی لێ وەرنەگرتین، لەسەروو ئەوەشەوە هەندێك لە پێویستیەکانیشی بۆ دابین دەکردین.

مرۆڤێکی زۆر بەڕێزو بەڕەوشت و، زۆر دیندار بوو، تەنها ئەگەر من و براکەم لەماڵ بووینایە دەهاتە ماڵمان، بەڵام کاتێك کە دایکم بە تەنها لەماڵ بووایە نەدەهات.

کە مامە پیرە وەفاتی کرد، ئێمەش لەلای سەرییەوە ئامادەبووین، خۆی دوو کوڕی هەبوو، بەڵام بە تەنیا دەژیا. بەڕاستی من هەرگیز گیان سپاردنێکی وەهام نەدیوەو، نەبیستووە. هەروەك مامەپیرەیەکی هاوڕێی گیانی بە گیانی بۆی باسکردم: وەك بڵێی ئەو پیاوە بۆ مردن نا، بەڵکو بۆ پشویەك، ئاهەنگێك، جەژنێك دەچوو، چونکە چەند ڕۆژ لەوەوپێش خۆی بۆ ئامادەکردبوو و، هەموو کەلوپەلەکانی ماڵەکەی پاککردۆتەوەو، ئەو ڕۆژە هەینی بوو.

دەستنوێژێکی پاك و پوختی گرتبوو و، پێش نوێژ خوێندن قورئان و پاشان ویردەکانی جەوشەنی خوێندبووەوە.

نوێژی کردبوو و، ویردەکانی تەوبەو ئیستیغفاری خوێندبوو و، بەرگی پاك و نوێی پۆشیبوو، پاشان چووبووە سەر جێگەکەی و، ڕووەو قیبلەو لەسەر ئەژنۆ بەچۆکدا هاتبوو. باسی سات بە ساتی پێش گیان سپاردنی بۆ هاوڕێکەی کردبوو. ساتی گیان سپاردنیشی وتبووی:"پەروەردگارا، وا دێمە بارەگای زاتی موبارەکت، لە حضورتدا بە ڕیزکردنی تاوانەکانم و دەستی خاڵیم ڕووم ڕەش مەکە".

پاشان بەهاوڕێکەی تەنیشتی وتبوو:"وا هاتن، ئیتر من ڕێبوارم. گەردنم ئازاد کە"و، بەیەکجاری گیانی سپاردبوو. چەند کۆتاییەکی بێوێنە، جوان و پڕ پەندە، وانیە؟ بەڕاستی مرۆڤ ئەگەر خاوەنی هەموو سامانی دونیایش بێت، بۆچی باشە کە بەبێ ئیمانی بگەڕێتەوە لای پەروەردگاری.

من ئێستا دڵنیام کە دەوڵەمەندترین مرۆڤ، ئەو مرۆڤەیە کە بەئیمانەوە دەگەڕێتەوە بارەگای پەروەردگاری، چونکە ئەو بە بەهەشتێکی هەتاهەتایی و ئاسوودەیی نەبڕاوە شاد دەبێت. هەژارترین مرۆڤیش ئەو مرۆڤەیە کە بەبێ ئیمان و بێ تێشووی چاکە ژیانی هەتاهەتایی لە بەختەوەریدا لەدەست دەدات. ئەگەر مرۆڤەکان

تەنها جارێك بەباشی لەمە تێبگەیشتنایە، نە خراپەکاری و نە شەڕ و نە ناپاکیی ڕوویەدەدا.

ئامادەکارییەکانی بە خاکسپاردنی مامە پیرەی خاوەن ماڵمان تەواوبوون و، ویستیان بە خاکی بسپێرن کۆتری سپی و چۆلەکە لە گۆڕستانەکە لە شەقەی باڵیان دا، ئەم فڕین و خوێندنەی باڵندەکان تا نزیکەی دە خولەك بەردەوام بوو و، سڵیان لە مرۆڤەکان نەدەکردەوە. ئیمامەکە وتی:

"لەجێی خۆتان دانیشن، کارتان بەو باڵندانەوە نەبێت". ئەم زاتە مرۆڤێکی زۆر موبارەك بووە. وادیارە ئەم هەموو مەخلوقە بۆ خواحافیزی و دوعاکردن هاتوون، یاخود بۆ پێشوازی لێکردنی ئامادەن".

ئەوانەی لە ژیانیاندا چاکەخوازن و، خوا ناسن و، بە هانای ستەمدیدەو بێتاوانان و، بێکەسانەوە دەچن، بەم جۆرە دەبێت وەك ئەوەی هەر لە یەکەم ساتی مەرگییەوە بە دوا مەنزڵگەی ئارامیی شاد ببێت، ئەو جۆرە کەسانە فریادڕەسی میهرەبانیی کۆمەڵگەن، گەر ئەوان نەمێنن، پەروەردگار چیتر ڕێگە بە کەسی خراپ نادات و، قیامەت بەرپا دەکات، دڵنیام ئەگەر ئەم مرۆڤە بەڕەوشت و پایەبەرزانە نەبن بێتاوان و، دەردەداران هێندەی تر بێچارە دەبن، خوایە گیان نموونەی کەسی باش هەر زۆر بێت.

لە خانووەکە دەرکراین:

گەورەترین دەستگیرۆییکارمان لە ژیاندا مامە پیرە بوو، ئەویش کە تەنها ئومێدمان بوو ماڵئاوایی لێ کردین و، بەرەو جیهانی هەتاهەتایی و بەهەشت و ئارامیی بەڕێ کەوت. ژیانی پڕ مەینەتی بەردەوام بوو و تەنانەت سەختییەکانمان چەند هێندە بوونەوە.

خزمە چاوچنۆکەکانی مامەپیرە کە پێشتر هەرگیز سەردانیان نەدەکرد، ئەوانەی تەنانەت ئامادەی مەراسیمی بەخاك سپاردنیشی نەبوون، هەر کە هەواڵی مەرگیان بیستبوو، بێ سێ و دوو خۆیان گەیاندە ماڵەکەی و، ماڵەکەیان سەروژێر کرد و، بەهیوای دۆزینەوەی گەنجینەی مامەپیرەی ڕەحمەتی بوون، کەلوپەلی ماڵەکەیان لەنێو خۆیاندا بەشکرد.

دەگونجێت ماڵ و منداڵ و خزمان هێندە بێ ویژدان بن! منداڵ پەروەردە بکەو، لەپێناو ئاسوودەییدا تاڵیی و سوێرییان بچێژە، بەڵام ئەوان لە دژوارترین ڕۆژدا بە تەنها بەجێتبهێڵن، تەنانەت ئامادەی بەخاك سپاردنیشت نەبێت، دواتریش تەنها هەوڵی مسۆگەرکردنی میرات بدات، دەبێت ئەمە چۆن وەسف بکرێت؟ نازانم بەڵام دڵنیام لە ڕاستی ئەو پەندەی پێشینان وتویانە: (چی بچێنیت، هەر ئەوە دەدوریتەوە)، هەم لەم دونیایەو، هەم لە ئاخیرەتیشدا.

بۆ ئەوان تەنها پارەو سامانی خوالێخیشبوو گرنگ بوو، نەك خودی خۆی، خوالێخۆشبووش ئەمەی باش زانیبوو، بۆیە هیچ شتێکی بە میرات بۆ خزم و دۆستان بەجێنەهێشتبوو و، هەموو شتێکی لەڕێی خوادا بەخشیبوو.

خانووەکەشی بەخشیبوو بە ڕێکخراوێکی خێرخوازیی، ئەو ڕێکخراوەش بۆ چۆڵکردنی خانووەکە ئاگادارییان بۆ ناردین. یا ئەوەتا کرێی نیشتەجێبوونمان بۆ دابین دەکات، یاخود ماڵێکی دیکەمان بۆ دەدۆزێتەوە.

خوا بیانپارێزێت کە لە بێلانەیی ئێمە تێگەیشتن، بۆ نیشتەجێبوونمان کۆمەکییان کردین.

گەنجە فریشتەئاساکان:

کاتێك خێرخواز و کەسانی چاکەخواز لێپرسراوێتی خانووەکەیان گرتە دەست، لەماڵەکەی خوالێخۆشبوودا چوار پێنج خوێندکاری زانکۆی زۆرباشیان نیشتەجێ کرد، کە هەموویان گەنجانی ئیماندار بوون و، هێندە بە ئابڕو و ڕەوشت بەرز بوون، کە سەریان زۆر کەم هەڵدەبڕی، بۆ ئەوەی تووشی گوناه و تاوان نەبن. لەلایەك شەقامەکان جمەیان دەهات لە گەنجانێکی بکوژو کینە لە دڵ و لەڕێ لاداو، لەلایەکی تریشەوە گەنجانێکی نوورانی هەبوون، کە لە دانیشتوانی بەهەشت دەچوون، هەندێك جار ئێمەشیان بۆ لای خۆیان

بانگهێشت دەکرد... کەسانێکی تا بڵێی سینە فراوان و، ڕۆح شیرین بوون، ئێمە بە بێگەردییان زۆر سەرسام بووین. ئەوان بە تەمەن لە ئێمە گەورەترو بە ئەزموونتر بوون و، بۆ چا خواردنەوە بانگهێشتیان دەکردین و، کتێبیان بۆ دەخوێندینەوەو، باسی ئایینیان بۆ دەکردین، ئێمەش کە دەچووینە لایان ناخمان ئاسوودە دەبوو و، لە کەش و هەوای خنکێنەری ژیان دووردەکەوتینەوەو، لەسایەی ئەو کەش و هەوا ئارامەدا وچانێکمان دەدا.

ئەوان کەسانێك نەبوون کە لە زەلکاوی ناپاکییەکانی ژیاندا بژین، بەڵکو گەنجانێکی فریشتەئاسا بوون، کە لە جیهانێکی زۆر پاك و بێگەرددا دەژیان.

نوێژەکانمان بە جەماعەت ئەنجام دەدا، لەکۆتایی نوێژەکەشدا بە کۆمەڵ و بە سەدایەکی زۆر شیرین ویردەکانمان دەخوێند، کە هێندە کاریگەر بوو، من لەپاش تەواوبوونماندا، هەستم دەکرد ڕۆحمان خاوێن دەبێتەوە.

پاشان باسی هەندێ بابەتی ئایینی نێو پەیامەکانی نووریان بۆ دەکردین، ناوەڕۆکی بابەت و باسەکانیش بۆ دەردی ئێمە دەرمان بوون، هەروەها زۆر لام سەیربوو، کە ئەو (جەوشەن)ەی پیاوە نوورانییەکە لەبارەیەوە بەدایکمی دەوت: "بیخوێنە، ئەمە دوعایەکی زۆر کاریگەرە! ئینشاڵڵا شیفات بۆیەت، لای ئەو گەنجانەش هەبوو".

بێگومان ئەگەر ماوەیەکی زیاتر لەگەڵ ئەو گەنجانەدا بووینایە، لە زەلکاوی تاوان و خراپە ڕزگارمان دەبوو و، ڕێی ڕاستمان دەگرت، بەڵام ئەو هەلەشمان لەدەست چوو، بەڵام بە تەواوی بەهۆی کەمتەرخەمی خۆمانەوە نەبوو، بەڵکو دەردیسەری و گێژاوی ژیان بەجۆرێك ئێمەی گرفتار کردبوو، کە بەردەمی خۆمان بە ڕوونی نەدەبینی، سەرەڕای ئاگری تۆڵەسەندنەوە کە لە ناخماندا کڵپەی سەندبوو، گەمەی ڕۆژگارو مرۆڤە خراپەکان هیچ سوچێکی خاوێنی لە ڕۆحماندا نەهێشتبووەوە، خراپتر لەوەش ڕووداو و پێشهاتە سەخت و ئازاراوییەکان بوون کە دووچاریان دەهاتین.. بەجۆرێك لەم گێژاوەدا گرفتاربووبووین، کە بۆ بەردەوامی دان بە ژیانمان لەگەڵ ئەواندا، ناچار دەبووین وەك خەڵکی دەوروبەرمان بژین.

لەو ڕۆژگارەدا ڕووبەڕووی ڕووداوێکی دیکە بووینەوە، کە چرای باوەڕو خواناسی پێش پشکووتن هەڵوەراند.

لە گەڕەکەکەماندا جارێکی دیکە دز هەڵیکوتیە سەر ماڵێك و، دەستدرێژییان کردبووە سەر خانمی ماڵەکەو، ئاڵتونەکانیشیان دزیبوو هەڵهاتبوون. ئەمجارەش بێگومان هەر ئێمە بووینە قۆچی قوربانی و، ڕاپێچی بەندینخانەیان کردین. گەنجێك کە بە هیچ شێوەیەك نەماندەناسی، دەیوت: "ئەمە کاری ئەمانە، خۆم ئەوانم دی لەماڵەکە هاتنە دەرەوە". ئەشکەنجەو ئازارو لێدانێکی زۆرمان

چەشت، تەنانەت ئەندامە ناوەکییەکانی جەستەم هێندە زەبری پێگەیشتبوو، کە پاشەڕۆکەم خوێنی تێدابوو. ددانەکانم و، لێوەکانم زاماربووبوون، جێی شینبونەوەی لێدانەکان بۆ چەندین مانگ سارێژ نەبوون. بێگومان براکەشم هەمان ئەشکەنجە درابوو، بەڵام خوای گەورەم هات بە هانامانەوەو، لەکۆتاییدا ڕزگارمان بوو.

ئەمە چۆن دادگەرییەکە! سەرەڕای ئەوەی بێتاوان بووین ئەو هەموو ئەشکەنجەیەمان چەشت، ئیتر چۆن کینە لەدڵ نەبین، ئەستەم بوو بەرامبەر ئەو کەسانەی ئازاری بێکەسان دەدەن هیچ هەستێکی باش دەربڕین. لە ڕۆح و دڵمدا هەرچی جوانی و باشی هەبوون، هەمووی سڕابونەوە، ئەو گەنجەش هاتە ڕیزی دوژمنانمەوە، ئیتر دوژمنەکانمان سێ لایەن بوون، تەنانەت ئەو گەنجە باشانەی دراوسێشمان بەچاوی ڕق و کینەو نەفرینەوە تەماشایان دەکردین، واتە لەگەڵ هەموو جوانیەکاندا پەیوەندیمان پچڕاندبوو.

بەشی چوارەم

سەختترین ئازاری ژیانم

ئەو کێشانەی دووچاریان دەهاتین، کۆتاییان پێ نەدەهات و، لەبەردەم دەستپێکی بەڵاو مەینەتی و ڕووداوی سەختتردا بووین، زریانێکی خۆمەڵاسداو چاوەڕێی دەکردین، کە تەواوی ژیانمانی شێواند، کە ئێش و ئازار و لێدانەکانی پێشووی لەیادبردینەوە.

ئێوارە لەگەڵ براکەم پێکەوە لە ئیش گەڕاینەوە بەرەو ماڵەوە. بەڵام دایکم کە نەیدەتوانی لە جێگاکەی خۆی بەرزبێتەوە، بە خۆخشاندن هاتبووە بەردەمی دەرگای دەرەوەو، لە چاوەکانیدا ترس و دڵەڕاوکێیەکی قوڵ دەخوێندرایەوەو، ڕووخساری تاسابوو. پرسیارم لێکرد: "دایکە چی بووە؟ بۆچی لێرەدایت؟"، سەرەتا وا گومانم برد دوژمنەکانمان پەلاماری ماڵەکەیان داوین، بەڵام دایکم هەواڵێکی پێدام کە هیچ بە خەیاڵمدا نەهاتبوو.

بە دەنگێکی لەرزۆکەوە هاواری کردو وتی:

– کورِم دادەتانی لێ نیە.

ئەم قسەیەی وەك بۆمبێك زەبری لە مێشکمدا.

بەبێ وتنی یەك وشەش لە جێگەی خۆم دانیشتم، ئەو قسەیە وەك پشکۆیەك ناخمی دەسووتاند.

چەندین جار تەزوو بە لەشمدا هات و، عارەقێکی سارد سەراپای بوونمی سڕکرد.

بەخۆمم دەوت: "ئەی هاوار، ئەو دوژمنە چەپەڵانە دادەشم لەناو دەبەن، خوانەخواستە ئەگەر شتێکی وەها ڕوویدات، ژیان بۆ من دەبێتە ژەهرێکی سامناك و، لە بەرامبەر دوڕیانێکدا دەبم: یان مردن یاخود کوشتن. لەم خەیاڵانەدا بە قوڵی نقوم بوویووم.

–تەنانەت گوێم لێ بوو کە دایکم دەیوت: "کورِم سەیری من بکەو، شانمی ڕادەوەشاند لە کۆتاییدا خۆم کۆکردەوەو پرسیارم کرد:

– دایکە، کەی ڕۆیشتە دەرەوە؟

– کورِم نیوەڕۆ. بۆ نان کڕین چوو بووە دەرەوە.

براکەم لە ماڵەوە جێهێشت و، بەپەلە خۆم گەیاندە نانەواخانەکە، بەڵێ، نیوەڕۆ نانی کڕیبوو و، بەبێ وەستان گەڕابویەوە، بەڵام خۆ ماوەی نێوانی ماڵەوە و نانەواخانەکە (١٠٠–١٥٠) مەتر بوو.

خۆم گەیاندە بنکەی پۆلیس:

من بەشپرزەییەوە چووم بۆ بنکەی پۆلیس. لەوێ لەبەرئەوەی هەموویان منیان دەناسی، کە لەناکاو بینیانم سەریان سوڕما، ئەفسەرێك وتی:

– خێرە؟ تۆ بەپێی خۆت نەدەهاتی بۆ ئێرەو، ئێمە بۆت دەگەڕاین پاشان دەماندۆزیتەوە. کەواتە هۆکاری ئەم هاتنە لەناکاوەتان چییە؟

پێش ئەوەی وەڵام بدەمەوە، کە ئەفسەرەکە ترس و شپرزەیی لە ڕووخسارمدا بەدی کرد وتی: چی بووە، وا ڕەنگت پەڕیوە؟ ئیتر کەوتم بەسەر قاچیدا.

بەڕاستی سەیر بوو وا چاوەڕێی یارمەتی بووم لەو ئەفسەرەی کە لێی دام، زیندانی کردم، هەموو جۆرە ئەشکەنجەیەکی پێچەشتمو، وتم:

– دادەمیان فڕاندووە، تخوا بۆمان بدۆزنەوە، شتێکی لێ بێت، من دەمرم، ناتوانم بژیم، یارمەتیمان بدەن، ئەو ئەفسەرەی دەیان شەو تا بەیانی لێیداوم، گۆڕابوو و، یارمەتی منی دەدا، ئەویش لەبەرامبەر هاوارو شڵەژانی مندا، دەستەوەستان بوو بوو، بەڵام شانی گرتم و دامنیشاندم و، ئاوی بۆ هێنام و، هەوڵی دەدا هێورم بکاتەوەو، دڵنەوایم بکات، وتی:

– مەترسە، ئێمە ژیانمان بۆ ئاسایش و ئاسوودەیی هاوولاتیان تەرخان کردووە. خوشکەکەی تۆ بە خوشکی منیش هەژمار دەکرێت و، بۆ دۆزینەوەی ئەو چیمان لەدەستدابێت دریغی ناکەین. لەپێناوی پاراستنی ئارامی و ئاسایشی کۆمەڵگادا ئەو لێدانەی دوێنێ لە تۆم دەدا، دڵنیابە دەبێتە بەشی ئەوانەی کە خوشکەکەتیان فڕاندووە.

بەڕاستیش ئەم وتەیەی جێبەجێ کرد، من و ماڵەکەمیان خستە سایەی پارێزگاریی پۆلیسەوە. پاسەوانییان دەکردین. ئەوانەی تریش بەردەوام بوون لە گەڕان.

چاوەڕوانییەك لەبێ ئۆقرەییدا:

تارمایی خەم و پەژارە کەشوهەوای ماڵەکەمانی داگیرکردبوو و، هیچ شتێك ڕەنگ و چێژی نەمابوو لەبەر چاوماندا، دایکم لەپێش چاوەکانماندا، لە هەراسانییدا دەتوایەوە. ئەو، کە "(ئاخ و داخ)ی دەکرد. ئەو ئاهەی کە لەزاری دەردەچوو، وەك کڵپەی ئاگر بڵاودەبوویەوە. ئایا دڵی دایك توانای بەرگەگرتنی ئەم ئازارەی هەیە؟ شیوەن و ناڵەی دڵی ئەو لە باسکردن نایەت. نەخۆشییە کوشندەکەی خۆی پەراوێزخستبوو و، بە ئازاری دووری خوشکەکەمەوە دەتلایەوە.

منیش ئەوەندە لە حەسرەتدا سەرم بە دیوارەکەدا کێشابوو، کە لە چەند لاوە سەرم شکابوو، ئەفسەرەکەش لەلایەک براکەم و، لەلایەکیش دڵنەوایی منیان دەکرد.

ئەو شەوە بەو شێوەیە تێپەڕی: بە گریان و، ناڵەو، شیوەن.

ڕۆژی دواتر نزیکی نیوەڕۆ هەواڵ هاتبوو. ئاخ، بۆ نەبیستنی ئەو هەواڵە، بۆ نەبینینی خوشکەکەم لەو حاڵەدا، ئامادەبووم چیم هەیە ببەخشم، بەڵام بەداخەوە ئەم دیمەنە نامرۆڤانەیشم بینی.

خوشکەکەمیان لەسەر باڵەخانەیەکەوە کە هێشتا تەواو نەبووبوو فڕێدابوویە خوارەوە بۆ چاڵێك و، دەستیان لەدواوە بەستبۆیەوە و، دەمیان بەستبوو... لەکاتێکدا ئێمە هەرگیز چاومان نەبڕیبووە ئابڕوو و ناموسی هیچ کەسێك، کەچی دەستدرێژییان کردبووەسەر خوشکەکەم. ئەو جانەوەرە دڕندانە حاڵێکیان بەسەر خوشکەکەم هێنابوو، کە هیچ مرۆڤێك بە خەیاڵیدا نایەت، بە تەواوی لە خوێنی خۆیدا تلابوویەوە. ئەمە تەنها لە جانەوەرێکی دڕندەو بێ ویژدان دەوەشایەوە، مەحاڵە مرۆڤێکی ئاسایی کاری وای لێ بوەشێتەوە.

دوژمنایەتیش یاساو ڕێسای خۆی هەیە. تەنانەت مرۆڤ بێ لەکەدارکردنی هەست و ئابڕووی مرۆڤایەتی دەکوژرێت! بێگومان مەرگ لای کەس خۆشەویست نیە، بەڵام کە ڕووداوەکان بەم جۆرە ناڕاستە دەگرن، چی لە مردنێکی سەلامەت و بەئابڕوو خۆشترە!

له هەموو باروددۆخێکدا مافی ئەوەی هەیە کە بە پاراستنی هەستی مرۆڤبوونیەوە بمرێت، نەک بەم شێوە دڕندانەیە. تەنانەت ئەگەر بەرامبەرەکەت گەنجێکی بێتاوانی بێ دەسەڵات بێت... ئەمە کام ویژدانێك، کام عەقڵێك، قبوڵی دەکات؟

کەواتە چۆن تۆڵەمان نەدەسەندەوە لەوانەی ئەم ئەشکەنجەیەیان بە مرۆڤێکی بێ تاوان چەشت، کەسێك هەیە لە بەرامبەر ئەم ستەمەی بەرامبەر خوشك و براو باوکی بکرێت و بێ هەڵوێست بێت؟! ئایا دەتوانێت بڵێت: "ئیتر قەدەر بوو و، هەرچۆنێك بێت با من دەستم خوێناوی نەکەم!".

ڕەنگە بڕواکردن بە دادپەروەری دادگاو یاسا چارەیەکی گونجاوبووبێت.. بەڵام بۆ کەسانێك کە تەواوی ژیانیان بە ئازار بەسەربردووەو، بێ خاوەن و سەرپەرشتیار پێگەیشتوون، مەحاڵە بە هۆشێکی سەلامەت و دروستەوە هەنگاو بنێن. لەسەرو هەمووئەمەشەوە، هەرزەکارین، ئەوا هیچ هیوایەك لە ئاسۆدا نییەو، تازە کار لەکار ترازابوو. لەو ساتەدا مردن بۆ ئێمە جەژن و ئاهەنگ بوو. بکەری تاوانەکە لە بنەڕەتدا ئاشکرا نەبوو، بەڵام ئێمە خۆمان دەمانزانی.

کوشتنی دڕندانەی خوشکەکەم لە دڵی دایکمدا چەندین زامی سارێژنەبووی هەڵکەندو، تاکە تروسکەیەکی ئومێد لە ژیانیدا نەمابوو، بەجۆرێك هەموو ساتێکی ئەشکەنجەو چەوسانەوە بوو.

کاتێک خوشکەکەمیان خستە گۆڕەکەوە، منیش خۆم هەڵدایە گۆڕەکەوەو هاوارم کرد:"منیشی تیا بنێژن، سەری منیش داپۆشن. با منیش بمرم، تخوا لەو جیام مەکەنەوە"، ئیتر بەرگەگرتن یاخود سەبرو ئارامیی دادی نەدەداین.

هێندە درندانە کوشتبوویان، خوێنەکەی هەر نەدەگیرسایەوە، تەنانەت کفنەکەشی خوێناوی بوو بوو.

ئاخ، خوشکە بێ نازەکەم... بێ ئەوەی ساتێك خۆشی بچێژێت، بێ ئەوەی وەك کچانی هاوتەمەنی خۆی بژی، بێ ئەوەی چێژ ببینێت لە تەمەنی لاویی، پێش چرۆکردنی گوڵی تەمەن و، هەر لەسەرەتای بەهاری تەمەنیدا کۆچی کرد.... لەوانەشە بەبێ تێوەگلان لە گێژاوی خراپەو تاوانەوە ڕزگاری بووبێت، بەڵام ماڵئاوایی لێکردنی بەو شێوەیە بەرگە نەدەگیرا. کە باسی ئەو ساتانە دەکەم، هێشتا دەلەرزم، وەك ئەوەی ئێستەش زامەکانی خوێنیان لێ بچۆڕێت. ئەو ئاگرە هێشتا لەناخمدا کڵپە دەدات.

پێویستە لەیادم نەچێت، تەنها کەسێك کە ئاگاداری خەم و پەژارەی ئێمە بوو و، هاوبەشی خەممان بوو، ئەفەسەرەکە بوو. من ئەوم هەمیشە وەك دوژمن ناسیبوو، بەڵام هەڵوێستێکی ڕاستەقینەی نواند.

ئاخ، دایکە گیان:

دایکم تەمەنێکی پڕ چەرمەسەری ژیابوو و، بەجۆرێك کە مانەوەی ئەو لەو ژیانەدا خۆی بۆ خۆی موعجیزەیەکی تر بوو.

دایکم لە ژیانیدا هەزارەها جۆری کێشەو دەردی سەری و بێکەسی و بەدبەختی بێ لانەییەکی چەشتبوو، بەڵام هەرگیز ناشکوریشی نەدەکرد، بەڵکو بەپێی توانا هەوڵی دەدا بە بەندایەتیەکی باشی پەروەردگاری بکات. بەڕاستی سەرەڕای ئەم هەموو بەڵاو ناڕەحەتییە نەشێوانیی باوەڕی خۆی لە خۆیدا وزەو پێگەیشتوویەکی زۆر مەزنی پێویست بوو.

پێنج شەش مانگ بەسەر مەرگی خوشکەکەمدا تێپەڕیبوو و، کۆتایی مانگی ڕەمەزان بوو، کە دایکم لە دواڕۆژەکانی کۆتایی تەمەنی دەژیا. ئێمەش شەو و ڕۆژ وەکو لێکۆڵەرەوە بەدوای بکوژەکانی خوشکەکەمدا دەگەڕاین. لەکۆتاییدا سەرەداوێکی گرنگمان دۆزییەوە و، وادیاربوو بکوژانی خوشکەکەم جەلادە بکوژەکانی باوکم بوون. باوکم لەسەر مەسەلەیەکی ئابڕوو ناموس کوژرابوو و، ئەوانیش تۆڵەی ئەمەیان سەندبوویەوە. لەسەروو هەموشیانەوە (حەمدیە شەل) بوو، کەواتە ئامانجەکە ئاشکرابوو. پێویست بوو بەخێرایی خۆمان گورج بکەینەوەو، پێش ئەوەی ئەوان گورزێکی دیکەمان لێ بوەشێنن، ئێمە هەنگاوی خۆمان بنێین.

لەگەڵ براکەمدا پێکهاتین لەسەر داڕشتنی پلانی ژیرانەو گونجاو و، بۆ ئەمەش پێویستمان بە چەکێکی باش و سەیارەیەك بوو. هەروەها پێویست بوو چەند کەسێکی تر بۆ ئەم کارە بدۆزینەوە. هەموو ئەمەش پێویستی بە بڕێك پارەی زۆ بوو.

بۆ پەیداکردنی ئەم پارەیەش پلانی دزیەکمان داڕشت، بەڵام بەهۆی خراپی باری تەندروستی دایکمەوە جێبەجێ کردنی پلانەکەمان بۆ ماوەیەکی کورت دواخست.

دایکم دەیزانی ئێمە نیازی چیمان هەیەو، بەهەموو توانای هەوڵی دەدا ڕێگریمان لێ بکات. ئێمەش بۆ ئەوەی دایکم خەم نەخوات، لەبەرچاوی ئەودا وا خۆمان نیشان دەدا کە سەرقاڵی هیچ پلانێك نین.

ئای دایکە گیان، لەگەڵ هەموو خەم و دەردی سەری و ئازارەکانی خۆیشیدا خەمخۆری ئێمە بوو و، دەترسا لەوەی بەڵایەکمان بەسەردا بێت.

شەوێکی پیرۆز:

دیاربوو دایکم هەستی کردبوو دوا ساتەکانی تەمەنی نزیك بوونەتەوە، بۆیە ئێمەی نارد بەشوێن ژنێکی دراوسێماندا، ئەویش دایکمی بۆ ئەم گەشتە بێ کۆتاییە ئامادەکرد و، ماڵەکەی ڕێکخست و، پاکوخاوێنی کردەوە.

بە ئێمەی وت کە بە هیچ جۆرێ دەوری چۆڵ نەکەین. ئەو شەوە یەکێك بوو لە دوا شەوەکانی قەدر لە مانگی ڕەمەزانی پیرۆز، کە تێیدا خوای گەورە لە گوناهکاران خۆش دەبێت.

ئێمە لێی دوورنەدەکەوتینەوە، بەڵام خۆ چاوەکانی ئەو زۆر دوور دەیانڕوانی و، ئێمەی نەدەبینی، وادیاربوو چاوی لە دوا مەنزڵگەی خۆی بوو. کە قسەی دەکرد خەندەیەکی شیرین بە ڕووخسارییەوە دەبینراو، سیمای پرشنگدارو نوورانی دەهاتە پێش چاو، ئێمەش بە سەرسامی و تێڕامانەوە لە ڕووخساری دایکمان دەڕووانی. ئەو شەوە شەوێکی زۆر سەرسوڕهێنەر بوو و، وێستگەیەکی گرنگی دیکەی ژیانمان بوو.

دایکم لە پڕ ڕووی کردە ئێمە و وتی:

– بنووسن. ئەو پیاوە هات، بەدەستی ئاماژەی بۆ جێیەکی نادیار کردو دووبارە وتی:"ئایا نابیستن؟ بەئێوە دەڵێ".

– کێ دایکە؟ کام پیاو؟ ئێمە هیچ شتێك نابینین...

– ئەو پیاوە، ئەو پیاوە. موبارەکە... ئەو پیاوە نوورانییەی ئێمە لە هەموو تەنگانەیەکدا ڕزگار دەکات...

– کوا؟ لەکوێیە؟ بۆچی ئێمە نایبینین؟

دایکم چاوی بڕییە قوڵاییەکان و ئەوانەی گوێبیستی دەبوو بەئێمەی دەوت.

– ئێوە گرفتاری گوناه و تاوان بوون. ئەو پیاوە نوورانییە چیتر بە هاناتانەوە نایەت. هەرکاتێ تەوبە بکەن و، لەو گێژاوە خۆتان دەرباز بکەن، ئەوا دووبارە دێتەوە بەهاناتانەوە.

ئێستا ئەوەی دەیڵێم بینووسن. زۆرباش گوێ بۆ ئەم وتانە بگرن، دەی خێراکەن، گوێڕایەڵی بکەن، کاتم هێندە بەدەستەوە نەماوە.

براکەم ڕایکرد قەڵەم و کاغەزێکی هێناو، دەستی کرد بە نووسینەوەی ئەوەی دایکم دەیوت..

١– گەر دۆستت دەوێت، پەروەردگارت بەسە.

٢– گەر هاوڕێت دەوێت، قورئانت بەسە.

٣– گەر سامانت دەوێت، قەناعەتت بەسە.

٤– گەر دوژمنت دەوێت، نەفست بەسە.

٥– گەر ئامۆژگاریت دەوێت، مردنت بەسە.

ڕستەگەلێکی زۆر پوخت و، پڕ واتاو، زۆر جوان بوون. بەڕاستی هەرکەسێك لەژیانیدا لەبەرچاویان بگرێت و، پەیڕەویان بکات، بێگومان ئاسوودەیی و خۆشبەختی بەدەست دەهێنێت. بەڵام ئێمە بەجۆرێك سەرگەردان و، کینە لەدڵ بووین، بەهیچ جۆرێك لەحاڵێکی وەهادا نەبووین. ئەم ئامۆژگارییە مەزنانە بەهەند وەربگرین و، جێبەجێیان بکەین.

پاش ئەوەی دایکم ئەم دێڕانەی وت، هەستمان کرد لە خاڵێکی دوور دەڕوانێت، وەك ئەوەی بە ئامانجی ڕاستەقینەی خۆی گەیشتبێت. ڕووخساری بە زەردەخەنەیەکی شیرین گەشایەوەو، ویستی دەستەکانی درێژبکات و ئامێزی واڵا بکات، بەڵام بەهۆی بێ وزەو توانایییەوە سەرکەوتوو نەبوو. تا دەهات ڕووخساری زیاتر دەدرەوشایەوەو، تیشکی نوورینی دەدایەوە. لەوانەیە لە ژیانیدا بۆ یەکەمجار بەو شێوەیە پڕ بە دڵ خۆشحاڵ بووبێت.

من و براکەشم لە نزیکی دایکمانەوە دانیشتبووین و، بە سەرنجەوە لەم حاڵەمان دەڕوانی.

ئەم ئافرەتە ماندوونەناسەی لە سەختترین کاتدا ئێمەی لە سایەی خۆیدا پاراست، سەرەڕای ئەو هەموو چەرمەسەرییەی چەشتمان، هەرگیز جارێك ناشکوریەکی نەکرد و، چارەنووسی سپاردووە بە پەروەردگاری. کە هەموو ئەمانەم هێنایەوە پێش چاوم، دڵنیابووم کە دایکم لە دواساتەکانی ژیانیدایەو، جارێکی تر ناگەڕێتەوە لامان. ئەی هاوار، دەبێت سەرەمەرگی ئێمە چۆن بێت؟ چۆن دەچینەوە بارەگای پەروەردگارمان؟ ئەی ئەگەر لە ساتی سەرەمەرگماندا لە ڕێبازی پەروەردگار دووربین؟ ئەی ئەگەر ئێمە ئیمانمان لەدەست بدەین چی؟ تەنانەت بیرکردنەوەش لەمە مرۆڤی ڕادەچڵەکاند؟

کۆتا وتەکانی دایکی خوالێخۆشبووم: "الله، لا إله إلا الله" بوو.

لە جێگەکەیدا سەری نایەوە، خۆ هەرچەندە نەیتوانی دەستەکانی بە تەواوی بەرزیکاتەوە، بەڵام وەك بە دوعا خوێندن ماڵئاوایی لێ کردین، ژیانێکی ئاوێزان بە مەینەتی و دەردی سەری و سەختیی، دواجار بە پایان گەیشت، ناڵەو ئازارەکانی تەواوبوون و، وەرزی تەمەنی کۆتایی هات.

ئەو چووە بارەگای پەروەردگاری و، بە ئاسوودەیی شادبوو.

ئەی چارەنووسی ئێمە چی دەبێت؟ هێشتا دەردی سەری و مەینەتیەکانمان بەردەوام بوون.

دایکیشمیان بە خاك سپارد.

خەونێکی پڕ پەند:

چەند ڕۆژێك دوای بەخاکسپاردنی دایکم، لە خەونمدا بینیم.

لەشوێنێکی زۆر خۆش بوو. لە قەتپاڵی چیایەکدا، لە باخچەیەکی زۆر ڕازاوەو دڵڕفێندا بوو. کەسانێکی زۆر لە دەوری بوون، کە لام ئاشنا نەبوون، خوشکەکەشم شانبەشانی دایکم بوو. باوەشم بە دایکمدا کرد، هەستم کرد بۆنی کردم، پاشان ماچی کردم، بەڵام نەمتوانی لەگەڵ خوشکەکەمدا قسە بکەم، ئەو زۆر لەدوورەوە بوو.وتی:

– ڕۆڵە گیان، من و خوشکەکەت زۆر باشین، هەمیشە دوعا بۆ ئێوە دەکەین.

پرسیم کە بۆچی خوشکەکەم نایەتە لامان، وتی:

– ئەو شەرم دەکات، هێشتا ئەوەی ئەو ناپاکانە بەسەریاندا هێنا، لەیادی نەکردووە، بەڵام پەروەردگار پاداشتێکی بێ پایانی پێ بەخشی و، لە پلەیەکی زۆر بەرزدایە.

دیاربوو باسی هەندێ شتی تریشی بۆ کردبووم، بەڵام من هەر ئەوەندەم لەیادە.

دایکم و خوشکەکەم هەردووك ستەم لێکراو بوون، بۆیە پێم وایە خوای گەورە پلەیەکی بەرزو بڵندی پێ بەخشیون و، بێگومان لە میهرو بەزەیی خۆی بێ بەشیان ناکات. سەرەڕای ئەم هەموو ڕووداو و پێشهاتە ئاگادارکەرەوانەی کە جۆرێك بوون لە ڕێنموویی کردن بۆ ئێمە، بەڵام دواجار نەمانتوانی بەندەیەکی باش بین بۆ پەروەردگار، نەمانتوانی لەسەر ڕێگەی دایکم بین، زۆر هەوڵماندا بۆ دەسپێکی نوێ و، زۆر پاڕاینەوە، بەڵام بەداخەوە هەموو کات بەڵایەکی تر بەچۆکیدا دەهێناین و، ورەمان دەڕوخاو، ڕێی هەڵەمان دەگرتەوەبەر.

ئەو نەهامەتیەی دوا تروسکەی ئومێدی ژیانی لێ خامۆش کردم:

هەموو ئازارێك، هەموو ناڕەحەتییەك کە دووچاری دەهاتین، ئیمانی لە ناخمدا کاڵتر دەکردەوەو، زیاتر لە زەلکاوی خراپەو تاواندا نوقمی دەکردین.

ئەندامانی خێزانەکەم یەکە بە یەکە کۆچی دواییان کردو، لەگەڵ براکەمدا وەك هاورێیی گیانی بووین بۆ یەکتری. بەڵام دیارە ئەو دڕندانە ئەم تاقە ئومێدەشیان پێ ڕەوا نەبینیم و، لێیان زەوت کردم. ئەو برایەشم کە دوایین هاوسەفەری ڕێم بوو، تەنیا جێی هێشتم.

پاش مەرگی دایکم لەگەڵ براکەمدا بەتەواوی خۆمان یەکلایی کردبووەوەو، تەنها بۆ یەك ئامانج دەکۆشاین: تۆڵەسەندنەوە لە دوژمنەکانمان.

ڕۆژێك نەخۆش کەوتم و ناچار لەماڵەوە مامەوە پشوو بدەم، براکەشم بە تەنیا چوو بۆ ئیش. پاش نیوەڕۆ دەرمانم خواردبوو، دیاربوو هێورکەرەوەبوو و، منی خەواندبوو، کە چاوم کردەوە هەستم کرد کات نزیکەی نیوەی شەوە. لە دەوری خۆم ڕوانی، بەڵام براکەم نەبینی.

سەرەڕای سەرئێشەو نەخۆشی دەستبەجێ لە جێگەکەم هەستام، تا بەدوای براکەمدا بگەڕێم، ئەو شوێنانە گەڕام کە گومانم برد لەوێ بێت، بەڵام خۆ بەبێ من بۆ هیچ شوێنێك نەدەڕۆیشت و، پەیوەندیشی لەگەڵ کەسدا نەبوو، بەڵکو باشترین و نزیکترین هاورێی نهێنی پارێز و، هاوبەشی خەمم بوو. هەردووك بەیەکەوە ڕووبەڕووی سەختیی ڕۆژگار دەبووینەوە.

بەپەلە خۆم گەیاندە بەندینخانە... ئەمجارەش کاکی ئەفسەر زۆر لەگەڵمدا کۆشاو، شوێن نەما بەدوایدا نەگەڕێین و، پرسیاری لەبارەوە نەکەین. نە بەزیندوویی و نە بە مردوویی هەواڵیمان دەست نەکەوت، واتە براکەمیان بێ سەرو شوێن کرد.

لەو ڕۆژەوە هەواڵێك لەبارەی براکەمەوە نازانم.. تا ئێستەش چاوەڕێی گەڕانەوەییم و، لەگەڵ یادگارییەکانی ئەودا دەژیم، ئەو تەواوکاری بوونی من بوو، تەنها هاودەم و کەسم بوو لەم دونیایەدا.

کەسێتی ئەو لە من سەنگینتر و، هێمنتر و، ژیرتر بوو، زۆرجار ئەو لە ڕەفتارە هەڵەشەکان سەرزەنشتی دەکردم، هەڵەو شپرزەیی و توورەییەکەمی کەمتر دەکردەوە. هەمیشە وەك کەسێکی لە تەمەنی خۆی پێگەیشتووتر بیری دەکردەوەو بڕیاری دەدا، تا ئەو ساتەش کە لە من جیابوویەوە، هەوڵی دەدا لە داوی خراپەکارییەوە تێوەنەگلێت، وەك هەر گەنجێکی هاوتەمەنی خۆی، ئەویش هەندێ هەڵەو لادانی هەبوو، بەڵام چەندێك لە توانایدا بووایە هەوڵی دەدا خۆی لە جگەرە کێشان و، مەی خواردنەوەو هەموو خووە خراپەکانی تەمەنی هەرزەکاریی بەدووربگرێت، ماوە ماوە نوێژەکانیشی دەکرد، وەکو من شپرزەو بێ ئامانج و کینە لەدڵ نەبوو.

براکەمیان بێ سەروشوێن کرد، منیش هەموو ڕۆژێکم بە نەفرەتی کردن لە بکوژەکانی ئەو تاوانە بەسەر دەبرد. مەگەر ئەوانە چۆن

مرۆڤێکن کە هێندە لە کوشتن چێژ دەبینن؟ لەم دونیایەدا هیچ دۆستێك و، هیچ کەسێکم نەمابوو دڵی پێ خۆش بکەم و، چرای یەکجاری ژیانم کوژایەوە.

ئاگری تۆڵەسەندنەوە:

بەبێ سەروشوێن کردنی براکەم، ئاگری تۆڵەسەندنەوە لەناخمدا کڵپەی سەندو، بەهیچ خامۆش نەدەبوو و، تا دەهات زیاتر بڵێسەی دەسەند، لاشەی هەموو ئەندامانی خێزانەکەم هەمیشە لەپێش چاوم بوون، کە سەراپای ژیانیان لە ترس و دڵەڕاوکێدا بەسەر بردو، لە ئەنجامدا هەموویشیان بوونە قوربانی بێ بەزەیی و دڕندەیی.

باوکم...

دوو براکەم...

خوشکەکەم...

ئەوان بە دڕندەییەکی نامرۆڤانە کوژابوون، تەنانەت ڕێیان نەدا ئابڕومەندانە سەربنێنەوە.

چۆن دەمتوانی چاوپۆشی لەم هەموو ستەمە بکەم؟ بەبێ تۆڵە سەندنەوە؟ ئایا چۆن بمتوانیایە ئۆقرە بگرم و ئاسوودەبم؟!

لەیادبردنەوەی مەحاڵ بوو... دوو هەڵبژاردنم لە پێش بوو: یا هەموو خەونەکانم لە سینەمدا بناشتایەو، چاوەڕێی مەرگم بکردایە، یاخود بۆ کوژاندنەوەی ئاگری تۆڵەسەندنەوە بکوژەکان بکوژمەوە.

ڕێگـە چـارەیەکی تـرم شـك نـەدەبرد، لـەپێناو تۆڵەسـەندنەوەدا ئامادەبووم ژیانم تەرخان بکەم بۆ پلان دانان و، جێهێشتنی شارەکەم و نیشتەجێ بوون لە شارێکی دیکەدا.

قژم درێژکردەوەو، ڕیشم تاشی، چاویلکەم لەچاو کرد، چەند توانیم گۆڕانگـاریم لـە شـێوەمدا کـرد، بـەڵام قاچـێکم کەمئەنـدام بـوو، نەمـدەتوانی گۆڕانکـاری تێـدا بکـەم و، بـۆ هـەرکوێ بچـوومایە دەیانناسیمەوە پێی.

ئەوەش یادگاری دوژمنەکانم بوو بۆ من، دەمتوانی چیم پێ خۆشـە بیکەم، بەڵام کەمئەندامییەکەم کەمێك ناچاری دەکردم بە شەلی بڕۆم، لەو ڕۆژانەدا دوو پلان لە مێشکمدا بوون.

یەکەمیان، ئەنجامدانی دزیەکی باش، بۆ دەست خستنی پارەیەکی زۆر و، سەرچاوەیەکی تەواو، تا بـە ئاسـانی دوژمنـەکانم بدۆزمـەوەو، لەناویان بەرم.

دووەمیشیان، نەشتەرگەریی قاچـە ناتەواوەکـەم و چـاککردنەوەی بوو، کە گەورەترین کۆسپی ڕێی گەنجێتیم بوو، نەمدەتوانی چیتر ئەم ژیانـە بـە کەمئەنـدامیی درێـژە پـێ بـدەم، بـۆ ئـەم ئامانجـەش دەستبەکاربووم.

بەشی پێنجەم

ئەو ڕووداوە لەناکاوەی لەماڵەکەدا بەسەرم هات

لەو شارەدا کە بۆی چووم لە ئۆتێلێك نیشتەجێ بووم و، ڕووماڵی ئەو شوێنانەم کرد کە دەگونجا دزی لێ بکرێت، دەمویست بە تەنها خۆم ئەم کارە ئەنجام بدەم و، خۆ ئەگەر مردم ئەوا تەنیا خۆم دەبم و، گەر ڕزگاریشم بووایە بەهەمان شێوە بوو.

ماڵێکی دەوڵەمەندم دۆزیەوە. وا دەردەکەوت چوونە ناوەوە و هاتنە دەرەوەشی ئاسان بێت، بۆیە هەموو وردەکاریەکانی پلانەکەم لەبەرچاو گرت! خراپترین ئەگەر، دەستگیرکردن دەبوو یان بەند دەکرام، یاخود هەر لە ماڵەکەدا دەکوژرام.. هەموو ئەم ئەگەرانە لای من هیچ بایەخێکیان نەبوو.

بەهۆی تاوانەوە زۆر ڕێم کەوتبووە بەندیخانە –جا من ئەنجامم دابێت یاخود نا– لێدان و سزادانم چەشتبوو، تەنانەت ئەوەندە زوو زوو دەچـووومە بەندینخانـەوە، کـە شـێوازەکانی لێپرسـینەوەو پرسـیارکردنم لەبـەرکردبوو. بـۆ مـن قۆڵبەسـت کـردن و بەندینخانـە شتێکی زۆر سانابوو. خۆ هەموومان هەر دەبێت بمرین.

ژیان و مەرگم چ جیاوازییەك دەهێننە ئاراوە؟! ئەو ڕووداوانـەی لـە ژیانمدا بەسەرمدا هـاتبوون، واتـای مـەرگی زۆر لا سـانا کردبوومـەوە، مەرگ بۆ من ڕزگاربوونێك بوو. خۆ زۆرجاران ویستبووم بمرم و ڕزگارم بێت، بە هیچ جۆرێك لە مەرگ نەدەسڵەمیمەوە.

شەوێك چوومە ماڵەکەوە، لەڕاستیدا زۆر بە ئاسـانیی تـوانیم بچمە ژوورەوە، بەڵام لـەناکاو کـە خـۆم لـە ماڵەکـەدا بینییـەوە، لەڕاسـتیدا شڵەژام، بەڵام چەکم پێ بوو و، ئامادەبووم بۆ پێکانی هەرکەسێك کـە دەهاتە بەردەمم، سەیری چـەند ژوورێکـم کـرد، بـەڵام نـەمتوانی هـیچ بدۆزمەوە، بـۆ گەیشـتن بـە ئاڵتونـەکان بڕیارمـدابوو کـە بچـمە ژووری نووستنەکەو، هەڕەشە لە خاوەن ماڵەکە بکەم، تا هەرچی هەیـە پـێم بدات، بەڵام ماڵەکە تاریك بوو، بە ئەستەم شتێك دەبینرا.

چوومە ژووری نووستنەکەوە، بینیم گڵۆپی ژوورەکـە داگیرسـابوو، بەڵام جێگە خەوەکە خاڵی بـوو، بـەڵام ژوورەکـە پـەرش و بـڵاو بـوو، وەك ئەوەی هەستیان بە مەترسی دزێك کردبوو، بۆیـە کـەمێك دوودڵ

بووم، بەڵام لەو ساتەدا بە توندی زەبرێك بە پشتە ملم گەیەنرا. هەر ئەوەندەم لەیادە، کە لە هۆش خۆم چووم.

لەچاوەڕانی مەرگدا:

که چاوم کردەوە، پیاو و ژنێك لەسەر سەرمەوە وەستا بوون، بەڵام دەست و قاچەکانم بەسترابوونەوە. پیاوەکە دەستەکانمی کردەوە، کە بە ئاگاهاتمەوەو، هەستم کرد کە چەکەکەم و چەقۆکەم پێ نەماوە. تاوێك پیاوەکە لێی ڕوانیم. لەڕاستیدا لەم حاڵەی خۆم شەرمەزاربوووبووم. لە هەمان کاتدا حەیفیشم لێدەهات. بەڵام ڕەفتاری نەرم و نیانیی پیاوەکە بەتەواوی مایەی سەرسوڕمانم بوو. پرسیاری کرد:

– بۆچی ئەم کارەت کرد؟

دەمویست ئەوەندە بەتوندیی وەڵامی بدەمەوە، کە ڕاستەوخۆ ڕاپێچی بەندینخانەم بکات. نەمدەویست لەوە زیاتر لەبەرچاویدا بچووك بێمە پێش چاو.

– دزی بۆچی دەکرێت؟ پارە پەیداکردن، دەوڵەمەندبوون، مانەوە لە ژیاندا..

– ئەمەش ڕێگەیەکی دروست و ئەخلاقیانەی خۆی هەیە. کار بکەو بەڕەنجی شانی خۆت دەوڵەمەند ببە، بۆچی ئارامیی خەڵکان دەشێوێنیت؟

– ژیان زۆر بە زیادەوە ئارامیی منی تێکداوە... با تۆزێکیش ئارامیی ئێوەی دەوڵەمەند بشێوێت.

– بەڵام تۆ لەپەروەردگار ناترسی؟ ئایا هەست ناکەیت لەسەر ئەم کارەت هیچ لێپرسینەوەیەکت لەگەڵدا بکرێت؟

– من باوەڕ بەو شتانە ناکەم.

پیاوەکە هەڵوێستەیەکی کرد، بەخەندەیەکی متمانە ئامێزەوە چاوی بڕیە چاوم و وتی:

– دەزانی هیچ سەرکەوتوو نیت لە درۆ کردندا.

– جا تۆ لەکوێوە دەزانی کە درۆ دەکەم؟!

– وتی من دەروونناسم، لەهەڵسوکەوتی مرۆڤەکە و شێوازی قسەکردنیەوە هەڵکەوتەی ڕۆحی دەزانم.

زمانت شتێك و ڕووخسارت شتێکی تر دەڵێن، ئەم پیاوە بەتەواوی ناخمی دەخوێندەوە.

– سەیرکە، بەهۆی شەمەزاریتەوە ڕەنگت سوور هەڵگەڕاوەو، ئارەق دەڕێژێت. کەسێك بەویستی خۆی ئەم کارە بکات و، خوای گەورەی لەیادکردبێت، شەرم دایناگرێ.

– نەخێر، تۆ بەهەڵە تێگەیشتوویت.

– هەڵە نیە، ڕاستە...ئەو جەوشەنەی بە ملتەوە هەڵواسراوە، زۆر باش کەسێتیت ئاشکرا دەکات.

تۆ ئەم کارە بەخواستی خۆت ناکەیت. هەرگیز ناتوانیت من بخلەتێنیت.

پیاوەکە ڕاستی دەوت، وەك ئەوەی من بناسێت. جەوشەنەکەی ملیشم یادگاری دایکی ڕەحمەتیم بوو. بەڕاستی هەستمکرد ویردەکانی ئەم جەوشەنە منی لە زۆر هەڵە ڕزگار کرد.

پیاوەکە قاچەکانیشمی کردەوە و، بانگهێشتی کردم بۆ سەر مێزی نانخواردن، پاش کەمێك هاوسەرەکەی نانی بەیانی حازرکرد و هێنای. هەرسێکیشمان لەسەر هەمان مێز دانیشتین.

من لە بەرامبەر ئەم ڕەفتارە مرۆڤانەیاندا شەرمەزارو خەجاڵەت بووبووم و، بۆ ئەوەی ساتێك زووتر بچمە دەرەوە و، دەرباز ببم، زۆر هەوڵمدا، بەڵام ڕێیان نەدام و، پیاوەکەوە وتی: دەرگاو پەنجەرەکان داخراون و، کلیل دراون، ناتوانیت بۆ هیچ شوێنێك بچیت، شتانێك هەیە دەبێت لەگەڵ تۆدا باسیان بکەم.

مەترسە، ڕاپێچی پۆلیست ناکەم، بەڵام پێویستە پەی بەو نهێنییە بەرم کە لە ناختدایە. تۆ کەسێکی خراپ نیت و، زۆر مەراقی زانینی هۆکاری ئەم لادانەت دەکەم.

- وازم لێبێنن، مەراقی چی دەکەی؟ هاتمە ناو ماڵەکەتانەوە بۆ دزی و، ئێوەش دەستگیرتان کردم. مافی خۆتانە هەرچییەك بکەن، جا لێم دەدەن، یا سکاڵام لەسەر تۆمار دەکەن؟ چی دەکەن بیکەن؟

- نەخێر ئێمە کەسانێکی هەبووین و، تۆش مرۆڤێکی ستەمدیدەو بێچارەیت. دابینکردنی پێویستیەکانت ئەرکی ئێمەیە. بەلام دەمانەوێت پێویستیی ڕاستەقینەو پاڵنەرەکەت بزانین و، یارمەتیت بدەین.

ئای خوایە گیان! ئایا کەسانی وەهاش لەم دنیایەدا دەژین؟ لەنیوە شەودا هەڵمکوتاوەتە سەر ماڵیان و، لەوانەش بوو ببمە هۆکاری گیان لەدەستدانی، بەلام هێشتا لەلایەنە باشەکەیەوە لە ڕووداوەکەی دەڕوانی و، هەوڵی دەدا یارمەتیم بدات، خۆزگە هەموو دەوڵەمەندەکان بەم جۆرە دەبوون، ئەوکات نە تاوان، نە تاوانبار دەمان، نە هیچ کەسێك بە ناپاکی گۆش دەبوو.

دەستم کرد بە باسکردنی بەسەرهاتی ژیانم بۆ ئەم کەسانەی کە وەك دزێك نا، بەڵکو وەك میوانێك هەڵسوکەوتیان لەگەڵ کردم. من هەر ڕووداوێکی مەرگە ساتی ژیانم بە فرمێسکەوە دەگێڕایەوەو، ئەوانیش بە فرمێسکەوە گوێیان لێ دەگرتم.

ئای خانمی ماڵەکە، ژنێکی چەندە میهرەبان و بەسۆز بوو! کە باسی دایکم و، خوشکەکەم کرد، بەدەم هەنسکەوە ئەوێی جێهێشت. بەهەمان شێوەش پیاوی ماڵەکە زۆر بە باسەکە کاریگەربوو بوو، بەهۆی ئەو ڕووداوانەی باسمکردن زۆرباش لە هۆکاری دزیکردنەکەم تێگەیشتبوون.

میهرەبانیش تا ئەو ڕادەیە:

ئەو پیاوەو هاوسەرەکەی دڵسۆزانە دەیانویست ڕزگارم بکەن و، لەم زەلکاوە دەرم بهێنن، خاوەنماڵەکە دەیوت:

– پەروەردگار پەنجەرەیەکی میهرەبانی بەڕووتا واڵاکردو، هەلێکی تری پێ بەخشیتەوە، بۆیە بە باشی سوودی لێ ببینە، با ئەمە ببێتە خاڵی وەرچەرخانی ژیانت، پێویستە زۆر بە باشیی گوێ بۆ ئامۆژگارییەکانی ئێمە بگریت و، بۆ ئەوەی سەرلەنوێ گرفتاری خراپەو تاوان نەبیتەوەو، ژیانێکی ئاسوودەو ئارام دەستەبەر بکەیت.

ئێمە کوڕێک و، کچێکمان هەبوو و، زۆر دەوڵەمەندبووین، لە خۆشگوزەرانیدا دەژیاین، ڕاستی مەرگمان لەیادکردبوو، باوەڕمان نەدەکرد ڕۆژێك پیر ببین. بەردەوام لە کەیف و خۆشیدا ڕۆژگارمان بەڕێ دەکرد، بەڵام خوای گەورە ماوە ماوە زللەی میهرەبانی خۆی لە بەندەکانی دەدات، تا وانەی پڕپەند فێری ئەو بەندانەی بکات، کە ئەویان لەیادکردووەو، ڕێی سەرکەردانییان گرتووەتەبەر، بەڵکو بە ئاگابێنەوە.

دوو ساڵ لەمەوپێش، خێزانەکە لەڕێی گەڕانەوەماندا لە پشوویەکی خێزانی، دووچاری ڕووداوی پێکدادانی ئۆتۆمبێل هاتین، کچە حەڤدە ساڵانەکەمان و کوڕە نۆزدە ساڵانەکەمان لە شوێنی ڕووداوەکە بەڕەحمەت چوون.

من و خێزانیشم به سەختی برینداربووین و، ماوەیەکی زۆر چارەسەرمان وەرگرت و، پەروەردگارم شیفای داین.

ئەمە بوو بە تاقیکردنەوەیەك زۆر پڕپەند بوو. وەك ئەوەی خوای گەورە پێمان بفەرموێت: "ئاگاداربن، ئەرك و مافی ئێوە لەم دنیایەدا تەنیا خۆش ڕابواردن و کەیف و خۆشی نییە، ئەو سامانەش بۆ بەفیڕۆدان لەکاری نەشیاودا پێتان نەبەخشراوە، مافی هەژارو بێکەسانی تێدایە.

ئەم ژیانەش ڕۆژێك کۆتایی دێت و، لێپرسینەوەیەکی گەورە دەست پێدەکات، دەسا تێشووی خۆتان بۆ ئەو ڕۆژە ئامادە بکەن و، بە لەبەرچاوگرتنی ئەو ڕاستییەی کە ڕەنگە لە هەر ساتێکدا ژیانتان کۆتایی پێ بێت، باشتروایە سەرلەنوێ چاو بە بەندایەتیتاندا بخشێننەوە، کە دڵنیان پاش مەرگ دادگای باڵای خوایی سازدەدرێت.. کەواتە تا چەند ئامادەکاریتان بۆ ئەو دادگاییە کردووە؟

وتەکانی ئەو پیاوە هەمووی ڕاست بوون. وادیاربوو ئەم مرۆڤە دیندارو بەئەزموونانە بۆ یارمەتیدانی من دڵسۆزانە هەموو یارمەتییەکم پێشکەش بکەن.. پاشان وتی:

– بڕوانە ئەگەر ئامۆژگارییەکانمان جێبەجێ بکەیت، ئەوا هەتا بتوانین یارمەتیت دەدەین، ئەگەر تۆبە بکەیت و، دەست لەم کارە

نەشیاوانەت هەڵبگریت، هەرچی پێداویستی و خەرجیت هەیە بۆتی دابین دەکەین.

خەرجی نەشتەرگەرییەکەی قاچت دەدەین، پاشان کارت بۆ دەستەبەر دەکەین، إن شاء الله لانەیەکی ئاسوودەت بۆ دەسازێنم، بەمەش هەم تۆ ڕزگارت دەبێت و، هەم ئێمەش ئاسوودە دەبین کە کارێکی باشمان کردووە.

ئەمانە چەند ڕاسپاردەیەکی سەیربوون، بەڕاستی هەلی لەم جۆرە بە ئاسانی نایەتە ڕێی هەموو کەسێك، پەروەردگار دەرفەتێکی زۆر تایبەتی پێ بەخشیبووم. ڕەنگە ئەوە وەڵامی دوعاکانی دایکم بووبێت، بۆیە نەدەکرا هەلێکی ئاوا زێڕین وەلا بنێم. خۆ ڕەنگە ئەگەر ئەمەم لەدەست بچێت، ئیتر تروسکەیەکی هیوا لە ژیانمدا نەمێنێت، بۆیە تێگەیشتم کە ئەوە کۆتا دەرفەتی ژیانمە.

خۆزگە ئەو هەستی تۆڵەسەندنەوەیە لەناخمدا نەدەماو، ئەو تاوانە دڕندانانەم لەیاد نەدەما، تا خەیاڵم ئاسوودەبێت.

سەرەڕای ئەم هەموو یادەوەری و خەیاڵانەم، ڕەفتاری دۆستانەی ئەم ژن و مێردە بەرامبەرم، ئەوەندە دڵسۆزانەو پاك و بێگەردبوو، کە هەموو ڕۆژێك زیاتر منیان وابەستەی خۆیان دەکرد.

ئەو کەسە بەرز دەنرخێنن کە بە نیازی دزی لە ماڵەکەیاندا گرتیان و، لە ماڵەکەی خۆیاندا نیشتەجێی دەکەن، بەڕاستی ئەمە شتێکی

زۆر سەرسوڕهێنەر بوو! پەروەردگار چەندە بەندەی بەڕەوشت و دڵپاکی هەیە، تا ئەمڕۆ دوژمنەکانمان بواریان نەدابووین کەسی باش بناسین و، لە جوانییەکانی دەورمان چێژ ببینین.

لە ماڵەکەی خۆیاندا ژوورێکیان بۆ تەرخان کردم و، جلوبەرگیان پێدام، ئەو مامە میهرەبانە هەموو ڕۆژێك بەپێی پێویست لەسەر مێزەکەم خەرجی بۆ دادەنام و، بەڕاستی لەپێناو گەڕانەوەمدا بۆ سەر ڕێی ڕاست درێغییان نەدەکرد.

خانمی هاوسەریشی زۆر بەسۆزو میهرەبان بوو و، خواردنی خۆشی بۆ دروست دەکردم و، وەك مرۆڤێکی ئاسایی میوانداربیان لێ نەدەکردم، بەڵکو وەك ئەوەی جگەرگۆشە کۆچکردووەکەیان بم.

هێواش هێواش لە کەناری ئارامیی نزیك دەبوومەوەو، خۆشڕەفتاری و میهرەبانیی ئەوان لە هەست و بیرکردنەوەکانمدا کاریگەری دەردەکەوت. لەدوای نەشتەرگەرییەکی سەرکەوتوو شکستییەکەی قاچم باشتر بوو و، لەو بارقورسییەش ڕزگارم بوو، ئیتر دەمتوانی بەڕێکی ڕابوەستم و، هیچ شەلیەکیش لەڕۆیشتنمدا نەما.

مامە دڵسۆزەکە ئیشێکی باشیشی بۆ دۆزیمەوە، کە بۆ ئەو ڕۆژگارە داهاتێکی باشی هەبوو. هانی دەدام لە کارەکەمدا پشت

بەخۆم ببەستم و زۆر وابەستەی ئەو نەبم، بۆ ئەوەی ژیانێکی سەربەرزانە دەستەبەر بکەم.

کەسانێکی وەها پاك و بێگەردو دڵسۆز بوون، کە زیاتر لە دوو فریشتە دەچوون، کە بۆ من بووبێتنە پەروانە. وەك منداڵی ڕاستەقینەی خۆیان، بە ئەندازەی کوڕە خوالێخۆشبووەکەیان منیان خۆشدەویست و، خەمخۆرم بوون.

ئەو پیاوە میهرەبانە چەندین پرۆژەی لە خەیاڵدا بوو بۆم، ئەو دەیویست ماڵێکی جوانم بۆ دابین بکات و، ژنم بۆ بهێنێت و، خێزانێکی خنجیلە پێکبهێنم. هەموو ئەمانەش ئاگری تۆڵەسەندنەوەی ناخمی تا ڕادەیەك کەم کردبۆوە و، بۆ ماوەی ساڵێك، ئارامترین ڕۆژەکانی تەمەنم ژیام.

هەواڵێکی خراپ:

لەدوای مەرگی باوکی خوالێخۆشبووم، چوار پێنج خزممان بەزیندوویی مابوونەوە، یەکێك لەمانەش مامم بوو. مامم پەیوەندی لەگەڵ ئێمە پچڕاندبوو، سۆراخی نەدەکردین، ئێمەش بەهۆی تووڕەییمانەوە، ئیتر پاش ئەوە هەواڵیمان نەپرسیبوو، واتە خزمایەتیمان سڕیبوونەوە.

ساڵەهای ساڵیش بارودۆخەکە بەم جۆرە بوو، لەڕۆژگارە زۆر سەخت و پڕنەهامەتییەکانماندا بە هانامانەوە نەهاتبوو. بەڵام

بێگومان هەر بەڵایەك بەسەریدا بهاتایە، دڵگراین دەبووین، هەر بەم شێوەیەش بوو.

ڕۆژێکی یەکشەممە، پەیوەندیم بە هاوڕێیەکمەوە لە ناوچەکەی خۆمان کرد، هیچ کەس لە هاوڕێکانم نەیاندەزانی من لەکوێم، بێگومان نەموت لەکام شارەوە پەیوەندیی دەکەم.

لەدوای هەواڵ پرسین، پرسی:

– تۆ هەواڵی ئەو ڕووداوەت نەبیستووە، وانیە؟!.

– وتم کام ڕووداو؟.

– کاتێك مامت بەڕێیەکدا ڕۆیشتووە، ئۆتۆمبێلێك لێی داوە.

– مردووە؟

– بەڵێ.

بەم هەواڵە زۆر بێتاقەت بووم، ئەو هەستی تۆڵەسەندنەوەیە بڵێسەی سەند، کە ماوەیەکی کورت بوو لەیادم کردبوو. دڕندەی وەك ئەو دوژمنانەی ئێمە ئۆقرەگرتنیان نەدەزانی، ئاشکرا بوو هەتا کەسێك لە ئێمە لە ژیاندا بمایە، لە تاوان و کوشتنیان بەردەوام دەبوون.

پێویست بوو سنوورێك بۆ ئەم دەریای خوێنە دابنرێت و، چارەیەکی یەکلاییکەرەوە بۆ ئەم بارە بدۆزرێتەوە، پرسیم:

– ئەمە تازە ڕووی داوە؟ وتی:

– مانگێك لەمەوپێش، کارەکە لێرەدا تەواونابێت.

– چۆن؟

– ڕۆژێك پێش مردنی مامت، چوونەتە ماڵەکەی و بە هەڕەشەوە پرسیاری تۆیان کردووە، کە مامی بەستەزمانیشت وتویەتی نازانم، زۆریان لێداوە.

کە ئەمانەم گوێ لێبوو، ڕووخام، ئیتر توانای لەیادبردنەوەم نەماو، هەموو باشی و جوانییەکان سەرلەنوێ لەبەرچاوم سڕانەوە، سەختگیرانە خەیاڵی تۆڵەسەندنەوەم کردو، هێواش هێواش لاسارییەکانم بە خەیاڵدا هاتنەوە.

بەم شێوەیەش ڕۆژە ئاسوودەو ئارامەکانم کۆتاییان پێ هات و، چیتر هیچ کەسێك نەیدەتوانی پێشم لێ بگرێت و، هەموو ئەو بەخششە خواییانەو، ئەو ڕۆژە خۆشانەو، داهاتووی ئارام و، دەستپێکی نوێم بەبادا.

بەو بڕە پارەیەی کە کۆمکردبوویەوە،چەکێکم کڕی و، ئەوەش کە مایەوە بۆ خەرجی خۆم خستمە گیرفانم و، بڕیاری کۆتاییمدا.

بەرەو مەرگ هەنگاوم دەنا:

چیتر نەمدەتوانی بەئاسوودەیی بژیم، مرۆڤێك بووم کەبەرەو مەرگ دەڕۆیشتم، کەسێك خۆی بۆ مەرگ ئامادەبکات، لەچی دەترسێت؟ بێگومان لە هیچ شتێك...

بەبێ ئاگادارکردنەوەی مامە دڵسۆزەکەو هاوسەرەکەی، بەبێ ماڵئاوایی لەو کەسانەی متمانەیان پێکردم، چاکەیان لەگەڵ کردم، یارمەتییان دام، دنیایەکی نوێیان بۆ سازاندم، ڕۆیشتم، ئەو کارە پێویست بوو تا بتوانرێت زووتر یەکلایی بکرێتەوە.

دڵنیابووم من بەدەستی خۆم مەرگم هەڵبژاردبوو و، دونیایەکی زۆر بەختەوەرم لەخۆم شێواندبوو، لەوەش گرنگتر بەدەستی خۆم هەستی جوانی و چاکی و ئیمان و باوەڕم لەناخمدا ڕیشەکێش کردبوو. دیسان خۆم گرفتاری هەستی پیاوکوژیی و دوژمنایەتی کردن کردبوو.

تەنانەت لەڕێگەی مەستیی و مەی خواردنەوەو سەرکەشیدا بەرەو پێش دەچووم، ڕق و کینەو تۆڵەی کپکردووی چەند ساڵەی ناخم منی ئامادە کردبوو. خۆم بۆ ئەنجامدانی هەموو جۆرە خراپەیەك ئامادەکردبوو.

دڵنیاش بووم کە چیتر پەروەردگار دەرفەتی گەڕانەوەو تەوبەکردنی دیکەم پێ نابەخشێت، واتە هەموو باشیەکانی ژیانم لەیادکردو، بەرەو هەڵدێر بەڕێ کەوتم، دەست بە چەك و بیروهۆشی پەرش و بڵاو، کینە لەدڵ و، چاو لە تۆڵە بەرەو ڕووی مەرگ دەچووم.

چارەنووسیشم پاش تۆڵەسەندنەوەم زۆر تاریبوو، یا مەرگ، یاخود تەمەنێك سەختیی كێشان لە بەندینخانە.. پاش هەموو ئەمانەش لێپرسینەوەی خوایی لەسەر ئەو خوێنەی ڕشتوومە...

هەریەك لەمانەش چارەنووسی تاریبوون بۆ هەر مرۆڤێكی ئاسایی و، نەدەبوو كە ڕوویان بدایە. بەڵام ئەم دوژمنانە یەخەیان بەرنەدەدام، وادیارە ئەو وتەیەی دەڵێت:"بەناچاریی مرۆڤ دەكەنە پیاوكوژ". بۆ ئەم بارەی من وترابێت.

بەدوای سۆراخی دوژمنەكانمەوە بووم:

بەشێوەیەكی باش ڕووخسارو شێوەم گۆڕی و، بەنهێنی سۆراخی دوژمنەكانم دەكرد. مەحاڵ بوو بمناسنەوە، چاكبوونەوەی قاچیشم، كارەكەمی ئاسان كردبوو.

تەنها یەك كەس منی دەناسییەوە ئەویش هاوڕێ (یەڵدارم)ی هاوڕێی منداڵیم بوو و، تەنها كەسیش بوو كە متمانەی پێبكەم، (یەڵدارم) بووە یارمەتیدەری من و، زانیاری بۆ دەهێنام.

لەجوانترین ئوتێلی شارەكەمان نیشتەجێبووم، بەتەواوی وەكو پیاوماقوڵێك دەهاتمە پێش چاو، كارمەندەكانی ئوتێلەكە منیان وەكو پیاوێكی دەسڕۆیشتووی خاوەن كۆمپانیا ناسیبوو، واتە ئیتر بەناویش كەسەكەی جاران نەبووم و، هەموو شتێكم گۆڕابوو.

(یەڵدارم)ی هاوڕێم، کەسێکی وریاو، بە سەرنج بوو، ڕۆژانە زانیاری زۆر بە نرخی بۆ دەهێنام.

پاش ئەوەی زانیاری پێویستمان کۆکردەوە. سێ کەسمان کردە ئامانج، کە پێویست بوو لەناویان بەرین، چونکە دوژمنی سەرەکی بوون و، لە مەرگی ئەندامانی خێزانەکەمدا دەستیان هەبوو، بۆیە پلانێکی توندوتۆڵمان داڕشت و، پاش ئامادەکاری تەواو بڕیارماندا دوای دوو ڕۆژ جێبەجێی بکەین.

ئەو شەوەی بڕیاربوو دەستبەکاربین، (یەڵدارم) بە هەناسەبڕکێ هات و، وتی:

– پەروەردگار ویستی لەسەر نیە، دەست بە خوێن سوور بکەین.

پرسیم:

– بۆچی؟

بە سەرسوڕمانەوە سەری ڕاوەشاندو، بە پەشۆکاویی وتی:

– چونکە ئەو سێ کەسەی دوێنێ بڕیارماندا لەناویان بەرین، دووچاری ڕووداوی پێکدادانی ئۆتۆمبێل هاتوون، لەکاتێکدا لەڕێی یەکێك لە گوندەکاندا بوون، –بەمەبەستی ئامادەبوون لە ئاهەنگێکدا– لەو شەش سەرنشینەی لە ئۆتۆمبێلەکەدا گیانیان لەدەست داوە، سیانیان ئەوانەن کەئێمە بە نیازبووین بیانکەینە نیشانە.

لەڕاستیدا ئەم ڕووداوە وەك تیشكێكی میهرەبانیی پەروەردگار بوو، بۆ گێڕانەوەمان لە هەڵدێر.

ئەم ڕووداوە زۆر كاریگەربوو. دەنگێك لەناخمدا هەمیشە منی بەرەو ڕێگای ڕاست ئاڕاستە دەكرد، بەڵام بەداخەوە من گوێم بۆ نەدەگرت و، بایەخم بۆ دانەدەنا.

لایەنی دووەم لە دوژمنەكانماندا (حەمدیە شەل) بوو، كە دەمانویست لەناوی بەرین، بەڵام ئەم پیاوە پیاوێكی زۆر ترسناك بوو و، لە هەموو ناپاكییەكەوە تێوەگلابوو. لە دەوریدا كۆمەڵێكی زۆر پاسەوان و بەكرێگیراوی هەژارو بێكەس هەبوون. ئابڕووی سەدان كەسیی لەكەداركردبوو، تەنها من ستەمدیدەی دەستی ئەو نەبووم، بەڵكو سەدەها كەسی وەكو من بەئاشكرا حەمدیە شەل وەك پیاوكوژ دەناسی، بەڵام چارە چی بوو، چونكە ئەوەندە بەباشی دەپارێزرا، كە گەیشتن پێی مەحاڵ بوو.

گەر كەسێك بەرهەڵسی بكردایە، یاخود هەست بكرایە كەسێك نیازی هەیە هەوڵی كوشتنی بدات، هێندە دڕندانە لەناویان دەبرد، تا ببێتە پەند بۆ هەموو لایەك.

زۆر بەباشی دەمزانی چارەنووسی منیش بەو بارەدا دەبەن، بەڵام گرنگ نەبوو، چونكە بە هیچ شێوەیەك لە مەرگ نەدەسڵەمیمەوە،

تەنها شتێك كە لە بیروهۆش و خەیاڵمدابوو دیمەنی لەخوێندا گەوزانی خوشك و براكانم و باوكم بوو.

پێشهاتێكی زۆر سەرسوڕهێنەری دیكە:

پیلانێكمان بۆ كوشتنی (حەمدیە شەل) داڕشت.

ئەو هەموو ڕۆژێك لە درەنگانی شەودا، دەچووە یانەیەكی شەوانەی بەناوبانگ و، هەتا بەیانی مەی دەخواتەوە. ئێمەش دەمانزانی كە لەبەر نەخۆشی شەكرەكەی زوو زوو دەچێتە تەوالێت، بۆیە پلانەكەمان بەم شێوەیە بوو: من بچمە تەوالێتەكە و، لەوێ خۆمی بۆ مات بدەم تا دێت و، دەستبەجێ دەیكوژم. لەدوای ئەوەش چی دەبێت با ببێت و، هیچ لام گرنگ نەبوو، خراپترین چارەنووس (مەرگێك) دەبێت، هەرچۆنێك بێت من لەمێژە خۆم بۆ مەرگ ئامادەكردووە.

لەكاتی دیاریكراودا بە ناسنامەیەكی ساختەوە، بەناوی بازرگانێكەوە چوومە ژوورەوە بۆ یانەكە. لەبەرئەوەی (حەمدیە شەل)م زۆرباش دەناسی، لەدوورییەوە لەسەر كورسی و مێزێك دانیشتم، بینیم پیاوەكانی وەك پەروانە دەوریانداوە، ئاشكرابوو كە كارەكەم ئاسان نابێت.

وا خۆم نیشان دەدا لەلایەكی تر بڕوانم، بەڵام لەڕاستیدا چاوم لەسەر (حەمدیە شەل) بوو. پاش كەمێك دانیشتن، چووم بۆ تەوالێت.

بینیم دوو شوێنی دەست بە ئاو گەیاندن و دەستشۆرێکی لێیە، بۆیە من چوومە یەکێك لە تەوالێتەکانەوە، دەرگاکەشم کەمێك بە کراوەیی جێهێشت، بۆ ئەوەی ئاگاداری هاتن و نەهاتنی ئەو بم... زۆری نەبرد هات، چووە ئەو لایەی کە چۆڵ بوو، منیش هاتمە دەرەوە، بەبیانووی دەست شۆردن لەسەر دەستشۆرەکە خۆم سەرقاڵ کرد.

پیاوەکانیشی لە دەرەوەی ژووری تەوالێتەکان چاوەڕێیان دەکرد.

دەرگاکە کرایەوە، هەر کە ویستی بێتە دەرەوە، دەستم برد بۆ دەمانچەکەم، بەڵام هێشتا دەمانچەکەم ئاراستەی نەکردبوو، تەپ کەوت بە زەوییەکەدا، پیاوەکانیشی دەستبەجێ هاتن و، لاشەکەی (حەمدیە شال)یان هەڵگرت و، کە منیشیان لەوێدا بینی، قۆڵبەستیان کردم. پرسیان:

– تۆ کوشتت؟

وتم:

– نەخێر، من دەستم دەشت. بێگومان کە چەکیان پێ بینیم کەوتنە گومانەوە، بەڵام نەیانتوانی هیچ شتێك بسەلمێنن، چونکە ئاسەواری گوللەیەك یا پیاکێشان یاخود خنکاندن بەلاشەیەوە نەبوو.

پۆلیسەکان هاتن و، قۆڵبەستیان کردم، جارێکی تر لێکۆڵینەوەیان لەگەڵ کردم و، سەلماندیان کە پێناسەکەم ساختەیە، ئاشکراش بوو کە (حەمدیە شەل) بەهۆی جەڵدەیەکی دڵەوە مردبوو.

ئازارو ئاشکەنجەیەکی زۆریان دام، منیش ئەو شتانەی ڕوویانـدابوو وەکو خۆی دانم پێدانان، دادگا حوکمی زینـدانی کردنـی بەسـەردادام، بەهۆی تاوانەکانی بەکارهێنانی پێناسی ساختەو، هـەڵگرتنی چـەکی بێ مۆڵەت و هەوڵی کوشتنەوە. سەرلەنوێ زیندان بووە لانەم... بەڵام ئەمە بۆ من جەژن و ئاهـەنگ بـوو، بـەبێ ئـەوەی دەسـتم بـە خـوێنی کەس سووربێت و، بەشـێوەیەکی زۆر بێوێنـە سـەرجەمی دوژمنـەکانم لەناچوون.

هـەوڵی ڕەشـی تۆڵەسـەندنەوەو یـاخیبوونی ژیـانم ڕەویـەوە، هـەم نەشبوومە پیاوکوژ، بەم جۆرە ئاگری ڕق و کینەی ناخم خامۆش بوو، کە ساڵانێك بوو ناخمی دەسـووتاند. وەك ئـەوەی سـەرلەنوێ لـەدایك بووبێتمـەوە، لەبەرئـەوەش سـەختیی سـزای زینـدان زۆر هەراسـانی نەدەکردم.

ئەگەر بووبووماییەتە پیاوکوژ، هەرگیز ویـژدانم ئاسـوودە نـەدەبوو. هەرچەندە ئەوان دوژمنی سەرسەختی من بوون، بـەڵام هەتیوخسـتنی منداڵەکانیان منی زۆر بێتاقەت دەکرد. چونکە مەرگی باوکم لە هەموو شـتێك زیـاتر کاریگـەری لـە کەسـێتی ئێمـە کردبـوو و، برینگـەلێکی لەناخمدا هەڵکۆڵیبوو، کە هەرگیز سارێژ نەدەبوون.

بەشی شەشەم

پێشهاتی لەناکاوی زیندان

چوومە زیندانەوەو، کە چوومە ژووری زیندانییەکەمەوە دیمەنێکم بینی کە هیچ بە خەیاڵمدا نەهاتبوو و، بە بینینی واقم ورما.

ژوورێکی گەورە بوو و، بیست کەسیی تێدابوو، بینیم کە (نوری ئێرنی) بەناوبانگی لێیە، کە داستانی سەر زمانی شارەکەمان بوو، نازناوی (ڤامپیر نوری) بوو.

(ڤامپیر نوری) بەتەنها خۆی دەوڵەتێك بوو. بە پیاوانی بەکرێگیراوی کۆڵان و، گەڕەکەکەیەوە، هێزێکی شکست نەخواردووی بۆ خۆی پێکهێنابوو. جگە لەوەش پەیوەندی سیاسیشی هەبوو، بەڵام دەستگیرکردنی ئەو بەهۆی هەر تاوانێکەوە و هێنانی بۆ زیندان تەنانەت حوکمدانیشی بە هیچ شێوەیەك بە خەیاڵی کەسدا نەدەهات.

کەواتــە لــەم دنیایــەدا پۆلیســی بەویــژدان و پــارێزەر و حــاکمی دادپەروەریش هەن. ئەمەش تا ڕادەیەك مرۆڤی ئاسوودە دەکرد.

تاوانێـك نـەمابوو کـە (ڤـامپیر نـوری) ئـەنجامی نـەدابێت، لـە بازرگـانیکردن بـە ئافرەتـەوەو بـەکارهێنانیان بـۆ لەشفرۆشـیی تـا قومارخانـەکان، لـە یانـەی مـەی خواردنـەوەوە تـا بازرگـانی مـادە هۆشبەرەکان، بۆ هەر یەکێك لەم کارانە وەستابوو.

بەوتەی خـەڵکی پیاوێـك بـوو کـە ئـارەزووی لـە هەرچییەك بووایـە ئەنجامی دەدا.

بەهۆی بەندکردنم لە هەمان ژووردا لەگەڵ پیـاوێکی وا بەناوبانگدا، واقم وڕمابوو و، زۆریش دەترسام، چەند پیاوێکی لەدەور بوو، کـە دە ڕۆژ پێش ئەو هاتبوونە ژوورەکەوە. بێگومان هـەموو زیندانییـەکانیان کردبــووە فەرمانبــەرداری، واتــە وەك شــا و بەڕێوبــەری ژوورەکــە مامەڵەیان دەکرد. بێگومان مانەوەو زیندانیم لە ژوورێکـی وەهـادا بـۆ من شتێکی جیاواز بوو.

نـەدەبوو لـە ڕێـز و حورمـەت زیـاتر هـیچ ڕەفتـارێکی تـر لەئاسـت (ڤامپیر نوری)دا نیشان بدرێت. خۆ لەم ژوورەدا تەنها وتـەو فـەرمانی ئــەو و دەســت و پێوەنــدەکانی بــەکاربوون، وا دەردەکــەوت کــە ژوورەکـانی دیکـەش تـەنها ئـەو زیندانیانـەی ملکەچـی فەرمانـەکانی ئەوبوون بە ئارامیی و بێ ترس دەژیان.

بێگومان منیش چووم، دەستم ماچ کردو، ڕێز و حورمەتی خۆم بەرامبەری نواند. بەدەنگە تایبەتەکەی خۆی و بەوپەڕی متمانەوە وتی:

– کوڕە تۆ کێی؟

وتم:

– بێناوم گەورەم، گەنجێکی ئەم ناوەم.

– بۆچی تۆیان هێناوەتە ئێرە؟

– لەبەرئەوەی بکوژەکانی باوکمم کوشتەوە...

لەناکاو بە چاوە ڕەش و گەورەکانی سەرنجی دام و، وتی:

– ئاوەها؟.. دیارە گەنجێکی ئازایت؟

– ئەستەغفیروڵڵا گەورەم، لە ئاست ئێوەدا حەدمان نییە، ئەوە چ قسەیەکە.

– بەدڵمیت.. ئەگەر ئاقڵ بیت و، گوێ لە قسە بگریت، پارێزگارییت لێ دەکەم، بەڵام ئەبێت قەت لەخۆم دوورنەکەویتەوە.

– شەرەفمەند ئەبم گەورەم.

یەکەم شەپۆلی ترس تێپەڕی، پاش ئەوە دەبوو بەردەوام وەك سێبەر هاودەمیی (ڤامپیر نووری) بکەم و، ڕێنماییەکانی جێبەجێبکەم و، لە فەرمانی دەرنەچم.

وتە و کردارەکانی (ڤامپیر نووری) زۆر خوانەناسانە و، بێ ڕێزانە و، دوور لـە هـەموو پێـوەرێکی ڕەوشـت و ئابڕوومەندانـە بـوون.. هـیچ پێوەرێکی وەك: ویژدان و، سۆز و، بەزەیی و، باوەڕ و، لەخواترسـیی لەبەرچاو نەدەگرت.

تەنانەت –پاك و بێ گەردی بۆ خوای گەورە– دەیوت: "خوای مـن پارەیە"، هەر لەپێناو پارەشدا ماف خواردن و ستەم و پیاو کوشتن و ئابڕوولەکـەدارکردنی خـەڵکیی زۆر لا ئاسـایی بـوو. کەسـێك بـە بازرگـانیکردن بـە مادەهۆشـبەرەکان و ژەهراویکردنـی گـەنجانی نیشتمانەکەی سامانەکەی پێکەوەنابێت، چاوەڕێی چ جۆرە مرۆڤبوون و ویژدان و لەخواترسانێکی لێدەکرێت.

دڵنیانەبووم (ڤامپیر نووری) چەندێك لە زینداندا دەمێنێتەوە، بەڵام تا ئـەو لـە ژوورەکـەدا بووایـە، ناچـاربووم هاوەڵایـەتیی بکـەم، بـەڵام هەمووان دڵنیابووین کە زۆر نابات ئازادی دەکەن.

میوانە نوورانییەکانی زیندان:

دوو گەنجی تازە زیندانیکراو ڕەوانەی ژوورەکەی ئێمە کران، بـەڵام مـن بـەم گەنجانـەم دەوت میـوانی لـەناکاو، چـونکە هـیچ نیشـانە و ئاسەوارێکی تاوانباریبیان پێوە نەدەبینرا، بـەڵکو دوو مرۆڤـی بـەڕێزی خۆشـڕەفتاربوون. ئـای خوایـەگیان، دوو گـەنجی فریشتەئاسـای ئـاوا چۆن گرفتاری ئەمزیندانە بوون؟

ئەم پرسیارە لای (ڤامپیر نووری)ش گەڵاڵە بووبوو، بۆیە بانگی کردنە لای خۆی و، لێی پرسین:

– کوڕە ئێوە مامۆستان؟

دوو گەنجەکەش لەیەکیان ڕووانی و، خەندە کەوتە سەرلێویان، پاشان یەکێکیان وتی:

– نەخێر، ئێمە مامۆستا نین.

– باشە کوڕە، بڵێن ئێوە کێن؟ بۆچی هێناویاننەتە ئێرە؟ بەڕووکەش لە مرۆڤی پاك و دیندار دەچن.

یەکێکیان –کە کەمێك باڵابەرز بوو– بەهێمنی و بەخەندەوە وتی:

– ئێمەیان وەك میوان بۆ ماوەی چەند ڕۆژێك هێناوەتە ئێرە.

– یەعنی چی وەکو میوان؟!

– دادگاییەکەمان بەردەوامە، بەڵام لەبەرئەوەی هیچ تاوانێکیان بەسەردا نەسەلماندووین، بەم زووانە ئازاد دەکرێین.

(ڤامپیر نووری) لەناکاو تووڕە بوو و، وتی:

– کوڕە ئێوە چی ئەڵێن؟! وەك مەتەڵ قسەمەکەن، لەپێشدا خۆتان بناسێنن، دواتریش باسی تاوانەکەتانمان بۆ بکەن.. بڵێن بزانم.

دیمەنی برۆ ئەستوورەکان و ڕووخساری ترسێنەر و نیگاتیڤەکانی چاوە سوورهەڵگەڕاوەکانی (ڤامپیر نووری) هەمووانی دەتۆقاند، بەڵام

ئەم دوو گەنجە هێندە بە هێمنی و لەسەرخۆیی دەدوان، کە لە ڕووخسارییاندا هیچ کاریگەرییەگی ترس و دڵەڕاوکێ و شڵەژان هەست پێ نەدەکرا.

دووبارە گەنجەباڵابەرزەکەیان قسەی کرد و، وتی:

– من ناوم (سەعید)ە، خوێندکاری کۆلێژی پزیشکیم. هاوڕێکەشم ناوی (زوبێر)ە.. خوێندکاری کۆلێژی یاسایە.

هێشتا (سەعید) قسەکەی تەواونەکردبوو، (ڤامپیر نووری) بە سەرسوڕمانەوە وتی:

– بوەستە کوڕم، با تێبگەین. ئێستا تۆ بۆ پزیشکیی و تۆش بۆ پارێزەریی دەخوێنی. وایە؟

(سەعید) بە سەری ئاماژەی بە (بەڵێ) کرد.

– باشە کوڕم، ئێوەی خوێندکار و فێرخواز چ تاوانێکتان کردووە، وا ئێستە لە زینداندان؟ بەڕووکەش کوڕی باش دێنەپێشچاوم.. بەڕاستی مەراقمە بزانم تاوانەکەتان چی بووە.

(ڤامپیر نووری) بە پەرۆشیی و سەرسوڕمانەوە بەردەوام بوو لە جگەرەکێشان و، (سەعیدیش) بە شێوازە زۆر شیرین و هێمنەکەی خۆی بەردەوام بوو:

– گەورەم، ئێمە تاوانبار نین. بەهیچ شێوەیەکیش زیانمان بە کەس نەگەیاندووە، چونکە بەپێی بیروباوەڕەکەمان نیشتمان و خاك

و ئـاو و هـەموو مرۆڤـەکانی نێـوی پـیرۆز و بەبایـەخن و، نابێـت هـیچ زیانێکیان پێبگەیەنرێت.

تا دەهات سەرسوڕمانیی (ڤامپیر نووری) زیاتر دەبوو و، وتی:

– ئەی چۆن؟!..

– سـەرەتا ئامـانجی ئێمـە وەك مـرۆڤ سـەرکەوتوویە لـە پسـپۆڕییەکەماندا، تـا سـوود بـە کەسـانی بێچـارە و سـتەمدیدەی کۆمەڵگەکـەمان بگەیـەنین، پاشـان بـەرزڕاگرتن و پـەروەردەکردنی هەستی پێکەوەژیان و نیشمانپەروەریی لە ناخماندا.

(ڤامپیر نووری) بەتەواوی ئۆقرەی لێبڕا و بـەدەنگێکی تێکـەڵ بـە تووڕەیی وتی:

– باشە کوڕە، کەواتە بۆچی ئێوەیان زیندانی کردووە؟ کەسانێکی پاکوبێگەرد و چاکەخواز کاریان بەم زیندانە چییە؟

(سەعید) بە خەندەیەکی شیرینەوە وەڵامی دایەوە و، وتی:

– لەگـەڵ خوێنـدکارەکانی هاوڕێمانـدا بـە مەبەسـتی فراوانکردنـی مـەودای زانیارییمـان و، لـەپێناو دەستخسـتنی وەڵام بـۆ پرسـیارە جەوهەرییەکانی ژیانمان لە کۆتایی هەموو هەفتەیکدا کۆدەبینـەوە و، وانەی تەفسیری قورئانی پیرۆز دەخوێنین.

بەڵام هەندێك لە كاربەدەستان ئەمەیان بەهەڵە لێكداوەتەوە و، دەڵێن: "ئێوە خەریكی كاری تێكدەر و كۆنەپەرستانەن" و، ئێمەیان زیندان كردووە.

(ڤامپیر نووری) لەناكاو برۆكانی هێنایەوە یەك و، وتی:

– ئەم دەوڵەتە چ بەڵایەكی بەسەردا هاتووە؟! وا كەسانێكی وەك ئێوە نیشتمانپەروەر و ڕۆشنبیر دەستگیردەكات؟ ئایا ئەمە لە خۆڕایە، یاخود ئامانجێكی شاراوەیان هەیە؟ لەكاتێكدا دەبینێت وا بە ئاشكرا ئەو كەسانەی كار بۆ ڕووخاندنی دەوڵەت دەكەن، سەرقاڵی كاری تێكدەرانەن! چۆن دەگونجێت ئەم گەنجە دڵسۆز و فێرخوازانە بەهۆی خوێندنەوەی قورئان و وانەی تەفسیر زیندانیی بكرێن! بەڕاستی بەم كارەیان هەڵەیەكی زۆر گەورە دەكەن.

(سەعید) سەرەڕای ئەم هەڵوێستەكردن و پەرۆشییەی (ڤامپیر نووری)، هێمنیی خۆی پاراست و بەردەوام بوو:

– خوودی دەوڵەت خراپ نییە، بەڵكو هەندێك لە كاربەدەستانی دەستڕۆیشتوو بە نیازی خراپەوە دەسەڵاتەكانی دەوڵەت بەكاردێنن.. ڕۆژێك لە ڕۆژان هەر دەردەكەوێت كە ئێمە بێتاوانین و، تاوانباری ڕاستەقینەش ئەو كەسانەن كە دەسەڵاتەكانی دەوڵەت بۆ مەرامە گڵاوەكانی خۆیان بەكاردێنن. ئەم بەهەڵەداچوونەش بە زەبری هێز

نا، بەڵکو لەڕێی ئاخاوتن و لێکتێگەیشتن و پێشکەشکردنی پێشنیاری گونجاوەوە ڕاست دەکرێتەوە.

(ڤامپیر نووری) هاواری بەسەر پیاوەکانی دەوری کرد:

– بڕۆ کورە، خێرا مێز و کورسی بێنن، ئەم گەنجانە کەسانێکی هەروا ئاسایی نین، وەرن با بە تاقەت بۆی دانیشین و، باسوخواسێ بکەین. خێرا چاش بێنن، هەمووتان وەرن دانیشن.

(ڤامپیر نووری) ئەو گەنجانەی لا خۆشەویست بووبوو، هەر هیچ نەبێت بڕوای وا بوو کە ئەوان کەسانێکی بێ تاوانن، خۆشڕەفتاریی و دڵفراوانیی ئەوانیش هێندەی تر (ڤامپیر نووری) و، تەنانەت ئێمەشیان بۆ لای خۆیان کەمەندکێش کردبوو.

گفتوگۆ دەستی پێکرد:

مێز و کورسیی ڕیزکران و، هەمووان دانیشتین لەدەوریان، (ڤامپیر نووری) پرسیاری دەکرد و ئەوانیش وەڵامیان دەدایەوە.

– دیارە ئێوە کەسانێکی ڕۆشنبیرن و، وەك ئێمە نەزان و نەخوێندەوار نین و، لە خراپە و تاوانەوە تێوەنەگلاون.. کارتان بە دین و قورئانخوێندنەوە چییە، مەکتەبەکەتان بخوێنن، تا داهاتووی خوێندنتان مسۆگەر بکەن، ئەوە یەکێکتان دەبێتە پزیشك و، ئەوی تریش پارێزەر، سامانێك بۆخۆتان پێك بێنن، تا دەوڵەمەند بن و، چێژ

لـه دنیـا ببیـنن. حـەیف نییـە کەسـانی وەك ئێـوە لـە سوچـی ئـەم زیندانەیا بژین؟

ئەمجارە (زوبێر) وەڵامی دایەوە:

– ئەگـەر مـرۆڤ تـەنها بـۆ چـێژوەرگرتن لـە خۆشـییەکانی ژیـان و، پارەپەیداکردن و خۆشگوزەرانیی بەدیبهێنرایە، قسەکەتان زۆر ڕاسـت دەبوو، بـەڵام ئامـانج لـە بـوونی مـرۆڤ تێڕامانـە لـە خـوودی خـۆی و بوونەوەرانی ئەم گەردوونەی کە پەروەردگاری فەراهەمی هێنـاوە، تـا بتوانێت بەباشترین شێوە بەندایەتیی بۆ بەدیهێنەری بکات.

(ڤامپیر نووری) بە زەردەخەنەیەکی گاڵتەجاڕانەوە وتی:

– ئەو خوێنکارە گەنجانەی مـن دەیانناسـم و لـە کۆلێـژی پلەبـەرز دەخـوێنن، چـێژ لـە هـەموو سـاتێکی ژیانیـان دەبیـنن و، وەك ئێـوە خۆیان گرفتاری پەیامی پەروەردگار و ئیمان و شتی وا ناکەن، باسـی چی خوایەکم بۆ ئەکەن؟ واز لەو دین و ئیمان و بەندایەتییە بێـنن.. لێ گـەڕێن بـا بـە ئـارەزووی خۆمـان لـەم دنیایـەدا بـژین. ئـادەی ئـەو مەسەلەی خوا و ڕۆژی دوایی و ئەو دیـن و ئیمـان و شـتانەی باسـیان دەکـەن، کـێ بینیـونی؟ هـا؟ مـرۆڤ پێویسـتە تـەواوی حـەز و ئارەزووەکانی دەروونی تێربکات.

(ڤامپیر نووری) پیاوێکی بێ دین و ئیمان بوو و، ئەم ڕاستییەشی بەئاشکرا لە هەموو لایەك باسدەکرد، خۆ ئەگەر بێ باوەڕ نەبووایە چۆن دەیتوانی وەها بەو سانایییە ئەو هەموو خەڵکە چارەڕش بکات؟

(زوبێر) زۆر بە هێمنیی و لەسەرخۆیی وەڵامی (ڤامپیر نووری)ی دایەوە:

- مەرگ کۆتایی بەهەموو ئەم حەز و ئارەزوو و گەنجی و کەیفخۆشییە دێنێت، کاتێك مردن دواوێستگەی ئەم دنیایە بێت و، نەخۆشی و پیرییمان لەپێشبێت و، گۆڕ دوامەنزڵگەی هەمووان بێت؛ چۆن دەکرێت بە چاوپۆشیی لە هەموو ئەم ڕاستییانە لە کەیف و سەفای خۆمان بەردەوام بین! مەرگ لە هەرساتێکدا بێت لە خۆشەویست و ئازیز و کەیفخۆشیی و تەندروستی و نیعمەتەکانی دیکەی ئەم ژیانە داماندەبڕێت. پێویستە بزانین وانە و پەند لەم مەرگە چییە، دەنا ئەم تەمەنە کورتخایەنە مرۆڤانەیەمان بەردەوام لە سایەی هەڕەشەی تارمایی مەرگدا بە هەراسانیی دەگوزەرێت.

بەڕێزەکەم مەگەر دەکرێت بە پشتگوێخستنی ئەم ڕاستییانە ژین بکەین و، لە کەیفوخۆشی خۆمان بەردەوام بین؟!.. ئەوەتا لەهەر کوێیەك گۆڕستانێك، یا گۆڕێك، یا لاشەی مردوویەك، تەنانەت کەسێکی نەخۆشیش ببینین، دەستبەجێ تەزوویەکی ساردی ترسێنەر سەراپای بوونمان دادەگرێت و، دیمەنی ڕووخساری واق

ورماو و، لاشەی سارد و بێ گیانی دێتە پێش چاومان. کەوایە ترس لە مەرگ لەساتێکدا تەواوی ئارەزووەکانی ژیان دەکاتە خۆڵەمێشی دڵتەنگیی و ترس و فانییبوون.

ڕووخساری (ڤامپیر نووری) گۆڕا و، بە تێڕامانەوە بزۆکانی لەیەك نا و، شپرزەیی و شڵەژان بە جووڵە و هەڵسوکەوتەکانیەوە دەبینران، وەك ئەوەی زۆر دووچاری ئەم دۆخە هاتبێت و، وتی:

– باشە بەڕای ئێوە پێویستە لەم بارەدا چی بکرێت؟

– پێویستە مرۆڤ بەتەواوی خۆی بسپێرێتە دەست قەدەری خوایی و، ئامانجی ڕاستەقینە لە بەدیهێنانی و، وەڵامی پرسیار گەلێکی وەك: (لەکوێوە هاتووە؟ بۆ کوێ دەچێت؟ ئایا لێپرسینەوەی لەگەڵدا دەکرێت؟) بزانێت.

گەر بوونی هەیە، کەواتە پێشانم بدە!

ڕووخساری (ڤامپیر نووری) تا دەهات زیاتر شڵەژان و کاریگەربوونی پێوە دیاریدەدا.

– دووبارە هێناتانەوە سەر خوا، وانیە؟ بەڵام ئەگەر بەڕاستی بوونی هەیە، کەواتە لەکوێیە؟ پیشانم بەن!

ئەم جارە بەتەواوی توورەیی لە ڕووخساریی دەباری و، ئێمەش لە سەلامەتی گەنجەکان دەترساین. بەڵام دیاربوو ئەم گەنجانە لە ڕووبەڕووبوونەوەی ئەم دۆخانەدا ئەزموونیان هەبوو و، دەیانزانی

چۆن لەگەڵ هەر کەسێکدا دەدوێن. هەر بەهۆی هەڵسوکەوتی جوان و خووڕەفتاری شیرینییانەوە بوو کە توانیبوویان (ڤامپیر نووری) کەمەندکێش بکەن، لەکاتێکدا ئەو ڕێی نەدەدا هیچ کەسێك بەم شێوەیە قسەی بۆ بکات و، ئامۆژگاریی بکات.

پاشان (سەعید) وتی:

– بەڕێزم، بێگومان بە لێکدانەوەی خۆتان شێوازی بیرکردنەوەتان ڕاست و دروستە، چونکە مرۆڤەکان وا دەزانن شێوازی بیرکردنەوەیان هەمیشە دروستە، –ئەگەر بەم شێوەیەش نەبین ژیان بەردەوام نابێت–، جوانیی و ناوازەیی ژیانیش بە بیرکردنەوە و لێکدانەوەی جیاواز دێتەئاراوە.

ئێستە ئەگەر لەم ژوورەدا هەمووان بیر لە یەك شت بکەنەوە و، هەمان هەستیان هەبێت و، هەمان لێکدانەوە بۆ ڕووداوەکان بکەن، ئەوا هیچ جوانییەك لە ژیاندا نامێنێت، بەڵام بیرکردنەوە و لێکدانەوە و تێڕوانینی جیاواز ڕێگەچارەی جیاواز دێننەکایەوە. بێگومان کاتێك لە کۆمەڵگەدا کەسانی بێ باوەڕ و باوەڕدار و موسوڵمان و ناموسوڵمان هەبن، تێڕوانینیشیان جیاواز دەبێت و، بەمەش چەندین شێوازی ژیان و، بیروبۆچوون بەرهەم دێن. خۆ ئەگەر تەنها یەك جۆر مرۆڤ و، بیرکردنەوە و، تێروانین هەبێت، ئەوا بەتەواوی واتای ژیان لەناو دەبەن و، مرۆڤایەتی بەرەو دۆخی پوچگەرایی ئاڕاستەدەکەن.

من تێگەیشتم کە (سەعید) بەم وتانەی دەیەوێت لەلایەك سنوورێك بۆ نکوڵییکردنی (ڤامپیر نووری) دابنێت و، لەلایەکی دیکەش زەمینەساز بدات بۆ خستنەڕووی بیروباوەڕ و بۆچوونە جیاوازەکانی.

(سەعید) بەردەوام بوو:

– مرۆڤ لە ژیانیدا زۆرێك لە کارەکانی بە ناتەواوی جێ دەهێڵێت و، لە کارکردنی ئەندامەکانی جەستەی خۆی و ڕێکخراویی تەواوی بوونەوەرانی ئەم گەردوونە کامڵە ڕانامێنێت و، بەهەند وەریان ناگرێت و، بیر لە هۆکار یا ئامانج یان لێپرسینەوە لەبارەی ئەم هەموو بەخششە ناوازانە ناکاتەوە کە پێیبەخشراون. لەڕاستیدا پێویستە زۆرباش لە خودی خۆی، پاشان بوونەوەرانی ئەم گەردوونە مەزنە ڕابمێنێت و، هەڵوێستەیەك لەسەر ئامانج لە بەدیهێنانیان بکات؛ چونکە تەنها لەم بارەدا دەتوانێت پەی بە ڕاستی بەدیهێنانی خۆی و گەردوون ببات، تا لە حیکمەتی بەدیهێنانی کێوەکان و، دەریا و زەریاکان و، هەوای پاك و ژینگەی پارێزراو و، تەنانەت هەنگوینی هەنگیش تێبگات؟! ئەوەتا ئاژەڵەکان و پێستی ئاژەڵان دەکاتە پۆشاك و، لە گۆشتەکەیان دەخوات و، درەختەکان –کە لەنێو دار و پەردووەوە سەوزدەبن– و، چەندین جۆر میوەی بە تام و بۆن و ڕەنگی جیاوازی بۆ دەگرن، سەرەڕای جوانیی و قەشەنگکردنی دیمەنی سروشت. هەروەك ئاوازی خوێندنی باڵندە دەنگخۆشەکان

ئاسوودەیی پێدەبەخشن و، خۆریش وەك چلچرایەکی مەزن ڕۆشنایی و ژیان بە زەویدا پەخشدەکات و، ئەستێرەکانیش شەوانە وەك گەوهەر ئاسمان دەڕازێننەوە ...

لەڕاستیدا مرۆڤ بەری درەختی ئەمگەردوونە ناوازەیەیە و، تەماشاکارێکی بە دیقەتی ئەم تابلۆ بێوێنە و ڕەنگالّەیەی سروشتە.. هەموو پێکهێنەرەکانی سروشتیش بەزمانی حالّ هاواردەکەن: کە بەدیهێنەرێکی بەدەسەلاّت و بێ هاوتا لەپشت ئەم نیگارەوەیە، لە گەردیلەیەکی بەچاو نەبیراوەوە تا ئەستێرە و هەسارە و خۆر و مانگ سەلمێنەری ئەم ڕاستییەن. مرۆڤ تەنها بەم جۆرە تێڕامان و لێکدانەوەیە دوور لە ماددەگەرێتی و دنیاپەرستی دەتوانێت قیامەت بباتەوە و، شایستەی ئەو ڕێز و شکۆمەندییە بێت کە خوای گەورە بڕیاری داوە بۆی.

بێ گومان مرۆڤ بەدیهێنەرێکی هەیە، ئەوەتا لەکاتێکدا تەنها خانەیەك لە لاشەیدا لەکاربکەوێت تەواوی لاشەی دەردەدار دەبێت و، لە ئاست نەخۆشییەکی سانادا بەچۆکدا دێت.

گەر مرۆڤ ئارەزوومەندبێت لە ڕاستیی بوونەوەران تێبگات، پێویستە قەوارەی ئەرکی خۆی بە بەراورد بە گەردوون و بوونەوەرانی نێویەوە بزانێت و، دلّنیاشبێت کە گەردوونێك بەم ئالّۆزییە بێ بەدیهێنەر نایەتەبوون و، بێگومان لەپێناو ئامانجێکدا بەدیهێنراوە.

پێویسته مرۆڤ هەڵوێستەیەك لە بارەی بەدیهێنەری ئەم هەموو گەلەئەستێره و كاكێشانانه بكات، تا بزانێت ئایا بۆچی بوونەوەرێكی بەناوی مرۆڤ بەدیهێناوه و، تەنێكی ئاگرینی وەك خۆر و تەواوی بوونەوەران و گەردوونی بۆ ڕامهێناوه؟!

بێگومان ژیانێكی لێوانلێو لە خۆشڕابواردن و ئارەزووبازیی، كە كۆتاییەكەی مەرگ و بەخاك سپاردن و، بوونەوە بە خاك بێت، حیكمەتی مرۆڤبوون نییه.

یاسا و ڕێسا گەردوونییەكانیش گەواهیدەری ئەو ڕاستییەن كە بێئامانجیی و خۆشڕابواردنی پووچگەرایانه لەم گەردوونەدا جێیان نییه.

لەڕاستیدا كارێكی ژیرانە نییە ئەگەر وا بیربكەینەوە كە بوونەوەرێكی شكۆمەند و ڕێزداری وەك مرۆڤ پاش مەرگ لاشەكەی دەبێتەوە بەخۆڵ و بە یەكجاریی لەناو دەچێت! گەر وابێت، كەواتە لەبنەڕەتا ئامانج لە ژیانی چی بوو؟ بۆیە بەدڵنیاییەوە پێویستە هۆكار و حیكمەتی مەزن لە بەدیهێنانیدا هەبێت.

بەوپێیەی خوای گەورە عەقڵ و ژیریی بەخشیوە بە مرۆڤ، ئەوا خودی مرۆڤ خۆی موكەللەف و بەرپرسیارە بە دۆزینەوە و دیاریكردنی ئامانج لە بەدیهێنانیدا.

بابەتێکی پڕبایەخ:

یەکێك لە پیاوەکانی (ڤامپیر نووری) لێی نزیکبوویەوە و، ویستی شتێك بەگوێیدا بچرپێنێت، بەڵام (ڤامپیر نووری) هاواری کرد:

- لاچۆ لەبەرچاوم کابرا، چۆن گفتوگۆیەکی ئاوا ئەپچرێنی؟ بڕۆ ڕیزێ چامان بۆ بێنە.

پاشان ڕووی کردەوە (سەعید) و، وتی:

- بەردەوام بە کاك دکتۆر، باسێکی زۆر گرنگت هەژاند.

(سەعید)یش بە شێوازە نەرمونیان و شیرینەکەیەوە بەردەوام بوو:

- بڕوانن مرۆڤ چۆن بەدی دەهێنرێت.. سەرەتا دڵۆپێك ئاوە، لە کاتی دیاریکراوی خۆیدا دەبێتە خوێن، پاشان گۆشتپارەیەك، دواتر ئێسکەکانی دێنەبوون و، بەکامڵ بوونی تەواوی ئەندامەکانی منداڵێك دێتە دنیاوە و، هێواش هێواش ئەم ئەندامانەی دەکەونەکار و گەشەدەکەن.

هەموو خانەیەك لە لەشی مرۆڤ بە ڕێکخستنێکی زۆر ئاڵۆز و، پێوانەی زۆر ورد و دیاریکراو و، بۆ سوود و حیکمەتێکی دیاریکراو بەدی دەهێنرێت و، هیچ بەدیهێنراوێك بە هەڕەمەکیی و بێهوودە بەدی ناهێنرێت.

ڕەنگە بپرسن: کێ بەدیهێنەر و خاوەنی ئەم گەردوونە ناوازەیەیە؟ ئەو زاتەی ئەم گەردوونە بەڕێوەدەبات و، گەلەئەستێرەکان بەوپەڕی

ڕێکخراویی دەگێڕێت و، زەوی کردووەتە لانکەی زیندەوەران و، لە هەمان ساتدا ڕزق و ڕۆزی ملیارەها زیندەوەر دەدات و، لە تۆوێکی هێندەی سەرەدەرزییەك درەختێکی گەورە سەوزدەکات و، لە دڵۆپە ئاوێك مرۆڤێکی وەها دارا بەدی دەهێنێت کێیە؟

هەندێك بەدیهێنانی هەموو گەردوونی ئاڵۆز دەدەنە پاڵ (سروشت) و، ئەو ڕاستییە حاشاهەڵنەگرەیان پشتگوێ خستووە، کە: (سروشت ناوێکە بۆ دەستەی گیاندار و بێ گیانی ئەم گەردوونە)! مەگەر کەسانی خاوەنی ئەم بیرۆکەیە لە یادی خۆیانی دەبەنەوە، کە ئەگەر چەکوش و بزمار و تەختە لە ژوورێکدا دابنێن و، ملیۆنێك ساڵ چاوەڕێ بکەن بۆ ئەوەی ببێتە زیندەوەرێك، ئەوا ئەم کارەیان زۆر لە عەقڵ و ژیریی و هۆشمەندیی خوداپێبەخشراویانەوە دوورە، چونکە هەتا وەستایەکی ژیر و هۆشمەند لەمانە بەرهەمێك دروست نەکات، مەحاڵە هیچ ئەنجامێکی ژیرانەی لێ چاوەڕێ بکرێت.

کەوابوو ئایا ئەو ڕاستییە وەك ڕۆژی ڕووناك ئاشکرا نییە: کە لە شتانی بێ گیان و عەقڵ و ویست و دەسەڵات هەرگیز گیاندارێك لەناو سروشتێکی بێ دەسەڵاتدا نایەتە بوون؟!

لەنێو گیاندارانیشدا مرۆڤ لەهەموویان ژیرتر و بەتواناترە، بەڵام لەئاست دروستکردنی تەنها گەڵایەکدا دەستەوسانە، بەڵکو بەردەوام مەراقی دۆزینەوە و گەیشتن بە بەدیهێنەری هەیە. سروشتیش بە

گیانـدار و بێگیانـەوە دارای بـەدیهێنانی تـەنها خانەیەکیشـی نییـە، کەواتە هەر بە تێڕامان لە بوونەوەران ئاسـەواری توانـا و دەسـەڵات و خاوەنداریێتیی پەروەردگاری بەدیهێنەری تاکو تەنیا دەبینین.

لەڕاستیدا جێی خۆیەتی لە کەسانی خـاوەنی بیردۆزی (سروشـتی بەدیهێنـەر)، -کـە هەمیشـە زاراوەی وەك: (یاسـاکانی سروشـت) بـەکاردەهێنن- بپرسـین: "ئایـا ئـەم یاسـایانەی سروشـت، خـاوەنی ژیریین؟ ویست و توانا و دەسەڵاتی بڕیاردان و بەدیهێنانیان هەیە؟!"

بێگومان وەڵامەکە "نەخێر" دەبێت، چونکە ئەگـەر "بـەڵێ" بێـت، ئـەوا بەتـەواوی نکـوڵی لـە بـوونی مێشـك و عـەقڵ دەکـەن. کەواتـە ئاشـکرایە کـە (ئـەوان وتـەنی: یاسـاکانی سروشـت)، خۆیـان بەڵگـەن لەسەر بوونی پەروەردگار. ڕەنگە بپرسـن: "بۆچـی؟" چـونکە ئەگـەر یاسایەك لەئارادا بێت، ئەوا بێگومان هێزێك هەیە کە دایڕشتبێت.

هـیچ یاسـایەك لەنەبوونـەوە و بێخـاوەن نایەتـەبوون، ئەمـەش زۆر بـەڕوونی لـەو یاسـایانەدا دەبیـنین کـە مـرۆڤ خـۆی دایاندەڕێـژێت، هـەروەها بـۆ جێبـەجێکردنی هـەر یاسـایەك پێویسـتە دادوەرێـك یـا دەسەڵاتدارێك هەبێت، خۆ ئەگەر لە ژیـانی مرۆڤـەوە بـڕوانین، ئەگـەر دادوەر لـەئارادا نـەبێت، ئـەوا هـیچ یاسـایەك بـێ بکـەر و جێبـەجێکار لەتوانایدا نییە لێکۆڵینەوە و لێپرسینەوە لەگەڵ تاوانباردا بکات.

دوور لەو کەسانەی نایانەوێت ڕاستییەکان ببینن و، و دەست لە یاخیبوون و سەرکەشیی هەڵگرن و، دان بە بوونی پەروەردگاردا بنێن، هەر کەسێك بە دیقەتەوە لە گەردوون بڕوانێت، دڵنیادەبێت کە سروشتیش نیگاری ڕەنگدانەوەی ئاسەواری توانا و دەسەڵات و کارامەیی بەدیهێنەرەکەیەتی و، لە هەر سوچ و لایەکی ئەم نیگارە بڕوانین زمانحاڵی ئەم ڕاستییەن.

باسەکە بۆ وێنەیە:

(ڤامپیر نووری) زۆر بەپەرۆشیی و بە سەرنجەوە گوێی بۆ وتە شیرین و بەڵگەئامێزەکانی (سەعید) ڕادێرابوو و، وەك ئەوەی یەکەم جاری بێت کە ڕاستییەکی گەوهەرئاسای بەنرخی وەهای دۆزیبێتەوە و، لە ڕووخساریدا زۆر بەڕوونی ئاسەواری ئەم کاریگەربوونە دەبینرا. زوو زووش چای تازە دەهێنرا و، هەمووان بۆ تێگەیشتن لە باسەکە بێدەنگبووبوون.

(سەعید) لەسەر باسیی تاك و تەنهایی و بوونی پەروەردگار بەردەوام بوو:

- ئاشکرایە گەردوون بە سیستمێکی زۆر ئاڵۆز و ڕێکخراو بەڕێوەدەچێت، ئەمەش واتە لە وردبینترین گەردیلەوە تا مەزنترین ئەستێرە و گەلەئەستێرە ئەرکی خۆیان لەم سیستمەدا دەزانن، بەڵام ئەوانەی کە بوونی بەدیهێنەر ڕەت دەکەنەوە و -پاك و بێگەردی بۆ

خوای گەورە- دەڵێن: "خوا نییە"، نکوڵیی لەم ڕاستییە دەکەن و، بەمەش خۆیان لەڕیزی نەفام و نەزانانندا هەژمار دەکەن، تەنانەت ئەگەر دان بەم کارڕاپەراندنەی پێکهێنەرەکانی گەردوونیشدا بنێن، ئەوا دیسان پێویستە ئەوەش پشتگوێ نەخەن کە لە وردبینترین گەردیلەوە تا مەزنترین کۆمەڵەی خۆر فەرمانبەرداری بەدیهێنەرێکی زۆر مەزنن، کە هەموویانی لە سایەی سیستمێکی ڕێکخراودا بەدیهێناوە.

با ئەمە بە نموونەیەك ڕوون بکەینەوە:

لەدەمی نیوەڕۆدا، کاتێك تیشکی خۆر بەستوونی دەیدات لە ڕووی ئاوێك، پاشان تیشکێکی ڕووناکی و جۆرە بریسکانەوەیەك لەڕووی ئاوەکەوە دەشکێتەوە و بەسەر تەنەکانی دەوریدا پەخش دەبێت، ئایا دەتوانین بڵێین ئەمانە هەر لەخۆوە دەرکەوتوون، یاخود دەڵێین ئەمانە تەنها ئاسەواری چەند تیشکێکی ڕووناکیی خۆرن، واتە سەرچاوەی ڕاستەقینەیان خۆرە.

ئەوەی لەم گەردوونە ناوازەیەشدا بەرچاودەکەوێت، لە سیفەتگەلی وەك زانست و، حیکمەت و، توانا و دەسەڵات و، ئیرادە لە هەموو گەردیلەیەکی پێکهێنەری ئەم گەردوونەدا ڕەنگیان داوەتەوە و و، بە عەقڵ و بیروهۆش دەسەلمێنرێت کە مەحاڵە لەناکاو و بێ بەدیهێنەر

هاتبێتنە بوون، بەڵکو سەراپای ئەمانە دەرەنجامی ڕەنگدانەوەی توانا و دەسەڵاتی پەروەردگاری زانا و دانا هاتوونەتەبوون.

(ڤامپیر نووری) لە دەریای بیرکردنەوەدا نوقوم بووبوو، دیاربوو لێکدانەوەی بۆ ئەو ڕاستییانە دەکرد کە دەخرانەڕوو و، بەڕووخسارییەوە ئاسەواری گۆڕانکاریی و بێداربوونەوەی مەزن هەست پێ دەکران.

لەنێوەندی ئەم قسەوباسانەدا پاسەوانی زیندانەکە هاتەژوورەوە و، وتی:

– بەڕێوەبەر کاری بە (سەعید) و (زوبێر)ە.

(ڤامپیر نووری) وەك ئەوەی لە خەو ڕاچڵەکێت، لەناکاو وتی:

– بۆ دەنگ بە کابرا، تۆش کاتت نەدۆزیەوە ئێستە نەبێ؟ وەك ئەبینی خەریکین گفتوگۆ ئەکەین. بڕۆ بە بەڕێوەبەرەکەت بڵێ ئەو دووگەنجە سەرقاڵن و، هەر کە کارەکەیان تەواو بوو، خۆم ئەیاننێرم بۆلای.

ئەو پاسەوانە بەستەزمانەش لە ترسی (ڤامپیر نووری) بێ ئەوەی وشەیەکیش بڵێت، دەرگاکەی داخست و چووە دەرەوە.

بۆچی خوا ئێمەی بەدیهێناوە؟

(ڤامپیر نووری) دووبارە ڕووی کردەوە (سەعید) و، وتی:

– باشە، با وای دابنێین خوا هەیە، کەواتە بۆچی منی بەدیهێناوە؟ ئامانج لە بوونی من چییە؟

(سەعید)یش وتی:

– بەڕێزم، ئەم بابەتە هەم زۆر گرنگە و، هەم باس و ڕوونکردنەوەی زۆری پێویستە، ئێمەش بۆئەوەی بە باشترین شێوە ڕوونیبکەینەوە، سوود لە کتێبێك وەرئەگرین، کە زۆر بە ڕوونیی ئاماژەی بەم باسە کردووە.

لە جانتاکەیدا کتێبێکی سووری دەرهێنا، لاپەڕەکانی هەڵدایەوە و، دەستیکرد بە خوێندنەوە، بە شێوەیەکیش کە لە ئاست تێگەیشتنی ئێمەدا بێت شیدەکردەوە و، ڕوونکردنەوەی لەبارەوە دەدا. ئێمەش زۆر بە پەرۆشیی گوێمان بۆ باسەکە ڕادێرا بوو.

"لە سەردەمێکدا پادشایەك چەندین سامانی زۆر و، گەنجینەی گەورە گەورەی هەبوو کە پڕبوون لە جۆرەهای جۆری گەوهەر و، ئەڵماس و، زمڕووت، لەگەڵ چەندین گەنجینەی شاراوەی سەرسوڕهێنەرتری زۆر و زەبەندەدا. ئەم پادشایە تا بشڵێیت زانا و ئاگاداری تەواوی زانستە ناوازە و لەژمارە بەدەرەکان بوو، هەروەك

خـاوەنی چـەندین کارامـەیی بـیّ وێنـە و، داهێنکـاری بـوو لـە سنعەتەکانیدا.

جـا هـەروەك هـەموو (جـوان) و (خـاوەن کـەماڵ)ێك حـەزدەکات تەماشـای جـوانی و کـەماڵی خـۆی بکـات و پیشـانی غـەیری خۆیشـی بدات، ئەم پادشا مەزنەش بەهەمان جۆر بوو؛ ویسـتی پێشـانگایەکی مەزن سازبکات بۆ پیشاندانی بەدیهێنراوە پـڕ لـە وردەکـاری یـەکانی، تـاوەکو سـەرنجی میللەتەکـەی بـۆ مـەزنیی دەسـتەڵاتداری و سـامانە زۆرەکەی خـۆی ڕابکێشـێت و، بـەم کـارەش هەنـدیّ لـە دروسـتکراوە وردو نائاسایی یەکانی و، لایەنە سـەیرو سەرسـوڕهێنەرەکانی ناسـیی خـۆی بـۆ ئـەوان دەربخـات هـەموو ئەمانـەش بـۆ ئـەوەی لـە "دوو" ڕووەوە جوانی و کەماڵی مەعنەویی خۆی ببینێت.

یەکەم : بەچاوی وەردبین و تیژی خـۆی ئـەو شـتانە ببینێـت کەلـە پێشانگاکەی دا خشتوونیەتە بەرچاو.

دووهەم: بە چاوی غەیری خۆیشی بیانبینێت.

لەپێناوی ئەم دانایی یەدا، پادشا کۆشکێکی تـابلّیی بـەرزو مـەزنی بنیـات نـا، پاشـان بـە لێزانانـە ئـەو کۆشـکەی بەچـەند مـەنزلّ و فەرمانگەیەك دابەش کردو، هەریەك لەو بەشانەشی بـە گەوهـەرەکانی نـاو گەنجینـە جـۆراو جۆرەکـانی خـۆی ئارایشـت داو، بـەجوانترین نیشانەو ئاسەواری داهێنانـەکانی خـۆی نەخشـاندنی و، بـە وردترینـی

جۆرەکانی هونەری زانایی و دانایی ڕێکی خستن و، بەجێ دەستی پڕ لە ئیعجاز و نائاسایی کارەکانی خۆیشی ڕازاندینەوە.

کە کۆشکەکەی تەواوکرد، چەندین سفرەو خوانی باش و جوانی تێدا ڕاخست کە هەموو چەشنە خواردەمەنیەکی بەتام و باشترین نیعمەت بە نرخەکانی لەسەردانا بوون و، بۆ هەموو تاقمێك ئەو جۆرە سفرەو خوانەی بەتایبەتی ڕازاندەوە کە شیاوی بێت، بەم جۆرە میوانداری یەکی گشتی و باشی سازدا و، بەم کارەش سەخاوەتمەنی و داهێنان و دەست ڕەنگینی یەکی وای نواند کەپێشتر نەبینرابوو، بەڕادەیەك کەهەریەك لەو سفرەو خوانانەی لە سەدان جۆری وردەکاریی نەرمونیان و شوێنەواری سنعەتی ورد پڕکرابوون، بەهۆی ئەو نیعمەتە بەنرخ و لەژمارە بەدەرانەی کەبەسەریان دانرابوون.

پاشان هەموو میللەت و دانیشتوانی وڵاتەکەی بۆ میوانداری و گەشت و سەیران و تەماشاکردنی پێشانگاکەی بانگ کرد و، گەورەی کار پێسپێرراوان و نێرراوانی بەڕێزی کۆشکەکەی خۆیشی لەهەموو دانایی یە بێ وێنەو لایەنە داهێنانکاری یەکان و واتا وردەکانی هەموو بەش و لایەکی کۆشکەکەی تێ گەیاند، بۆ ئەم کارەش مامۆستایەکی پێشەواو ڕابەر و کارامەی بۆ میللەتەکەی دانا، تاکو مەزنی ئەو کەسەی کۆشکەکەی بنیات ناوە و، نەخش و نیگاری بێ وێنە و، هاوسەنگی تێدا داناوە، بەخەڵکی بناسێنێت و، ئەوانەی دێنە ناویەوە

شارەزای هێماو گەوهەرە هۆنراوە و، ئامـاژە وردەکانیـان بکـات و، مەودای ئەوەیان بۆ دەرخابخات کەتا چەندە ئەمانە دەبن بە بەڵگەی مەزنی و تەواوی و کارامەیی و وردەکاریی خاوەنی ئەو کۆشکە و، ڕێ و شـوێنیّ چـوونە نـاو کۆشـك و ڕەویـە و چـۆنێتی هەڵسـوکەوت و، هاتوچـۆ تیایـدا، بـەو جـۆرەی کەمایـەی ڕەزامەنـدی پادشـا بێـت. - کەلەپشتی پەردەوە نەبیّ، نابینرێت- بۆخەڵکی ڕوونبکاتەوە.

ئەم مامۆستا شارەزایە لە ناوەڕاستی قوتابیەکانی و، لە فـراوانترین فەرمانگەی کۆشکەکەدا بـوو، یارمـەتی دەرانیشـی کـە فەرمانگـەکانی تری کۆشکدا بڵاو بووبوونەوە.

ئەم مامۆستایە دەستی بە ڕێنمایی یەکانی کرد و وتی:

"خەڵکینە! مەبەستی سەرداری ئێمە، کەخاوەنی ئەم کۆشـکە بـیّ وێنە و فراوانەیە، لەبنیاتنانی ئەم کۆشکەو پیشاندانی ئەم ڕواڵەتانەی وان لەبەرچاوتاندا، ئەوەیەکە "خـۆی بـە ئێـوەی بناسـێنێت" کەواتـە ئێوەش بیناسن و هەردەم بۆ باشتر ناسینی تیّ بکۆشن.

بـەم ئارایشـتکاری یـە جوانانـەش دەیـەوێت " خـۆی لای ئێـوە خۆشەویسـت بکـات"، ئێـوەش بـەوەی کـار و، سـنعەتەکانی ئـەوتان بـەلاوە جـوان بێـت و، ڕێـزی شـایانی لـیّ بگـرن، خۆتـانی لـەلا خۆشەویست بکەن...

هەروەها بەو چاکەکاری و نیعمەتانەی کە پێتان دەبەخشێت، دەیەوێت خۆی لای ئێوە خۆشەویست بکات و، خۆشەویستی خۆیتان پیشان بدات. دەسا ئێوەش بەوەی کە بەباشی گوێ بیستی بن و، فەرمانبەرداری فەرمانەکانی بن، ئەوتان خۆش بوێت.

بەم ڕێز لێنان و نیعمەت پێ بەخشینەش دەیەوێت (شەفەقەت و میهرەبانی خۆیتان بۆ دەربخات). ئێوەش بەرامبەر بەمە، شوکرانە و ڕێز لێنانی خۆتانی بۆ دەرببڕن...

دەیەوێت بە ئاسەوار و شوێنەوارەکانی کەماڵی خۆی، کە لەم بەدیهێنراوە جوان و تەواوانەدا بەئاشکرا دیارن، (جوانییە مەعنەوییەکەی خۆیتان بۆ دەربخات). ئێوەش شەوق و، تاسە و، ئارەزوومەندیتان بۆ بینین و بەیەك گەیشتن و دەستخستنی ڕەزامەندیی ئەو، ئاشکرا بکەن.

ئەوەی لە ئێوە دەوێت کە بزانن:" هەر تەنها ئەو تاکە دەستەڵاتدار و، فەرمانڕەوای سەربەخۆیە"، بەوەی کە بەچاوی خۆتان دروشم و مۆری ئەو دەبینن کە بەسەر هەموو بەدیهێنراوانەوەن و، بەکەس لاسایی ناکرێتەوە، چونکە هەموو شتێك هی ئەوەو تایبەتە بەو پادشایە و، لەدەستی توانستی ئەو دەرچووە کەواتە دەبێ باش بزانن کە جگەلەو کەسی تر دەستەڵاتدار و، فەرمانڕەوا نییە، چونکە هەر ئەو پادشای دەستەڵاتداری تاك و تەنیای بێ وێنە و بێ هاوتایە).

ئەم مامۆستا مەزنە بەم چەشنە گوفتارە شیرینانەی کە شایەنی پلەو شان و شکۆ و مەزنی و، چاکەکاریی پادشان، لەگەڵ ئەوانەدا دەدوا دەهاتنە ناو کۆشکەکە و، سەیریان دەکرد.

پاشان ئەوانەی کە هاتنە ناو کۆشکەکە بوون بە دوو دەستەوە:

دەستەی یەکەم: ئەم دەستەیە ئەوانە بوون کە خاوەنی ژیریی ڕوون و، دڵ و، دەروونی دڵنیا و ساف و بێگەرد بوون و، ڕێزی خۆیانیان دەزانی، ئەمانە تێگەیشتبوون لەوەی ئەم هەموو کارو لوتفە لە پشتیەوە، قودرەت و حیکمەتێکی سەرسوڕهێنەری تێدایە، لەمامۆستاکەیانەوە بە تەواوی وانەکەیان وەرگرتبووە وە بۆ کۆشکە بەرزتر و ئەبەدی یەکانیان ڕەدوانی"[1].

سەرکردەی پاسەوانەکان:

(سەعید) باسەکەی تەواو کرد و، دەرگای زیندانەکە سەرلەنوێ کرایەوە و، پاسەوانێکی دیکە هاتەژوورەوە.

– (زوبێر) و (سەعید) لێرەن؟

(ڤامپیر نووری) ناوچەوانی گرژکردەوە و هەستایەوە و، وتی:

– ئێوە چیتان لەو (سەعید) و (زوبێر)ە ئەوێ؟

١– وتەکان: (وتەی یازدەیەم).

سەرکردەی پاسەوانەکان لەم هەڵوێستەی (ڤامپیر نووری) زۆر سەری سوڕما بوو و، وتی:

– جەنابی بەڕێوەبەر کاری پێیانە..

– بە بەڕێوەبەرەکەشتان بڵێن، ئێمە سەرقاڵی گفتوگۆیەکی گرنگین، ڕێ بدەن تەواوی کەین، خۆ پێمان وتن کە گفتوگۆ تەواو بوو دەیان نێرینە لاتان، بەڕێوەبەرەکەت گەر کاری زۆر گرنگی پێیانە، با خۆی بێتەئێرە و، هیچ نەبێت کەمێك لەم باسانە سوودمەند بێ، سا بەڵکو کەمێك عەقڵی بخاتەگەڕ.

(ڤامپیر نووری) چەن خولەکێك لەبەرخۆیەوە بۆڵەبۆڵی کرد و، هەموو زیندانەکانی نێو ژوورەکە لە تووڕەبوونەکەی زۆر دەترسان.

ئایا ئەرکی مرۆڤ چیە؟

– باشە ئێمەی مرۆڤ ئەرکمان چییە لەم دنیایەدا؟

(ڤامپیر نووری) ئەم پرسیارەی بە گاڵتەجارییەوە نەکرد، بەڵکو دیاربوو پاش بیرکردنەوە و لێکدانەوەیەکی زۆر لەناخییەوە سەرچاوەی گرتبوو، ئاشکرا بوو لەناخیدا ڕاست و هەڵە و، جوانی و ناحەزیی و، هەموو دژەکان بەیەکدا شێوابوون و، زریانێکیان لە دەروونیدا سازاندبوو. لەڕاستیدا ئێمەش تا ڕادەیەك لەو بارە دەروونییەدا دەژیاین.

ئەم جارەیان (زوبێر) کتێبەکەی بەدەستەوە گرت و، وتی:

- لەم کتێبـەدا، وەڵامێکـی زۆر گونجاو بـۆ پرسیارەکەتان هەیـە.

پاشان دەستی کرد بە خوێندنەوە و، بەنموونەیەك دەستی پێکرد:

"لەجەنگی جیهانی (سەفەربەلك)دا دوو سەرباز پێکەوە لە تیپێکدا بـوون، یـەکێکیان کـارگوزار و مەشـق پێکـراو بـوو، ئـەرك و فـەرمانی خۆیشی تا بڵێیت بەدڵ بوو.

ئەوی تریشـیان: هـیچ نـەزان و تەمبـەڵ و، سـك و نـەفس پـەروەرد بوو.

یەکەمیان: کـە ئـەرکی خـۆی بـە ڕێکـوپێکی ڕادەپەڕانـد، هەمیشـە بایەخی بە مەشق و داخوازی یەکانی جیهاد دەدا و، هەرگیز بـیری لـە پێداویستییەکانی خواردن و خواردنەوە نەدەکردەوە، چونکە دڵنیابوو لــەوەی کــە: ژیانــدن و، چارەســەرکردنی لــەکاتی نەخۆشــیدا و، دابینکردنـی کەرەسـەو ئـامێر و پێداویسـتی یـەکانی، تەنانـەت پـاروو کـردنیش بـە دەمیـەوە لـەکاتی پێویسـتدا، ئەمانـە هـەموویان کـار و ئەرکی سەرشانی دەوڵەتن، بەڵام ئەرکی سەرشانی ئەم تەنها مەشق و جیهادە، خۆ ئەمـەش ڕێ لـەوە ناگرێـت کـە هەنـدێ جـار و لـە کـاتی پێویستدا ئامادەکردنی خواردن و هەندێ کاروباری،وەك شۆردنی قاپ و کەوچکەکانی خواردن بخاتە ئەستۆی خۆیەوە.

جا ئەگەر پرسیار لەم سەربازە بکرایە و پێی بوترایە:

- ئایا تۆ خەریکی چیت و بە چ کارێکەوە سەرقاڵیت؟

(برادەر! ئەو ئەرك و فەرمانبەریە سەرەكییەی كە تۆ لێرەدا بۆی هێنراویت تەنها مەشق و جیهادكردنە، بۆ دابینكردنی پێداویستیەكانی تریش، تەنها پشت بەو پادشایە ببەستە كە تۆلە سوپاكەیدایت، دڵنیابە كە نایەڵێت بەبرسی بمێنێتەوە، چونكە بەخێوكردنی تۆ و ئامادەكردنی پێداویستیەكانت ئەرك و فەرمانبەری ئەوە، پاشان بشزانە كە تۆ تاقە كەسێكی تەنها و هەژاریت و، لەهەموو جێگەیەكدا خۆتت پێ بەخێوناكرێت، ئەوەشت لەیادنەچێت، كە ئێمە لە جیهاد و جەنگێكی گەورەداین، ئەگەر لەسەر یاخی بوون بەردەوام بیت ئەوا زۆر نزیكە پادشا لە تۆڵەی ئەم یاخیبوونەتدا سزایەكی سەخت و گەورەت بدات)[1].

باسەكە هێندە سەرنجڕاكێش و بەچێژ بوو، كە هیچ كەس لە ژوورەكەدا دەنگی لێوە نەدەهات و، هەریەك لە ئێمە وەك مرۆڤێك بوو كە لە تینوویەتی بیاباندا زۆری چەشتبێت و، لەناكاو گەیشتبێتە مێرگێكی دڵڕفێن و، بە ئاوێكی سازگار ڕۆحی تینوومان تێراوكردبێت.

١- وتەكان: (وتەی پێنجەم).

یەکەم نوێژ لە ژووری زینداندا:

گەنجەکان مۆڵەتیان خواست، تا نوێژەکەیان بکەن.

لەناکاو (ڤامپیر نووری)ش بە پرتاو هەستایەوە و، وتی:

- ئادەی کوڕە، خێرا ئەو گۆشەیەیان بۆ حازر کەن، با نوێژەکەیان بکەن، تا ئەوانیش تەواو ئەبن، خێرا ئێوەش خوانێکمان بۆ ئامادەکەن.

لەلایەك گەنجەکان بەخشوعەوە نوێژیان دەخوێند، لەلایەکی دیکەوە خواردن ئامادەدەکرا و، مێزیان بە چەند جۆرێك خۆراك ڕازاندەوە و، هەموو زیندانەکانی ژوورەکە دەعوەتی (ڤامپیر نووری) بوون. لەڕاستیدا ئەم جۆرە ڕەفتاری ڕێزلێنانە وەك جیاکارییەکی زۆر تایبەتی (ڤامپیر نووری) بۆ ئێمە هەژمار دەکرا، واتە (ڤامپیر نووری) لەسەر شەرەفی ئەو دوو گەنجە ئەو خوانەی سازدا و، لەهەمان کاتدا ئەم ڕەفتارە خۆی لەخۆیدا دانپێدانانێك بوو بە کاریگەربوونی بە باسەکە.

لەکاتێکدا گەنجەکان نوێژیان دەکرد، (ڤامپیر نووری) زۆر بەسەرنجەوە لەژێر چاوەوە لێی دەڕوانین و، بە ڕووخساریدا دیاربوو کە چەندەها پرسیار بە مێشکیدا گوزەر دەکەن و، مەراقی وەڵامەکانیان دەکات. لەڕاستیدا پرسیارەکانی (ڤامپیر نووری) زمانحاڵی دەروونی شێواوی ئێمەش بوو.

کە گەنجەکان لە نوێژەکەیان تەواوبوون، (ڤامپیر نووری) وەك ڕێزلێنان هەستایەوە. بەستەزمانە! لەوانەشە ئەمە بۆ یەکەمجاری بێت بەم شێوەیە نەزاکەت بنوێنێت.

گەنجەکانیش بە ڕێزێکی زۆرەوە دەستبەجێ وتیان:

– ئەستەغفیروڵڵا گەورەم، شتی وا نابێت، لەئاست هەستانەوەی کەسێکی بەڕێزی وەك جەنابتاندا خەجاڵەتین. زۆر سوپاس.

هەر بەمجۆرە ڕەفتار و گوفتارانەیان (ڤامپیر نووری)یان کەمەندکێش کرد.

ژیان بازرگانییەکە:

لە دەوری مێزەکە دانیشتین و، لەگەڵ دەستپێکی نانخواردنەکەدا (ڤامپیر نووری) سەرلەنوێ پرسیارەکانی درێژە پێدا و، وتی:

– باشە ئەم ژیانە بازرگانییەك نییە؟ هەر کەسێك لەم ژیانەدا ڕێگەی مانەوە بدۆزێتەوە و، کیسەکەی پڕبکات، باشترین بازرگانی کردووە، خۆ هەموو مرۆڤەکان بۆ ئەمە ئەکۆشن، ئێمەش بۆ ئەوە هەوڵ ئەیەین، تیجارەتیش باش و خراپی تیا نییە و، کارکردن بە هەموو جۆرەکانییەوە شەرەفمەندانەیە. مەگەر وا نییە؟

وا دیار بوو (ڤامپیر نووری) خوازیار بوو بەم پرسیارانە پاساو بۆ کارە خراپەکانی بێنێتەوە، واتە دەیویست بڵێت: "من وەك کەسێکی بەدکار و پیاوکوژ ناسراوم، کە ستەم لەخەڵك دەکات، بەڵام کارەکە

بەم جۆرە نییە، بەڵکو من تەنها هەوڵمداوە لە داوی ئەم دنیا جەنجاڵەدا پێگەی خۆم بپارێزم و، دوو پول پەیدا بکەم، مەگەر پەیداکردنی بژێوی کارێکی شەرەفمەندانە نییە؟". تەنانەت بەم وتەیەیدا دیاربوو چاوەڕێی دەستخۆشی دوو گەنجەکەشە و، دەیویست قایلیان بکات کە کارەکانی بەپێوەری ئەم دنیایە ڕاستن.

(زوبێر) بە هەڵدانەوەی چەند لاپەڕەیکی کتێبەکەی دەستی، بەردەوام بوو و، وتی:

– نووسەری ئەم کتێبە نموونەیەك لەم بارەیەوە دەدات، گەر ئارەزوو دەکەن، با لەپێشدا بیخوێنینەوە، دواتریش شیکردنەوەی بۆ دەکەین.

"پادشایەك دوو کێڵگەی گەورەی بە دوو کەس لە دانیشتووانی وڵاتەکەی خۆی بە ئەمانەت سپارد، هەموو شتێکیش لەم دوو کێڵگەیەدا هەبوو، لە کارگە و ئامێر و چەك و ئاژەڵ و گەلێ شتی تر، لەو کاتەشدا جەنگێکی گەورە و گەرم لە ئارادا بوو کە هەموو شتێکی وێران دەکرد و لەناوی دەبرد و، تێکدان و ون کردن و وێرانی و گۆڕانکاریی بەسەر هەموو شتێکدا دەهێنا، لەبەر ئەمە و لەم کاتەدا، پادشاکە–یەکێکی لە پیاوە نزیك و باوەڕپێکراوەکانی خۆی هاوڕێ لەگەڵ ئەم فەرمانە پڕ سۆز و بەزەییەدا بۆ لای ئەم دوو کەسە نارد:

*(ئـەم ئەمانەتـەم پـێ بفرۆشـنەوە کـە لای ئێـوە دامنـاوە، تـاکو بیپارێزم بۆ خۆتان و لەم کاتە ناهەموارەدا لە دەستتان دەرنەچێت و بێهوودە نەڕوات. هەر کە جەنگیش تەواو بوو، دەتاندەمەوە...

*وەك ئەوەی ئەمانەتەکە موڵکی خۆتان بێت، نرخێکی باشـتان لـە بەرامبەرەوە بۆ دادەنێم و پاداشتێکی چاکتان دەدەمەوە...

*سـەرجەمی ئـەو ئـامێر و مەکینانـەی کـە لاتـان دامنـاون، لـە کارگەکانمدا و بەناوی خۆمەوە دەیانخەمە کار، بەمەش نرخیـان یـەك بۆ هەزار بەرز دەبێتەوە، سەرەڕای ئەمە، هـەموو قازانجێکیشـی هـەر بۆ خۆتانە.

*خۆم بەرپرسی گشت پێویستی و خەرجییەکی ئەو ئامێرانە دەبم، چـونکە ئێـوە لەبـەر (هـەژاری) و (بـێ دەسـتەڵاتی) توانـای ئـەو خەرجیەتان نییە.

*هـەموو بەرهـەم و دەسـتکەوتێکی کارگەکـەش بـۆ خۆتـان دەگێڕمەوە، ئەوەش بـزانن کـە جـارێ لای خۆتـان دەیهێڵمـەوە هـەتا کاتی وەرگرتنەوەی دێت، بۆ ئەوەی سوودی لێ وەربگرن.

ئەمە پێنج دەستکەوت لەتەنها یەك مامەڵەدا:

– گومان لەوەدا نییە کە هەرچیتان لایـە دەفـەوتێت و لەدەسـتتان دەچێت، چـونکە وەك لەبەرچـاوتاندایە هـیچ کەسێك ناتوانێت شـتی خۆی بپارێزێت.

– لەو نرخ و پاداشتە بەرزانە بێبەش دەبن..

– ئەو مەکینە و ئامێر و کانزا و تەرازووە بەنرخانەش لە ئەنجامی کارپێنەکردن و فەرامۆشکردنیان، نرخیان نامێنێت و بێ کەڵك دەمێنێتەوە..

– هەر تەنها خۆتان بەرپرسی بەڕێوەبردن و پاراستنیان دەبن.

– سەرەنجامیش سزای دەستپیسان لەم ئەمانەتە دەچێژن!

ئەمەش پێنج زیان لەتەنیا یەك مامەڵەدا.

سەرەڕای ئەمانەش، ئەو کەسەی بەمنی بفرۆشێتەوە دەبێت بە سەربازێکی سەربەست و نەبەرد و تایبەتی خۆم و، بەناوی منەوە ڕەفتار و هەڵسوکەوت دەکات، نەك وەکو دیلێکی دەست بەسەرو ئاسایی و بێ خاوەن)!

لێرەدا دوو پیاوەکە بە وردی گوێیان لەم وتە شیرین و فەرمانە پادشاییە ڕاگرت:

زیرەك و هۆشمەندەکەیان وتی:

بەسەر چاو! بە خۆشحاڵی و شانازی و سوپاسیشەوە بەم فرۆشتنە ڕازیم، بەڵام ئەوی تریان، کە خۆپەرست و لەخۆبایی و بەفیز و دەمار بوو، وا گومانی دەبرد کە ئەو کێلگەیە هەرگیز نافەوتێت و، لە ئاڵوگۆڕی زەمانە و تەپاوتلی ڕۆژگار و شڵەژانی ڕووداوەکانی دنیا بێئاگابوو، ئەم یەکەیان وتی:

نـەخێر... پادشـا کێیـە؟ مـن مـوڵکی خـۆم نافرۆشـم و، ژیـان و ڕابواردنیش لەخۆم تێکنادەم!

بەڵێ، چـەرخی گـەردوون هەڵسـوڕا و ڕۆژگـاریش گـۆڕانی بەسـەردا هات، تا ئەو ڕادەیەی کـە یەکـەمیان گەیشتە پلـەو پایەیـەك خـەڵکی خۆزگەیان پێ دەخواست و، لە ناوەندی نازو نیعمەت و چاکەکاری و کۆشکی پادشادا بە کامەرانی و بەختەوەری دەژیا و گوزەرانی بەسەر دەبرد...

کەچـی ئـەوی تریـان دووچـاری بـارێکی هێنـدە دژوار و گرفتـاری حـاڵێکی ئەوەنـدە ناهـەموار بـوو کـە هـەموو کەسـێك بـەزەیی پێـدا دەهاتەوە، هەرچەندەش شایانی ئـەو ئاکامـە بـوو، چونکە ئـەنجامی هەڵە و تاوانی خۆی بوو هاتبووە ڕێی. ئیتر نە شادمانیی بۆ مانـەوە و نە موڵك. سەرباری هەموو ئەمانە، سزای خۆیشی وەرگرت!

ئەی دەرروونی لەخۆباییم!

لە دوور بینی ئـەم چیرۆکەوە سـەیری ڕووی خـاوێن و درەخشـانی (ڕاستی) بکە:

مەبەست لە پادشا: پادشـای ئـەزەل و ئەبـەدە، کـە پـەروەردگار و بەدیهێنەری خۆتە..

کێڵگەو ئامێرەکانیش ئەو شتانەن کە لە ژیانی دنیادا هەن، وەك: لەش و، گیان و، دڵ و پێکهێنەرەکانیان لە : چاو و، گوێ و، مێشك و، ئەندێشە، واتە هەموو هەستە دیار و نادیارەکان.

نێرراوە بەڕێزەکەش: پێغەمبەری خۆشەویستمان حەزرەتی محەمەدە ﷺ فەرمانە پادشاییە پیرۆزەکەش: قورئانی پیرۆزە، کە ئەو بازرگانییە گەورەیەی باسمان کرد لە م ئایەتەدا ڕادەگەیەنێت: ﴿ إِنَّ اللهَ اشترى مِن الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوالَهُمْ بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ﴾...

ئەو مەیدانە پڕ لە شڵەژان و جەنگە ڕووخێنەرەش: بارودۆخی دنیایە کە سەقامگیر بوونی نییە، هەردەم لە ئاڵوگۆڕ و تەپاو تلدایە، هەر ئەمەشە کەبە جەخت کردنەوە ئەم پرسیارە ئاراستەی بیری مرۆڤ دەکات و هانی دەدات کە بڵێت:

(ئێمەی ئادەمیزاد هەرچییەکمان هەیە وەك خۆی نامێنێت و لەسەر یەك بار جێگیر نابێت و لە ئەنجامیشدا لە دەستمان دەردەچێت، ئایا دەبێ هیچ چارەسەرێك نەبێت بۆ ئەم بارە پەرێشانە. ئایا ناگونجێت ئەم لەناو چوون و فەنایە بکرێت بەمانەوە و نەمری).

لەم کاتەدا کە مرۆڤ نوقمی ئەم جۆرە بیر و ئەندێشانەیە، گوێی لە زایەڵەی دەنگی ئەم ئایەتەی قورئانی پیرۆز دەبێت کە لە هەموو سووچ و ئاسۆیەکدا دەنگ دەداتەوە!

کەواتــە چــارەو قــازانج و دەســتکەوتی گــەورە و ڕاســتەقینە لێرەدایە...چــارە تــەنها فرۆشــتنی ئــەم ئەمانەتەیــە بــە خــاوەنی ڕاستەقینەی خۆی.

ئــەو کەســەی پێــی بفرۆشــێت پێــنج قــازانجی گــەورەی دەســتگیر دەبێت:

قازانجی یەکــەم: ئــەو سـامانە فانییــەی کــە لــە نــاو دەچـێت، بۆی دەمێنێتەوە و دەبێت بە سامانێکی هەمیشـەیی، چونکە ئـەو تەمەنـە فانییــەی کــە پێشــکەش بــە خــوای گــەورە و زینــدووی ڕاگیرکــەری گەردوون دەکرێت و تەنها لە ڕێی ئەودا بەکار دەهێنرێـت، دەبێـت بـە تەمەنێکی هەمیشەیی، تەنانەت خولەك و سەعاتە فانییەکانی تـەمەن، کــە بەوێنــەی تــۆوی چــێنراو بــە ڕواڵــەت نــامێنن و بەهــەمان جــۆر خولــەکانی ئــەو تەمەنــەش کــە لــە پێنــاوی خوادابــەکارهێنراوە و بەسەربراوە، لەو دنیای جیهانی نەمریدا دەمیان بە گوڵزاری کامـەرانی دەپشکوێت و، بەروبوومی پێگەیشتوو پێشکەش دەکەن.

قازانجی دووەم: پاداشتەکەیەتی کە بەهەشتە.

قازانجی سێیەم: هەر ئەندام و هەستێك نرخی یـەك بـۆ هـەزار بـەرز دەبێتەوە، بۆ نموونە: (ژیری) کە ئەندام و ئـامرازێکی مرۆڤـە، ئەگـەر نەیفرۆشیت بە خـوای گـەورە و، بـۆ نـەفس و ئارەزووەکـانی بـەکاری بهێنێـت، ئـەوا دەبێـت بـە ئەنـدامێکی نەگبـەت و بـێ توانـا و مایـەی

بێزاری! چونکە هەموو ئازارە خەمناکەکانی ڕابردوو هاودەم لەگەڵ بەڵا و گێروگرفتە ترسناکەکانی داهاتوودا دەخاتە ئەستۆی مرۆڤەوە، ئەو کاتەش پلەی (ژیری) نزم دەبێتەوە و، دەبێت بە ئەندامێکی زیانبەخش. هەر لەبەر ئەوەشە کە دەبینی مرۆڤی فاسق بۆ ئەوەی لە بێزارییەکانی(ژیری)ی ڕزگاری ببێت، زۆربەی جار لە دەست باری سەختی ژیان هەڵدێت و پەنا دەباتە بەر مەستی و کاری بێهوودە!

بەڵام ئەگەر ژیری بە خاوەنی ڕاستەقینەی خۆی بفرۆشێتەوە کە خوای گەورەیە و لە پێناوی ئەودا بەکاربهێنرێت، ئەوا دەبێت بە کلیلێك بۆ کردنەوەی خەزێنەی بێ سنوری میهرەبانیی خواوەند و گەنجینەی دانایی پەروەردگار. ئیتر بۆ هەر لایەك بڕوانیت و بەهەر چەشنێك بیربکاتەوە دانایی خواوەندە لەهەموو شت و بونەوەر و ڕووداوێکدا دەبینێت و، میهرەبانیی خوای گەورەی لەسەرانسەری بوونەوەردا بەدرەخشانی بەرچاو دەکەوێت.

بەم پێیە(ژیری) بەرزدەبێتەوە تا دەگاتە پلەی ڕابەرێکی پەروەردگاری، کە پلەیەکە خاوەنەکەی بۆ کامەرانیی هەمیشەیی ئامادەدەکات.

هەروەها بۆ نموونە (چاو) کە یەکێکە لە هەستەکانی مرۆڤ و، پەنجەرەیەکە(گیان)ی مرۆڤ لێیەوە دەڕوانێتە ئەم جیهانە، ئەگەر لە ڕێی خوادا نەخرێتە کار و پێی نەفرۆشرێت و، لە پێناوی نەفس و

ئارەزووەکانیدا بەکاربهێنرێت، ئەوا بە بینینی چەند دیمەنێکی جوانی کاتی و بەسەرچوو نزمدەبێتەوە تا وەك دەلاڵێکی ئاسایی و خزمەتکارێکی لێ دێت بۆ ورووژاندنی حەز و ئارەزووەکانی دەروون.

بەڵام ئەگەر فرۆشتت بە بەدیهێنەری خۆی و لە ڕەزامەندیی ئەودا بەکارت هێنا، ئەوا هەر ئەم (چاو)ە دەبێت بە خوێنەر و سەیرکەری کتێبی مەزنی گەردوون و، بینەری موعجیزاتی بەدیهاتووانی خوای گەورە لە بوونەوەردا، بەم جۆرە بەرزدەبێتەوە تا دەگاتە پلەوپایەیەکی پیرۆز و، وەك هەنگێکی لێ دێت کە لەناو گوڵزارەکانی میهرەبانیی خواوەند لە باخچەی زەویدا دەگەڕێت و، لە هەنگوینی: (پەند و، خواناسی و، خۆشەویستی)ە نووری بینینی خوا و شایەتیدان لەسەر بوونی، هەڵدەگلۆفێت و لەناو (دڵ)ی مرۆڤی باوەڕداردا ڕۆی دەکات!

هەروەها ئەگەر هەستی (چەشتن)ت بەخوای داناو بەدیهێنەر نەفرۆشیت و، هەر تەنها بۆ نەفس و گەدە بەکاری بهێنیت، ئەوا پلەی ئەو هەستە نزمدەبێتەوە تا دەبێت بە دەرگاوانی کارگە و پشتیری (گەدە)! بەڵام ئەگەر فرۆشتت بە خوای گەورەی ڕۆزیدەر و بەخشندە، ئەوا ئەم هەستە پلەی هێندە بەرز دەبێتەوە تا دەبێت بە بینەرێکی کارامەی گەنجینەکانی میهرەبانیی خواوەند و، وای لێ دێت

که بەشوێن نیعمەتەکانی خواوەندی بەتوانا و دەستەڵاتدا بگەڕێت هەتا شوکرانە بژێرییان پێشکەش بکات.

هەموو ئەندام و هەستەکانی تری مرۆڤ بەم چەشنەن.

جا ئەی (ژیری)! بە وردی بیربکەرەوە...ئایا ئەندام و ئامێری شووم و زیانبەخش لەکوێ و، کلیلی گەنجینەی بوونەوەران لەکوێ؟

ئەی(چاو)! بەجوانی بڕوانە... دەلاڵی پلە نزم لە کوێ و، خوێنەری کتێبخانەی خواوەند لە کوێ؟

ئەی (زمان)! بە شیرینی بچێژە... ئایا دەرگاوانی کارگە و پشتیر لە کوێ و، بینەری گەنجینەی میهرەبانیی خواوەند لە کوێ؟

خۆ ئەگەر بەم چەشنە پێوەر و تەرازووە قیاسی هەموو ئەندام و هەستەکانی تری مرۆڤ لەسەر ئەمانە بکەیت کە باس کران، ئەوا بە ڕاستی بۆت دەردەکەوێت کە مرۆڤی باوەڕدار تایبەتکارییەکی ئەوتۆ بەدەست دەهێنێت کە شیاوی بەهەشت بێت و، مرۆڤی کافریش ئەو توخمە دەگرێتەخۆی کە لەگەڵ دۆزەخدا بگونجێت.

ئەم ئەنجامەش، کە پاداشت و سزای هەردووکیانی تێدایە، هی ئەوەیە کە مرۆڤی باوەڕدار، بەهۆی ئیمان و باوەڕەکەیەوە، ئەمانەت و سپاردەی بەدیهێنەری خۆی پاراستووە و تەنها لەنێو بازنەی ڕەزامەندییەکانی ئەودا بەکاری هێناوە، بەڵام بابای کافر دەست

پیسـیی لـەو ئەمانەتـە کـردووە و لـە پێنـاوی ئارەزووەکـانی و خواستەکانی دەروونی بەدخواریدا بەکاری هێناوە"[1].

(زوبێـر) پـاش ئـەوەی ئـەم بابەتـە کاریگـەرەی خوێنـدەوە و، شیکردنەوەی بۆ کرد، چەند لاپەڕەیەکی دیکەی هەڵدایەوە و، وتی:

– وەک کۆتاییەك با ئەم چەند دێڕەش بخوێنینەوە، کە وەڵامێکی جیاوازە بۆ پرسیارەکەت.

لەڕاستیدا ئێمە خوازیاربووین هەرگیز ئەم باسە ژیرانەیە کۆتـایی پێ نەهێنێت، (زوبێر)یش بەردەوام بوو لە خوێندنەوە:

– "پیاوێك (دە) لـیرەی زێڕینـی بـە خزمەتگوزارەکـەی خـۆی دا و فەرمانی دایێ کە دەستێك جلوبەرگی لە باشـترین پارچـەی نایـاب بـۆ خۆی پێ بکڕێت، (هەزار) لیرەی زێڕینیشی بـە خزمـەتگوزارێکی تـری دا و لیستەیەکی بچوکیشی لەگەڵیدا دایێ کـە پێداویسـتییەکانی تێـدا نووسـرا بـوو و، پـارە و لیسـتەکەی خسـتە نـاو گیرفـانی ئـەم خزمەتگوزارەوە و ناردی بۆ بازاڕ.

خزمەتگوزاری یەکەم بە(دە) لیرەکە دەستێك جلوبەرگی جوانی لـە باشـترین پارچـەی نایـاب پێکـڕی، خزمـەتگوزاری دووهـەمیش چـاوی لەوی تر کـرد و وەك ئـەوی کـرد، ئەوەنـدەش نـەفام بـوو، سـەیرێکی لیستەکەی نەکرد، بەڵکو هەر هەزار لیرەکەی کردە دەسـتی فرۆشـیار

---

[1]– وتەکان: (وتەی شەشەم).

و داوای دەستێك جلوبەرگی پیاوانەی لێکرد، ئەم فرۆشیارە بێ ویژدانەش دەستێکی لە خراپترین جۆر بۆ هەڵبژارد، کاتێ ئەم خزمەتگوزارە بەدبەختە بۆ لای گەورەکەی گەڕایەوە و لە بەردەمیدا ڕاوەستا، گەورەکەی تابڵێی قسەی پێ وت و سەرزەنشتی کرد و بەتوندیش سزای دا.

دیارە ئەو کەسەش کە خاوەنی نزمترین هەست و وریایی بێت، یەکسەر دەزانێت خزمەتگوزاری دووەهەم، کە هەزار لیرەی درایێ، بۆ ئەوە نەنێرا تا لە بازاڕ دەستێك بەرگ و پۆشاك بکڕێت، بەڵکو بۆ ئەوەی بازرگانییەکی گرنگ بەو پارەیەوە بکات.

مرۆڤیش وەهایە، کە ئەم هەموو ئامێرە مەعنەوی و لایەنە ناسکە مرۆڤانەیەی دراوەتێ، کە ئەگەر هەریەکەیان لەگەڵ ئەوەی لە ئاژەڵدایە بەراورد بکرێت، دەردەکەوێت سەد ئەوەندەی ئەوەی ئاژەڵەکان درێژتر و فراوانترن، بۆ نموونە: لە کۆی (چاو)ی مرۆڤ کە هەموو پلەکانی جوانی دەناسێت و...هەستی(چەشتن)ی کە تامی هەریەك لە خواردەمەنییە جیاجیاکان دەزانێت و لێکیان جیادەکاتەوە و...(ژیری)یەکەی کە دەڕواتە ناو کاکڵەی ڕاستییەکان و وردترین لایەنیانەوە و....(دڵ)یشی کە لەشەوق و تاسەدایە بۆ هەموو جۆرێکی بەرزی و کەماڵێك کە بۆ مرۆڤ بشێت...لەکوێ ئەمانەی مرۆڤ و هاوچەشنیان لەگەڵ ئامێرە سادەکانی ئاژەڵدا بەراورد دەکرێن، کە

ئەوپەڕی تا دوو پلە یان سیان دەردەکەون و بەوە زیاتر هەست بە شتی تر ناکەن؟ مەگەر ئەو ئەرك و فرمانە تایبەتییانەی کە بە ئەندامێك یان ئامێرێکی تایبەتی ئاژەڵێکی دیاریکراو بەخشراوە، چونکە ئەم ئامێرە کاری خۆی زۆر لە مرۆڤ باشتر دەباتە سەر لەو کارانەدا کە بەمرۆڤ نەسپێرراون"[1].

(زوبێر) کۆتا ڕستەی بە ئاوازێکی زۆر دڵڕفێن خوێندەوە و، زۆر کاریگەربووین پێی. هەر لەو ساتەدا نیگام چووەسەر (ڤامپیر نووری)، کە لەڕووخساریدا هەزاران پرسیار دەخوێندرانەوە و، لێوەکانی وشك داهاتبوون، لە نیگاکانیشیدا چەندین واتا و نهێنی بەدیدەکران، هێندە بەتوندیی لەنێو خەیاڵەکانیدا نوقومبووبوو، کە بە ئاشکرا ئاسەواری زریانەکانی ناخی بە سیمایەوە دەرکەوتبوو و، لێپرسینەوەی خۆی دەسپێکرد بوو. تا دەهات ئەم کاریگەربوونەشی زیاتر هەستپێدەکرا.

دوو گەنجەکەش بۆ ئەوەی بتوانن پێش لە لافاوی هەڵچوون و دڵتەنگیی ئەو بگرن و، هێوری بکەنەوە، هەرچی لەتوانایاندا بوایە درێغیان نەدەکرد.

(زوبێر) بەردەوام بوو لە خوێندنەوەی ئەو چەند دێڕەی کە کاریگەریەکی زۆری لەسەر ئێمە جێ هێشت:

١– وتەکان: (وتەی بیست و سێیەم).

- "لە ڕووداوێکی ئەندێشەییدا خۆمم وەك مرۆڤێك دی کە لەسەر سەفەر بم و بۆ شوێنێکی دوور ڕەوانەکرابووم و، ڕێگەیەکی دوورودرێژم لەبەربوو. گەورەکەشم شەست لیرەی زێڕینی (هەر ڕۆژە و لیرەیەك) بۆ تەرخانکردبووم. تا ڕۆژێکیان ڕۆشتمە ئوتێلێکەوە کە مەلهای تێدا بوو، منیش (دە) لیرەم لەو کاتەدا پێبوو، هەموویانم لە یەك شەودا لەسەر مێزی قومار و لەپێناوی ناوبانگ دەستکەوتندا دۆڕاند و، بەدەستی بەتاڵ مامەوە و، هیچ کەسابەتێکم بە پارەکەمەوە نەکرد و، هیچیشم نەهێشتەوە تا پێداویستییەکانی ئەو جێگەیەمی پێ دابین بکەم کە بۆی دەڕۆم. بەکورتی: لەو چێژ و تامە نارەوایە جگە لە ئازار و تاوانی زۆر و زام و داخ و خەم و پەژارە هیچی ترم لێپاشەکەوت نەکرد.

کاتێ من لەم خەفەتباری و خەمخواردنەدا دەتلامەوە، پیاوێکم لێپەیدا بوو، وتی:

- (هەموو سەرمایەکەت لە دەستدا و ئێستا شایەنی سزایت. وا بەدەستی بەتاڵیش بەرەو ئەو شارەی نیازتە بۆی بڕۆیت ڕێدەگریتەبەر، جا ئەگەر وریا و خاوەنی بینایی دڵ بیت، ئەوا دەرگای پەشیمان بوونەوە و تۆبەکردن هێشتا دانەخراوە، دەتوانیت بە نیوەی قازانجی ئەو پازدە لیرەیەی کە ماوتە کەسابەتی پێوەبکەیت و، هەندێ لە پێداویستییەکانی ئەوێت بکڕیت).

که لەمەدا ڕاوێژم بە نەفسم کرد، دەبینم ڕازی نییە.. پیاوەکە وتی: "کەواتە سێیەکی". نەفسم بەمەش ڕازینەبوو. پیاوەکە وتی: "چواریەکی". دەبینم نەفسم نایەوێت لەو خووەی دووچاری بووە لابدات! پیاوەکە بە تووڕەییەوە پشتی تێکردم و ڕۆشت.

پاشان که تەماشام کرد، وەك بڵێی هەموو شتێك گۆڕا بێت و، وەك خۆی نەمابێت، وا بوو لەبەرچاومدا! خۆمم لەناو شەمەندەفەرێکدا دی کە بەوپەڕی توندی و بەپەلە لە تونێلێکی ناوازەدا دەڕۆیشت، لەسەرسوڕماندا شپرزەبووبووم. بەڵام هیچ چارێکم نەبوو و، نەمدەتوانی نە بەلای ڕاست نە بەلای چەپدا بڕۆم. سەیر لەوەدا بوو لەم دیو و ئەو دیوی شەمەندەفەرەکەدا چەندین جۆر گوڵی ڕەنگین و جوان و سەرنجڕاکێش و بەروبووم و میوەی بەتام دیاربوون. منیش وەك مرۆڤە دەبەنگەکان دەستم بۆ بردن، تا هەندێ لەو گوڵانە بکەمەوە و لەو میوە بەتامانەش شتێکم دەستبکەوێت. بەڵام هیچم دەستنەکەوت، چونکە هەرئەوەندەی دەستم پێیان گەیشت، دڕکەکانیان بە دەستمدا چەقین و دەستیان زامدارکردم و خوێنیان لێهێنا و، شەمەندەفەرەکەش لە ڕەوتی توندوتیژی خۆیدا هەر بەردەوام بوو! بەم جۆرە، بێئەوەی هیچ سوودێکم دەستبکەوێت خۆم تووشی ئازار کرد.. فەرمانبەرێکی شەمەندەفەرەکە پێی وتم: (پێنج قروشم بدەرێ، تا ئەندازەیەکی باشت لەو گوڵ و بەروبوومانەی

دەتەوێن بۆ بکەمەوە. خۆ تۆ بەم زامانەت چەندین ئەوەندەی ئەوەی بەو پێنج قروشە دەستت دەکەون زیان دەکەیت، ئەمە سەرەڕای ئەو سزایەی کە لەسەر ئەم کارەت دەیچێژیت، چونکە بێ ڕوخسەت وەرگرتن دەستت بۆ بردوون).

لەو کاتەدا سەری دنیام لێهاتەوە یەك و بە تەواوی کەوتمە پەژارە و تەنگانەوە. لە پەنجەرەکەوە سەیرێکی لای پێشەوەم کرد، تا بزانم کەی ئەم تونێلە کۆتایی پێدێت؟ دەبینم کۆتایی ئەو تونێلە چەن کون و کەلەبەر و پەنجەرە و چاڵێکن و، هەریەك لە نەفەرەکانی ئەو شەمەندەفەرە فڕێ دەدرێنە ناو یەکێك لەو کون و چاڵانەوە! لەبەرامبەر خۆیشمەوە چاڵێکم دی لە هەردوو سەریەوە بەردی وەك (کێلی گۆڕ) دانرابوون. کە لەبەردەکانی وردبوومەوە، دەبینم بە پیتی گەورە ناوی (سەعید)یان لێنووسرابوو! لە ترس و بیم و سەرسوڕماندا بە دەنگی بەرز وتم: ئەی هاوار!

کتوپڕ دەنگی ئەو پیاوەم هاتەوە گوێ کە لە دەرگای مەلهاکەدا ئامۆژگاریی زۆری کردم. گوێم لێبوو پێی وتم:

– کوڕم! ژیریت هاتەوەبەر؟ لە مەستی بێداربوویتەوە؟

وتم:

– بەڵێ، بەڵام دوای ئەوەی کار لەکار ترازا و هیچ هێز و توانا و دەسەڵاتێکم لە دەستمدا نەما.

وتی:

– تۆبە بکە و پشت بەخوا ببەستە.

وتم:

– وا کردم."[1]

حیکمەتی ڕۆژوو چییە؟

بەڕاستی وتەکان زۆر بێوێنە و کاریگەر بوون و، من پێشتر هەرگیز بەم شێوەیە ناخم نەهەژابوو.

(ڤامپیر نووری) سەرنجی دا کە گەنجەکان هیچیان نەخواردووە، بۆیە وتی:

– ئێوە بۆچی هیچ ناخۆن؟ لەبەر ئەوەیە کە بە حەڵاڵی نازانن؟

(زوبێر) بە خەندەیەکی شیرینەوە وەڵامی دایەوە و، وتی:

– ئەستەغفیروڵڵا، هاوخوانیکردنی جەنابتان مایەی شانازیمانە، بەڵام ئێمە بەڕۆژووین.

(ڤامپیر نووری) بەم قسەیە هێندەی تر واقی وڕما و، وتی:

– ڕۆژووی چی کاکە؟ خۆ ڕەمەزانیش نییە!

(زوبێر) کەمێك بە شەرمەوە وتی:

١– وتەکان: (وتەی بیست و سێیەم).

- خۆتان ئەزانن، ئێمە گەنجین و، شەپۆلەکانی تاوانیش لە هەموو لایەکەوە دەوریان داوین، بۆیە ئێمەش بۆ پارێزکاریی زیاتر لە گوناه و تاوان بەڕۆژوو دەبین.

بێ گومان کەسێکی تاوانکاری وەك (ڤامپیر نووری)، لە ئاست ئەم وەڵامەدا بە تەواوی واقی وڕما بوو و، بەتایبەت کاتێك ئەم گەنجە پاك و بێگەردانەی بە گەنجە سەرکەش و لەڕێ لاداوەکانی دەوری بەراورد دەکرد. ئەم سەرسوڕمانەشی بە پرسیارسێك خستەڕوو و، وتی:

- بەڕاستی ناتوانم لە ئێوە تێبگەم! کاکە ئێوە لە چ مەملەکەتێکەوە هاتوون؟ فریشتەن یا چی؟ بەڵام تێگەیشتن لە حیکمەتی خۆبرسی کردن و خۆتینووکردنی ڕۆژوو زۆر سەختە، نازانم ئەمە چ سوودێکی هەیە؟

(سەعید) وەڵامی ئەم پرسیارەشی لە کتێبەکەی دەستیدا دۆزیەوە و، دەستیکرد بەخوێندنەوە:

- "گەدە"ش وەك کارگەیەك وایە کە چەندین کرێکاری کارگوزای هەیە و، لە مرۆڤیشدا گەلێ ئامێر هەن کە لەگەڵ گەدەدا پەیوەندییان هەیە، جا ئەگەر (نەفس) بە شێوەیەکی کاتی و، بۆ ماوەی مانگێك یەکی سەرقاڵی یەکانی خۆی نەخات و وازیان لێ نەهێنێت، ئەوا هەموو ئەو کارگوزار و کرێکارانە بە ئیشی خۆیەوە سەرقاڵ دەکات و، پەرستشە تایبەتییەکانی خۆیانیان لە بیردەباتەوە و، دەیانخاتە ژێر

فـەرمان و دەسـەڵاتی خۆیـەوە، ئـیتر بـەم پێیـە سـەر لـەو ئـامێر و هەسـتانە دەشـێوێنێت و، بـە گـرم و هـۆڕی جـەڕ و پێچـەکانی ئـەو کارگەیـــەو چـــەرە دووکەڵەکـــەی، حەوانـــەوە و ئاســـوودەییان لا هەڵـدەگرێت و، سـەرنجی هـەموویان بـۆ لای خـۆی ڕادەکێشـێت و، فەرمانبەرییە بەرزەکانیان–بەجۆرێکی کاتی– لەبیر دەباتەوە.

هـەر لەبـەر ئـەم ئەنجامـەش بـووە کـە زۆر کـەس لـە ئـەولیا و پیاوچاکان خۆیان لەسەر خواردن و خواردنەوەی کەم ڕادەهێنا، تا بە پلەکانی (کامڵی)دا سەربکەون و بەرزببنەوە.

بەڵام بە هاتنی مانگی ڕەمەزان، ئەو کرێکارانە هەست دەکەن کە تەنها لە پێناوی ئەو کارگەیەدا دروست نەکراون، بـەڵکو ئـەو ئـامێرو هەستانەی مرۆڤ، چەند چێژ و لە زەتێکی بەرزی ڕۆحانی و مەلائیکەت ئاسایان لەم مانگەدا دەست دەکەوێت و، لە بریـی ئـەو ڕابواردنـە بـێ تام و نزمانە، ڕوو لەو چێژ و لەزەتە ڕۆحانییە بەرزانە دەکەن.

هەر لەبەر ئەوەشە کە دەبینینـت ئیمانـداران لـە مـانگی ڕەمـەزانی پیرۆزدا جۆرەهای جۆری نوور و بەرەکەت و دڵخۆشیی مەعنەوییان – هەر کەس بـەپێی پلـەی خـۆی– دەسـتگیر دەبێـت، هـەر لـەم مانگـە پـیرۆزەدا (دڵ) و (عـەقڵ) و (ڕاز) و لایەنـە ناسـك و نیانـەکانی تـری هاوچەشنیان، چەندین پلە بەرزدەبنەوە و، پیت و بەرەکەتیان دەست دەکـەوێت، جـا هـەر چـەندە (گـەدە) لـە شـین و گریـان و هەنسك

هەڵکێشـاندا بێـت، ئەمانـە بـەبێ گـەردی و میهرەبانییـەوە پێـی پێدەکەنن"![1]

(ڤامپیر نووری) وتی:

- سوپاسـتان ئەکـەم بـۆ ئـەو وەڵامـە جوانـە، بـەڵام وەڵامـی ئـەو پرسیارەتان نەدامەوە کە لە سەرەتاوە پرسیم.

"بۆچی ناتوانین خوای گەورە ببینین؟"

پرسیارەکانی (ڤامپیر نووری) ئەمانەبوون:

"کە خوا هەیە، ئێمە بۆچی ناتوانین بیبینین؟ لەکوێیە؟ ئـەو چـۆن هاتۆتەبوون؟"

بەڕاستی ئێمـەش بـەم پرسـیارانەی زۆر خۆشـحاڵ بـووین، چـونکە لەمێـژبوو لـە هـزری هەموومانـدا گەڵاڵـە بووبـوون. بەدەسـتکەوتنی وەڵامەکانیشیان کەمێك بارسوکتر دەبووین.

(سەعید) جارێکی تر لاپەڕەکانی کتێبەکەی هەڵدایەوە، بـەڵام ئـەم جارە بێ خوێندنەوە وەڵامی دایەوە.

خەریکبوو بەتەواوی کەمەندکێشی باسـەکە دەبـووین، جـارێکی تـر دەرگـای ژووری زیندانەکـە کرایـەوە و، ئەفسـەرێك هاتـەژوورەوە و، وتی:

١- مەکتوبات: (مەکتوبی بیست و نۆیەم).

– دوو تۆمەتبار لێرەن بەناوی (سەعید و زوبێر)ەوە. بەڕێوەبەر بەپەلە ناردوویەتییە شوێنیان.

ئەم جارە (ڤامپیر نووری) لە جێگەکەی ڕاپەڕی و هەستایەوە، ئەفسەرەکەش دەستبەجێ خۆی گەیاندە دەرەوە و، دەرگاکەی داخستەوە. خۆ ئەگەر (ڤامپیر نووری) دەستی پێ بگەشتایە، ڕەنگ بوو لەوێدا قوربانییەکیش بدرایە.

(ڤامپیر نووری) هێندە تووڕەبووبوو، کە ماوەیەکی پێچوو تا هێور بوویەوە، دواتر ڕووی کردەوە (سەعید) و وتی:

– دە وەرە تووڕەمەبە و، کفر مەکە و، پیاو مەکوژە... ئاخر کەسانی وەك ئەمانە ئێمە ناچار ئەکەن لەڕێی ڕاست لابەین.

کۆتا ڕستەی قسەکانی (ڤامپیر نووری) لای هەموومان زۆر سەیر بوو، چونکە هەتا ئەو ڕۆژە بەردەوام داکۆکی لە ڕێگە و شێوازی ژیانی دەکرد و، بەڕاستی هەژمار دەکرد، ڕەنگە ئەوە بۆ یەکەم جار بووبێت کە بەزاری خۆی دان بەو ڕاستییەدا بنێت.

(سەعید) بەردەوام بوو:

– ئەم پرسیارە بکەین بە چەند بەشێکەوە، باشترە، بەو جۆرەش وەڵامەکان ڕوونتر دەبن.

سەرەتا لە پرسیاری "بۆچی ناتوانین خودا ببینین؟"ەوە دەست پێ بکەین و، بابەتەکە بە نموونەیەکی مێژوویی دەخەینەڕوو.

کاتێك گەلەکەی حەزرەتی موسا (سەلامی خوای لێ بێت) پێی دەڵێن:

– ئەی موسا تا پەروەردگارمان پیشان نەدەیت، باوەڕت پێ ناهێنین.

حەزرەتی موسا (سەلامی خوای لێ بێت) فەرموویەتی:

– خوای گەورە بەهەموو شتێك بینایە، بەڵام کەس ناتوانێت زاتی موبارەکی ئەو ببینێت.

ئەوانیش وتویانە:

– بەڵام ئێمە باوەڕ بە خودایەك ناهێنین کە نەتوانین ببینین.

هاوشێوەی ئەم پێشهاتە لە هەموو سەردەمێکدا دووبارە بووەتەوە و، لە سەردەمی ئێستەشدا نموونەی زۆرە، تەنانەت چەندین مامۆستا ئەم پرسیارەیان لە لای خوێنکارەکانیان ورووژاندووە و، وەڵامی گەلەکەی موسایان داوە بەگوێیاندا.

مامۆستایەکی بێباوەڕ بەخوێندکارەکانی وتوە:

– نوقڵ و چکلێت لە خوا داوابکەن.

منداڵە بێ تاوان و پاکوبێگەردەکانیش کە پاڕاونەتەوە خوا چکلێتیان پێببەخشێت، ئەو مامۆستا یاخییە پێی وتوون:

– بینیتان پێی نەبەخشێن، لەبەرئەوەی –حاشا– خوا بوونی نییە و، پاشان پێی وتوون: ئێستە لەمن داوابکەن، و پاشان هەندێك لەو

نوقلّ و چکلێتەی پێداون کە پێشتر بۆ ئەم مەبەستە کڕیبووی و، پێی وتون:

– سەیرکەن، ئێوە هەم دەتوانن بمبینن و، هەم کە داواتان لێ کردم، پێم بەخشین. ئەگەر پەروەردگار هەبووایە دەتانتوانی بیبینن و، گوێبستی داواکارییەکانیشتان دەبوو.

هەروەها مامۆستایەکی نادڵسۆز بەهەمان مەبەست بەلام بەشێوەیەکی جیاواز هۆشی خوێنکارەکانی شێواندووە، کاتێک لە پۆلدا لێی پرسیون:

– ئایا من دەبینن؟

بێگومان وتویانە (بەڵێ)، ئەویش وتویەتی ئەمە لەبەرئەوەیە کە من هەم و بوونم هەیە، بەلام ئایا خوا دەبینرێت؟

خوێنکارەکانیش بە (نەخێر) وەلامیان داوەتەوە، بەلام ئەمەی بەشێوەیەک لێکداوەتەوە، کە ئەگەر خوا هەیە بۆچی ناتوانین بیبینین، کەواتە –حاشا– نیە، چونکە ناتوانین بیبینین. بەم شێوەیەش نیازی خراپ و نەفامیی خۆی بەسەر خوێندکارەکانیدا سەپاندووە و، فریوی داون.

بێگومان هەندێک لە مرۆڤەکان هاوشێوەی ئێوە مەراقی دەستکەوتنی وەلامی ئەم پرسیارە دەکەن، لەبەرامبەریشدا هەندێک

کەسی یاخیی و بەدکار بەمەبەستی فریودان و چەواشەکردنیان وەك ئەو مامۆستا نەفامانە ئەو وەڵامانە دەدەنەوە.

بەڵام ئاشکرایە کە بینین بەڵگە نییە لەسەر بوون، نەبینینیش یا بەهۆی لاوازیی ئاستی بینینەوەیە، یاخود بەهۆی وردبینی تەنەکەوەیە، خۆ ئێمە ناتوانین بەکتریا و میکرۆب و زیندەوەرە وردیلەکان ببینین، بەڵام ناشتوانین نکوڵیی لە بوونیان بکەین. ناتوانین عەقڵ و بیروهۆش و ژیری ببینین، بەڵام هەرگیز ناتوانین نکوڵیی لە بوونی بکەین و بڵێین ئێمە بێمێشکین، بۆ نموونە زۆرمان وڵاتی (چین)ی نەدیوە، بەڵام لەگەڵ ئەمەشدا ناتەوانێت بڵێت کە وڵاتێکی وەها بوونی نییە، تەنها بەهۆی ئەوەی ئێمە بەچاوی خۆمان نەمان دیوە و، سەردانمان نەکردووە.

بێگومان خوایەك هەیە کە هەموو ئەم بوونەی فەراهەمهێناوە و، هەر بە حیکمەت و دانایی خۆیشی جۆرە بیناییەکی پێ نەبەخشیوین کە بتوانین بەهۆیەوە زاتی موبارەکی ببینین، بەڵام بیروهۆش و مێشکێکی پێ بەخشیوین، کە بتوانین بەهۆیەوە ئاسەواری بوونی مەزنی هەست پێ بکەین و، بیناسینەوە.

ئاشکرایە هەندێك شت بە چاو نا، بەڵکو بە بیروهۆش هەستیان پێ دەکرێت، هەندێکیش بە زمان و، هەندێکیش بە گوێ. بۆ نموونە خوێی چێشت بە زمان و، دەنگەکان بە گوێ و، چەمك و بابەتە

مەعنەوییەکانیش بە مێشك. بەویستی خوای گەورە هەر باوەڕدارێك دوامەنزڵگەی بەهەشت بێت، بە دیداری شاد دەبێت.

تایبەتمەندیی و سیفەتەکانی خوای گەورە چین؟

بەشی دووەمی پرسیارەکە بەم شێوەیە بوو: "دەبێت تایبەتمەندیی و سروشتی زاتی پەروەردگار چۆن بێت؟" سەعید لەوەڵامی ئەم پرسیارەدا وتی:

– هەروەك چۆن ناتوانین پەروەردگار ببینین، بەهەمان شێوەش ناتوانین بە تەواویی لە پێکهاتەی بوونی زاتی موبارەکی تێبگەین، چونکە ئەو بەدیهێنەرە و ئێمەش بەدیهێنراو، بوونی بەدیهێنراویش لە ڕەگەزی بەدیهێنەر نییە، هەروەك چۆن باڵەخانەیەکی بنیاتنراو لە ڕەگەزی ئەندازیاری بنیاتنەری نییە، کەواتە ئەگەر نەتوانین ئەندازیارەکە بچوێنین بە باڵەخانەکە، ئەوا ناتوانین زاتی بەدیهێنەریش بە بەدیهێنراوان بچوێنین. سەنعەتێکیش بۆ سەنعاتکار نایەتە بوون، بەڵام هیچ سەنعەتێك ناتوانێت سەنعاتکار وەسف بکات.

لەنێوان فەراهەمهێنراو و فەراهەمهێنەردا (واتە هۆکار و سازێنەری هۆکارەکە) هەمیشە جیاوازییەکی زۆر هەیە. هەروەك چۆن کتێبێك ناتوانێت خودی خۆی بنووسێتەوە، بەهەمان شێوەش کورسییەکیش لەخۆیەوە دروست نابێت، هەموو شتێك وەستایەکی هەیە، بەڵام هەروەك چۆن هەرگیز کتێبەکە لە ڕەگەز و پێکهاتەی نووسەرەکەی

نییـه، ئەوەشـی مێـزێکیش دروسـت دەکـات لـه ڕەگـەزی مـادەی پێکهێنەری مێزەکە نییە؛ کەواتە هـەر بـەم شێوەیە زاتـی موبـارەکی (الله) نە لـە ئێمـە و نـە لـە هـیچ بەدیهێنراوێکی دیکـە ناچێت و، بـەو پێیـەی ئێمـەش یـەکێکین لـە سـەنعەتەکانی زاتـی موبـارەکی، ئـەوا ناتوانین هەرگیز پەی بە پێکهاتەی بوونی ببەین.

بۆ وەڵامی پرسیاری "کێ پـەروەردگاری -حاشـا- بـەدیهێناوە؟" دەگەڕێینەوە بۆ شیکردنەوەی زانا و بیرمەندی مەزن مامۆستا (محمد کرکنجی)، کاتێك دەڵێت: "شەمەندەفەرێك لە هزرتاندا وێنابکـەن، کـە هەشتا فارگۆنی هەبێت و، هەر یەك لەم فارگۆنانە ئەوی دیکە بـە دوی خۆیـدا ڕابکێشـێت، بـەڵام کـە دەگەینـە بەشـی پێشـەوەی شەمەندەفەرەکە، کە بزوێنەرەکەیە، ناگونجێت بڵێین ئـەی کـێ یـان چی بزوێنەرەکە ڕادەکێشێت. بێگومان ئەگەر بزوێنەرەکە نەبێت، ئەوا هەموو فارگۆنەکانی دیکەش لە جوڵە دەوەستن و، سیستمی کارەکـە تێکدەچێت.

هـەروەها ئەگـەر پرسـیار لـەبارەی چـۆنێتی پێکهـاتنی کڵۆیـەك شەکرەوە بکرێت، لەوەڵامدا دەوترێت کـە لـە کارگـەی بەرهـەمهێنانی شـەکر و بەرهەمەکانیـدا بەرهەمـدەهێنرێت و، ئەگـەر لـە بـارەی سەرچاوەی ئامێر و کەلوپەلەکانی کارگەکەوە بپرسین، ئەوا دەوترێـت کە ئەوانیش لە کارگەی تایبەت بە دروستکردنی ئەو جۆرە ئامێرانـەدا

دروستکراون. ئەگەر یەکێك بپرسێت لەوەی کەواتە ئەی ئەو کارگانە چۆن پێکهاتوون و.. بەمشێوە پرسیار پاش پرسیار بەشێوەکی بێ کۆتایی و ئەنجام بەردەوام دەبێت.

بەڵام لەلایەکی دیکەوە میوەیەکی وەك سێو لە درەختی سێوەوە بەرهەمدێت، ئەم درەختەش لە ڕیزی بوونەوەرانی کارگەی بەدیهێنراودایە و، خۆ ئەگەر بەدیهێنانی سێو و درەختەکەش نەدرێتە پاڵ خاوەنی زانست و توانای بێکۆتا، ئەوا ئەم کارگەی بەدیهێنراوانەش دەبوو بگێڕدرێتەوە بۆ کارگەیەکی تایبەتمەندتر و، ئەویش بۆ کارگەیەکی تر و، بەم جۆرە بێ کۆتایە بەردەوام دەبوو، بێ ئەوەی بگاتە بنبەست و سەرچاوەی ڕەها.

کە دەبینین پێنووسێك نووسینێکی نەخشاندووە و، خودی پێنووسەکەش بە دەست گیراوە و، ئەو دەستەش بێگومان بە لاشەیەکەوەیە، ناتوانین بڵێین بە تەواویی سەرچاوەی ڕاستەقینەی نووسینەکەمان دیاریکردووە.

سەربازێك فەرمان لە ئەفسەر وەردەگرێت و، ئەویش لە ئەفسەری سەروو خۆی و، بەم شێوەیە تا دەگاتە باڵاترین فەرماندە و، ئەویش لە پاشا یا سەرۆکی وڵاتەوە، خۆ ناکرێت بڵێین ئەی پاشا فەرمان لە کێوە وەردەگرێت؟ چونکە ئەگەر ئەویش فەرمان لە یەکێکی دیکەوە وەربگرێت، ناتوانین پێی بڵێین پاشا. بەڵکو کە دەڵێین (پاشا)،

لەهزرماندا وێنای زاتێك دەكەین كە فەماندەدات، بەڵام فەرمان لەكەسی تر وەرناگرێت.

لەم نموونەیەوە كە بە ئاشكرا ڕێكخراویی و قەشەنگیی و مەزنیی ڕێساكانی گەردوون وێنادەكات، دەسەلمێت كە پێویستە هەموو جوانیی و ڕێكخراویی و ناوازەییەكی گەردوون بدرێتەپاڵ ئەو زاتە زانا و دانا و دەسەڵاتدار و بێ هاوتایەی، كە بەشێوەیەكی حاشاهەڵنەگر مەزنیی و ناوازەیی خۆی لەڕێی ناو و سیفەتەكانییەوە نەخشاندووە".

باسەكە زۆر كاریگەر بوو:

كات نزیكی ئێوارە بوو، هەم ئێمە و هەم (ڤامپیر نووری)یش زۆر بە باسەكە كاریگەر بووبووین و، چێژێكی زۆرمان دەبینی، بەڵام گەنجەكان زۆر ماندوو بوون، چونكە بە ڕۆژووش بوون. (ڤامپیر نووری)یش ئەمەی لەبەرچاو گرت و، وتی:

– هەر لەشساغ و سەلامەت بن، بەڕاستی لەژیانمدا گوێبیستی باسی وا بەسوود و پڕبایەخ نەبووم، ڕاستییەكەی زۆر ئاسوودە بووین، دەرگای جیهانێكی تەواو نوێتان بۆ كردمەوە و، باس و خواسی نوێ لە ناخما گوزەرئەكەن، چەندین پرسیارتان لا گەڵاڵە كردم و، بابەتی زۆر گرنگ هەن كە پێویستە بۆمان باس بكەن، بەڵام هێندە بۆ ئەمڕۆ بەسە. بەڕاستی ناتوانم چیتر بەرگەبگرم، پێویستە

ئەوەی کە بۆتان باسکردین، بەباشیی بیریان لێ بکەمەوە و، سبەی لەم خاڵەوە دەستپێدەکەینەوە.

پاشان هاواری کرد بەسەر پیاوەکانی دەوریدا:

– سەیرکەن ها، ئەم هاوڕێیانە بەڕۆژووبوون، بۆیە خوانێکی شیاویان بۆ حازر کەن.

لە چوارچێوەی ئەم زیندانە تەسك و تارەدا جیهانێکی ناوازەمان بۆ خۆمان سازاندبوو و، ئەو بابەتانەی باسدەکران چێژێکی ڕۆحیی و کاریگەرییەکی وەهایان لە دڵ و دەروونی هەمواندا جێ هێشتبوو، کە کەسمان ئارەزوومان نەدەکرد باسەکان کۆتاییان پێ بێت. لەڕاستیدا ئەو زیندانە لەو کاتەدا بۆ ئێمە ئارامگەی سەربەستیی بوو، کە تێیدا دڵ و دەروونە وێڵ و سەرگەردانەکان ئاسوودە دەبوون.

بەڕاستی مرۆڤگەلێکی زۆر هەن، کە هەموو هۆکارەکانی خۆشگوزەرانی ئەم سەردەمە شك دەبەن، بەڵام هەرگیز ناگەنە کەناری ئاسوودەیی و ئارامیی، هەرچەندە بە لاشە زۆر ئاسوودە بن؛ چونکە ئاسوودەیی ڕاستەقینە سەرچاوەکەی دڵ و دەروونە، ئێمەش لە نزیکی کەنارەکانی ئارامیی مەلەمان دەرکرد و، هێندەی باڵندە ئازادەکان هەستمان بە سەربەستی دەکرد...

کەواتە سەرچاوەی کانیاوی خۆشبەختیی و بەختەوەری ڕاستەقینە نە لە دواین مۆدێلی ئۆتومبێل و، نە لە ماڵ و سامانی دنیادایە، بەڵکو لە دڵ و دەروونداپە.

من ئەو کاتە لەم ڕاستییە دڵنیابووم، وەك ئەوەی خوای گەورە ئەم گەنجانەی وەك دواین تروسکەی میهرەبانی بۆ ئێمە ڕەوانە کردبێت. خۆ ئەگەر چەند نموونەیەکیان لە کۆمەڵگەدا هەبووایە، ئەوا هەزاران گەنجی وەك من ئاوا چارەڕەش نەدەبوون و، بەم ڕۆژگارە نەدەگەیشتن.

ڕۆژی دواتر سەرلەنوێ پاسەوانەکە هاتەوە بەشوێن (سەعد و زوبێر)دا و، (قامیر نووری)یش وەك ڕۆژی پێشوو بەتوڕەییەوە هاواری کرد بەسەریدا.

بەڵام گەنجەکان وەك هەمیشە هێمن بوون و، (سەعید) وتی:

– بەڕێزم، ڕێمان بدە با بڕۆین، لەوانەشە هەواڵێکی خۆشمان بدەنێ، باشتر وایە هەموو ڕووداو و پێشهاتێکی ژیان بەشێوەیەکی ئەرێنیی و ئومێدەوارانە لێکبدەینەوە.

دوو گەنجەکە بەدوای یەکدا ڕۆیشتن و، (قامیر نووری)یش وەستابوو، دیاربوو زۆر بەئەستەم دەیتوانی بەسەر تووڕەییەکەیدا زاڵ بێت، وتی:

- ئاممـان، ئـەم گەنجانـەمان لەدەسـت دەرنەكـەن، پـەنجا سـاڵی تەمەنم زایەكرد، بەڵام ئەمە یەكەم جارمە كەسانی لەم جۆرە بناسـم، زۆر شت هەیە كە دەمەوێت فێرببم لێیانەوە، تەنانەت ئەمشەو بـەهیچ شێوەیەك نەنوستووم و، بیرم لە وتەكانیان كردووەتەوە.

دنیایەك پرسیارم هەیە، دەبێت وەڵامم بدەنەوە.

پاشان بە پاسەوانەكەی وت:

- بڕوانـە كـوڕە، ئـەو گەنجانـە نەبەنـە ژوورێكـی تـر هـا، ئـەوان ئەهێننەوە ئێرە، تێگەیشتی؟

پاسەوانەكەش سەری داخست و وتی: "باشە گەورەم".

بەشی حەوتەم

(زوبێر) و (سەعید)

سەرلەنوێ گەڕانەوە ژوورەکەمان

ئەوەی لێی دەترساین، ڕووی نەدا و، کەمێك دواتر دووگەنجەکە هاتنەوە و، بەبینینیان ئاسوودە بووین.

(ڤامپیر نووری)بە مەراقەوە وتی:

– چی بوو؟

(سەعید) وتی:

– لەهەموو شتێکدا خێرێك هەیە، سوپاس بۆخوا هەروەهاش بوو.

بەڕێوەبەری زیندان ئێمەی بۆ سوپاسکردن بانگکردبوو.

ئێمەش هەموومان بەم قسەیە واقمان وڕمابوو و، (ڤامپیر نووری)یش وەك ئێمە سەری سوڕمابوو. لەناکاو وتی:

- چی؟

(زوبێر) دەستی کرد بەگێڕانەوەی باسەکە:

- لەگەڵ کوڕی کاکی بەڕێوەبەردا لە هەمان پۆلدا خوێندکار بووین و، کوڕەکەی زۆر بێ دین بوو و،ماڵی بەجێ هێشتبوو. گەنجێك بوو کە ڕۆژگاری بە خۆشڕابواردن و سەرکەشییەوە بەسەر دەبرد، بەنیاز بوو دەستبەرداری خوێندنیش بێت.

جارێك بەرێکەوت گفتوگۆیەکمان کرد، پاش ئەوەش بووینە هاوڕێ و، زوو زوو بانگێشتمان دەکرد، بۆ وانە ئاینییەکانمان.

ئەو بابەتانەی جێی هەڵوێستە لەسەرکردن بوون، گفتوگۆمان لەبارەوە دەکردن و، لەماوەیەکی زۆر کورتدا کاریگەری باسەکان بەسەریەوە دیاری دا و، گەڕایەوە سەر ڕێی ڕاست و، نوێژ و پەرستشەکانی خۆی بەجێ دەهێنا و، دواتر خۆی گورجکردەوە بۆ قوتابخانە و خوێندن.

دوێنێ گەڕاوەتەوە ماڵەوە و دەستی دایك و باوکی ماچ کردووە، بێ گومان کاکی بەڕێوەبەریش بەمە زۆر دڵخۆش بووە و، بە مەبەستی سوپاسکردن ئێمەی بانگکردبوو.

لەئاست ئەم ڕووداوە پڕمانایەدا واقمان وڕمابوو.. گەنجێکی سەرکەش و یاخی، کە دەسبەرداری خوێندن بووە و، دڵی دایك و باوکی زیزکردووە، ئێستە ڕێی ڕاست و سەرفرازیی دۆزیوەتەوە، زۆر

مایەی خۆشحاڵیمان بوو. بەڕاستی جێی داخ بوو کە کەسانی وەك ئەم گەنجانە چاکەخواز و بەهرەمەند لە سوچی زینداندا بن.

(ڤامپیر نووری) هەستایەوە و وتی:

– گوێتان لێبوو کوڕینە؟ بەڕاستی قارەمانێتی ڕاستەقینە بەم جۆرە ئەبێت.. تەنانەت پێویستە دەستی ئەم گەنجانە ماچ بکرێت، مەگەر لەڕزگارکردنی مرۆڤەکان لە زەلکاوی نەزانیی و نەفامی قارەمانییەتیەکی مەزنتر هەیە؟!

(ڤامپیر نووری) بۆ یەکەم جار چاوەکانی لێوانلێوبوون لە فرمێسك و، لێوەکانی بەئاشکرا دەلەرزین و، دۆش داما بوو و، لەجێی خۆی دانیشت. بێدەنگییەکی سەیر باڵی بەسەر ژوورەکەماندا کێشابوو، (ڤامپیر نووری)یەك بەو هەموو هەیبەت و جەربەزەییەوە ئاوا کاریگەر بووە، وادیاربوو ئەمە بۆ یەکەم جار بوو لە ژیانیدا دڵە بەردئاسا و پڕ لە کینەکەی هێندە کاریگەر بووبێت.

(زوبێر) بەدەوام بوو:

– ویستی خەڵاتمان بکات، بەڵام ئێمە ڕازی نەبووین، چونکە لەپێناو ڕەزامەندیی پەروەردگاردا ئەم خزمەتە دەکەین، هەروەها دەیویست ژووری زیندانمان بۆ گۆڕێت، بەڵام بەوەش قایل نەبووین، چونکە تا دۆستگەلێکی وەك ئێوە و کاك نووری لەم ژوورەدا بن، چۆن بتوانین بچینە ژوورێکی دیکە.

لەئاست ئەم هەڵوێستە جوانەیاندا هەم ئێمە و هەم (ڤامپیر نووری)یش زۆر مەمنون بووین. ئەو دوو گەنجە وەك ئەوەی لە ناخی ئێمە شارەزا بن و، بزانن ئێمە چ بابەتێکمان بەلاوە گرنگە، ئەوانەیان باسدەکرد، ئەمەش خۆشویستنیانی لە دڵماندا چەند قات کردەوە.

ئەو ڕۆژە سەرلەنوێ باسێکی تریان خستەڕوو و، (ڤامپیر نووری)یش هاوشێوەی ئێمە زۆر بەپەرۆشەوە بوو بۆ دەستکەوتنی وەڵامی نوێ.

(ڤامپیر نووری) سەرەتا خەونێکی زۆر خۆشی خۆیی بۆ گێڕاینەوە، کە کورتەی ناوەڕۆکەکەی بەمشێوەیە بوو:

(ڤامپیر نووری) دەیەوێت لە لوتکەیەکی بەرزەوە بچێت بۆ لوتکەیەکی دیکە، بەڵام ترس بووەتە کۆسپی بەردەم ئەم کارەی، چونکە بەرزاییەکە زۆر بڵند و باڵایە و، هەلی زیندوومانەوە پاش کەوتنەخوارەوە مەحاڵە. لەوبەرەوە کەسێك گوریسێکی بۆ هەڵدەدات و، (ڤامپیر نووری)یش گوریسەکە دەگرێتەوە، لە پاش ئەمە مشتومڕێکی زۆر سەیر دەستپێدەکات و، (ڤامپیر نووری) بە ترس و شڵەژاویی و ئارەوەقەوە بێداردەبێتەوە.

(سەعید)یش بەم جۆرە ڕاڤەی خەوەکەی (ڤامپیر نووری) کرد:

– ماشائەڵڵا، خەونێکی زۆر خۆشە.. مژدەی ژینێکی نوێیە بۆت، پیرۆزباییتان لێ دەکەم، چونکە پاش کۆتاییهاتنی سەرجەم

مشتومڕەکان و، بڕینی هەموو سەختی و نشێوەکان دەگەنە هەق و ڕاستیی. ئەمەش لە ویست و خولیای تێگەیشتنتاندا بەدی دەکرێت.

ئەم وتەیە (ڤامپیر نووری)ی زۆر خۆشحاڵ کرد.

پرسیار و وەڵامەکان:

(ڤامپیر نووری) سەرلەنوێ پرسیارە شەپۆلئاساکانی خستەڕوو:

- ئێستە تێگەیشتین و دڵنیابووین کە پەروەردگار ئەم بوونەوەرەی بەدیهێناوە و، هەر خۆی حاکم و ڕێکخەر و خاوەنی وردیلەترین پێکهێنەرەکانیەتی و، چەند بەخششێکی ناوازەی پێبەخشیوین. باشە بۆچی لەپاش ئەم هەموو بەخشش و میهرەبانییە، ڕێمان نادات بە ئارەزووی خۆمان بژین و، فەرمانی کردووە کە بیپەرستین. خواپەرستیی بکەین یا نەیکەین چ جیاوازیەك دێنێتەکایەوە؟ ئایا ئەو پێویستی بەم پەرستشەی ئێمە هەیە؟

هەمووان بە سەرنجەوە چاوەڕێی وەڵام بوون.

(سەعید)یش چەند لاپەڕەیەکی ئەو کتێبە بەرگ سوورەی هەڵدایەوە کە لەبەردەمیدا بوو و، جارێکی تر هەم دەیخوێندەوە و هەم بابەتەکانی شیدەکردەوە.

- "هەرگیز خوای گەورە، کە هەر لە زاتی خۆیدا دەوڵەمەند و بەدەسەڵاتە، نەك هەر تەنها پێویستی بە پەرستشی تۆی مرۆڤ نییە، تەنانەت پێویستی بە هیچ شتێك نییە. بەڵکو هەر تەنها تۆی مرۆڤی

هەژاریت کە پێویستت بە پەرستنی ئەوە! چونکە تۆ دووچاری نەخۆشییەکی مەعنەوەی بوویت و، پەرستشی ئەو خواوەندەش مەڵهەمێکی سارێژکاری نەخۆشییەکانی (گیان) و ئازارەکانی (زات)ی مرۆڤانەی تۆیە.

ئەمەشمان لە گەڵ پەیامدا چەسپاندووە و، بەم شێوەیەی خوارەوە نموونەمان لەسەر هێناوەتەوە:

ئەگەر پزیشکێکی میهرەبان بە دڵسۆزی و جەختەوە داوای خواردنی دەرمانێکی تایبەتی لە نەخۆشێکی خۆی بکات و، پێی بڵێت: ئەم دەرمانە شیفابەخشە بخۆ، کە تایبەتە بە نەخۆشییەکەتەوە، کەچی نەخۆشەکە لەوەڵامدا پێی بڵێت: تۆ چ پێویستییەکت بەم دەرمانەیە وا بە گەرمی داوای خواردنی دەرمانی وام لێدەکەیت؟ تۆ کارت بەسەرمەوە چییە؟

ئایا لەم وەڵامەوە مەودای گەوجی و ڕادەی بێنرخیی قسەی بابای نەخۆشت بۆ دەرناکەوێ؟"[1].

پەرستش چەندین سوودی جەستەیی و دەروونیی لە ژمارەنەهاتووی بۆ مرۆڤ هەیە، ئەگەر (ڕۆژوو) بەنموونە وەربگرین، دەبینین لەم سەردەمەدا سوودە جەستەییکانی ڕۆژوو لەلایەن پسپۆڕ و شارەزایانی بواری تەندروستییەوە سەلێمنراون، تەنانەت لە هەندێك

١– بریسکەکان: (بریسکەی بیست و سێیەم).

وڵاتی ئەورووپییدا لە بنکە تەندروستییەکاندا وەك چارەسەر بۆ چەندین نەخۆشی دیاری دەکرێت.

ڕۆژوو کۆئەندامی هەرس و جگەر بەتەواوی دەحەوێنێتەوە و، کاریگەریی زۆر بەرچاوی هەیە لەسەر هەستەوەرە دەمارەکانی ماسولکەکان و ئێسك و، چارەسەرێکی کارایە بۆ کەمخوێنی و، دەمارەخانەکان لە ڕەقبوون دەپارێزێت و، ماسولکەکانی دڵ دەحەوێنێتەوە.

هەروەها (دەزنوێژ) بە کەمکردنەوەی بارگەکارەباییەکان، هەستی توڕەیی و هەڵچوون لە مرۆڤدا کەمدەکاتەوە و، ئارامشی دەروونیی پێ دەبەخشێت و، کۆئەندامی بەرگری لەش بەهێز دەکات. ئەمە سەرەڕای پاکوخاوێنڕاگرتنی جەستە.

پێستی مرۆڤ بە دەزنوێژ پاکتر و بەڕەونەقتر دەبێت، تەنانەت پسۆڕانی بواری جوانکاری ئامۆژگارییمان دەکەن، ڕۆژانە چەند جارێك ڕووخسارمان بە ئاو بشۆین، بەڵام ئێمە بەشێوەیەکی ئاسایی لەمیانەی دەزنوێژەوە ئەم سوودانە بەدەستدێنین.

بێگومان (نوێژ)یش جۆرە وەرزشێکی سادە و بەسوودە بۆ تەندروستی مرۆڤ. لە نوێترین لێکۆڵینەوەکاندا سەلمێندراوە کە لە دەمەوبەیان و پێش خۆرهەڵاتن (واتە کاتی نوێژی بەیانی)، گازی (ئۆزۆن) لە هەوادا هەیە، کە جۆرە گازێکی زۆر بەسوودە و، ئاستی

چالاکیی جەستەیی و هزریی مرۆڤ بەرزدەکاتەوە. شایەنی باسە هەر بەپێی ئەو لێکۆلینەوانە دەرکەوتووە کە ئەم گازە تەنها لەو ماوەیەی بەیانیدا هەیە و، لەگەڵ خۆرهەلاتندا نامێنێت.

ئەو وەرزشی (یۆگا)یەی لەم سەردەمەدا زۆر باوە و، بۆ حەوانەی دەروون و جەستە ئەنجامدەدرێت، ئێمە لەمیانەی نوێژەکەماندا ئەنجامی دەدەین.

ئەگەر ئەم سوودانە لەبەرچاوبگرین، ئەوا بە ڕوونیی تێدەگەین کە خوای گەورە پێویستی بە عیبادەت و بەندایەتی ئێمە نییە.

بۆ نموونە خوای گەورە مەیخواردنەوە و تاوانی داوێن پیسیی و قوماری لەسەر مرۆڤەکان حەرامکردووە، بەڵام ئایا بۆ ناپرسین هۆکاری ئەم حەرامکردنە چییە؟ ئایا -حاشا- بەمە ستەم لە مرۆڤەکان دەکات و، هۆکاری حەوانەوە و پشوویان لێدەشێوێنێت؟ بێگومان نەخێر، بەڵکو بۆ پاراستنی لەشە لە زیانەکانیان، پزیشکانی ئەم سەردەمەش بەردەوام لە باسی زیانەکانی ئەو شتانەدان لەسەر تەندروستیی جەستەی مرۆڤ، جگە لە زیانەکانی لەسەر لایەنی کۆمەلایەتی. ئەو هاوسەرانەی مەی دەخۆنەوە و، یاری قومار دەکەن، هەمیشە سەرقاڵی یەکتر فریودانن و، ئەو پشێویی و ناجێگیرییەش کە بە ڕەفتارەکانیانەوە دەردەکەوێت، کاریگەریی زۆر خراپی لەسەر

داهـاتووی منداڵـەکانیان دەبێـت و، چـەندین کێشـە و دەردیسـەری لێدەکەوێـتەوە.

بـەو جـۆرە خـوای گـەورە کۆمـەڵێك شـتی لـە بازنـەی حـەرام و نەشـیاودا دیـاریکردووە، بـۆ ئـەوەی مـرۆڤ لـەڕووی جەسـتەیی و دەروونییەوە تەندروست و ئاسوودە بێـت و، لـە ژیـانی کۆمەڵایەتییـدا سـەرکەوتوو و بەختـەوەر بێـت، لەکۆتاییشـدا مـرۆڤ ئـەم فـەرمانی خواپەرسـتییە جێبەجێـدەکات، چـونکە مـرۆڤ بـە لەخواترسـان و، تێگەیشتن لەو ڕاستییەی بەدیهێنـەرێکی هەیـە، کـە لـەڕۆژی قیامەتـدا لەسـەر کردەوەکـانی لێپرسـینەوەی لەگـەڵ دەکـات، کڕنووشـی بـۆ دەبات. هەروەها مەی ناخواتەوە و، قومار ناکات و، سـتەم لـە کـەس ناکات و، خۆی لـە هـەموو ئـەو کردەوانـە دەپارێزێـت کـە زیانیـان بـۆ کۆمەڵگە هەبێت.

زەکات بنەمای یەکسانیی و دادپەروەریی دەپارێزێت:

(زەکات) جۆرێکی دیکەی پەرستشە، کە دادپەروەریی کۆمەڵایـەتی دەپارێزێـت و، بەهۆیـەوە موسـوڵمان ئەگـەرماڵەکـەی بکـات بـە چـل بەشەوە، پێویستە بەشێکی ببەخشێت بە هەژاران. خۆ ئەگەر بـەهۆی تـرس و گوێڕایـەڵیی فـەرمانیی پـەروەردگارەوە نـەبێت، چ مرۆڤێـك ئامادەیە بەشێك لە ماڵ و سامانی خۆی بەو شێوەیە ببەخشێت؟!

ئایا هیچ کام لەو سیستمانەی بانگەشەی دادپەروەری کۆمەڵایەتییان دەکرد، توانیان دروشمەکانیان بە کردایی بهێننەدی؟ بێگومان نەخێر. بەڵام پێغەمبەرمان (د.خ) دەفەرموێت: "هەرکەسێك خۆی تێر و، دراوسێکەی برسی بێت، ئەوا لە ئێمە نییە"، بەمەش هەموو ساماندار و خاوەن داهات و سەرمایەکان هاندەدات کە یارمەتی هەژار و بێچارەکان بدەن.

بەڵام پێویستە ئەم پەرستشانە تەنها لەپێناو سوودە جەستەیی و تەندروستییەکانیاندا نا، بەڵکو بەمەبەستی بەدەستهێنانی ڕەزامەندیی پەروەردگار ئەنجامیان بدەین و، هەر ئەم کاتەش وەك پەرستشی ڕاستەقینە هەژمار دەکرێن.

بەجێهێنان و پابەندبوون بە پەرستشەکانەوە پێویستی بە باوەڕی پتەوە بە پەروەردگار هەیە، خۆ ئەگەر بە بەدیهێنراوەکان و بەخششەکانیی ئاشنایت، ئەوا پێویستە فەرمانەکان و ئەو کارانەی نەهی لێکردوون بناسیتەوە. خوای گەورە لە بەرامبەر ئەو هەموو نیعمەتە نەبڕاوە و لەژمارە نەهاتووەی پێی بەخشیوین، فەرمانی پێکردووین سوپاسگوزاری بین، ئەم سوپاسگوزارییەش لە میانەی پەرستشەکانەوە دەبێت. کەواتە کە دەبینین ماڵ و سامانی پێبەخشیوین پێویستە لەبەرامبەردا زەکات ببەخشین و، بۆئەوەی بەباشیی پێزانینی خۆمان بەرامبەر بەخششەکانی خوای گەورە

دەریبڕین، پێویستە خۆمان لە خواردن و خواردنەوە بەدوور بگرین و بەڕۆژوو بین. سوپاسگوزاریی مرۆڤ تەنها لەڕێی پەرستشەکان و خواپەرستیی و بەندایەتییەوە دەبێت و، لەم ڕێیەشەوە لە خوای گەورە نزیکتر دەبێتەوە.

بۆنموونە ئەگەر کەسێك هۆکارەکانی ژیانێکی شەرەفمەندانەتان بۆ دابین بکات و، بەردەوام دیاریتان پێشکەش بکات، ئایا سوپاسگوزاری دەبن، یاخود پێنەزان؟

دەبینن پەروەردگاری میهرەبان ئەم هەموو بەخششە لەژمارەنەهاتووەی پێبەخشیوین، کەواتە پێویستە بەردەوام سوپاسگوزاری بین، لەسەر ئەم هەموو نیعمەتە کۆتانەهاتووە.

ئایا ئەگەر ئەو هەوایەی بەردەوام لە هەناسەداندا بەکاریدێنین و، ساتێك ناتوانین بە بێبوونیی بژین، بە پارە بووایە، دەمانتوانی بەردەوامیی بەژیان بدەین؟ کەواتە تەنها پەرستشەکان وەك سادەترین جۆری سوپاسگوزاریی شك دەبەین و، لەمەشەوە دەتوانین بڵێین کە ئێمەی مرۆڤ پێویستمان بە پەرستشە و، فەرمانکردنی خوای گەورەش بە پەرستش و عیبادەت لەپێناو ئاسوودەیی و حەوانەوەی دەروونماندایە.

ڕاستە ژیانی دنیا لەناودەچێت و دەبڕێتەوە، بەڵام هەر لە مەیدانی ئەم ژیانەدا ئومێدی ژیانی تاهەتایی مسۆگەر دەکرێت و، بەو پێیەی

هیچ بەدیهێنراوێك ناتوانێت لەدەست فریشتەی گیانکێشان هەڵبێت و، پێویستە لە کۆتاییدا مەرگ بچێژێت و، ئەسپەردەی خاك بکرێتەوە؛ ئەوا بەختەوەرترین مرۆڤ ئەو کەسەیە کە بە خۆشییە کاتییەکانی ژیان فریوناخوات و، پەی بە ئامانج لە بەدیهێنانی دەبات و، سەرقاڵی بەجێهێنانی فەرمانەکانی بەدیهێنەرە.

بەڕاستی کاتێك بە چاوی حیکمەتەوە لەم بوونەوەرە دەڕوانین، ناکرێت هیچ شتێك بە بێ مەبەست و سیستمێکی ڕێکخەر هەژماربکەین، خۆ ئەگەر ئەو ئامانج و سیستمە ڕێکخراوە نەبووایە ئێمەی بوونەوەرانی ئەم گەردوونە چۆن دەمانتوانی هەڵبکەین؟ کەواتە چۆن بتوانین بێ پەرستنی زاتی پەروەردگار لەم دنیا کورتخایەنەدا بژین؟!

ئەمانە چەند ڕاستییەکی سەرسوڕهێنەرن:

شیکردنەوە و نموونەکان بێوێنە بوون، لەو ساتانەدا هەستمکرد کە ساڵەهای ساڵە ڕۆحم تینوو و برسی کردووە و، ئێستەش بانگێشتی خوانێکی ناوازە و شاهانەی ئیمان کراوە. (ڤامپیر نووری)یش زۆر بەتاسەوە گوێی گرتبوو و، بەئاماژەی سەر وتەکانی ئەو دوو گەنجەی پشتڕاستدەکردەوە.

که (سەعید) بابەتەکەی تەواو کرد، (ڤامپیر نووری) لەبەرخۆیەوە وتی:

- شتانێکی چەند سەرسوڕهێنەرن.. باشە بۆچی ئێمە هێندە درەنگ لەمانە تێگەیشتین.

لەڕاستیدا ئەمە دانپێدانانی هەڵقوڵاوی ناخی بوو، ڕەنگە هەستی نەکردبێت کە لە زارییەوە دەرچوون، چونکە بە خەمبارییەوە دەیویست لێپرسینەوە و سەرکۆنەکردنی ناخی بشارێتەوە.

ئەم (سەعیدی نوورسی)یە کێیە؟

(ڤامپیر نووری) یەکێك لە کتێبەکانی سەر مێزەکەی هەڵگرت و وتی:

- نووسەری ئەم کتێبە مەزن و کاریگەرانە کێیە؟ چ کارەیە؟ بۆچی ئێمە تا ئێستە نەماننناسیوە؟ کەمێك باسی ئەم نووسەرە و بەرهەمەکانیمان بۆ بکەن، با ئێمەش بیناسین.

(سەعید) وتی:

- نووسەرەکە ناوی (سەعیدی نوورسی)یە و، کتێبەکانیشی بەناوی (پەیامەکانی نوور)ەوە ناسراون. هەم نووسەر و هەم کتێبەکانیش زمانحاڵیی ئەم سەردەمەن. بەڵام بەداخەوە هەرچەندە (سەعیدی نوورسی) هەوڵەکانی لەپێناو ڕزگارکردنی ئیمانی خەڵکی و، کۆمەڵگە بووە لە گێژاویی بێباوەڕی و نەفامیی و، خۆی زۆر لە

کاروباری سیاسەتەوە نەگلاندووە، هەندێك كەسی ناپاك و بەدنیاز ویستویانە ملكەچی مەرامە گڵاوەكانی خۆیانی بكەن، بۆئەمەش هەم خودی مامۆستا و هەم نووسراوەكانیشیان بە هەڵە بەخەڵكی ناساندووە.

بەداخەوە من و (زوبێر)ی هاوڕێشم بەهەڵە لەم نووسەرە و بەرهەمەكانی تێگەیشتبووین و، ئێمەش گەنجانێكی سەرلێشێواو و، دوور لەدین و، بێ ئامانج بووین، تا ئەوە بوو دووساڵ لەمەوپێش ڕێی ڕاستیمان دۆزیەوە و، ئەگەر (بەدیعوززەمان) و پەیامەكانی نوور نەبوونایە، ئێستە لەسەر تۆمەت و تاوان ڕاپێچی ئەم زیندانە دەكراین.

دڵنیابووم هەریەكێك لە زیندانیەكان بەخۆی دەوت: "كەواتە ئەم گەنجانەش سەرەتا وەك ئێمە بوون".

بەدیعوززەمان (سەعیدی نوورسی) لە ساڵی (١٨٧٦) لە گوندی (نوورس)ی سەر بە قەزای (هیزان)ی (بەتلیس) لەدایك بووە و، لە مانگی ڕەمەزانی ساڵی (١٩٦٠)دا لە (ئورفە) كۆچی دوایی كردووە.

هەر لەتەمەنی منداڵییەوە خولیای خوێندن و فێبوونی زانست بووە، تەنانەت هەشتا كتێبی لە سێ مانگدا لەبەركردووە. لەتەمەنی پازدە ساڵیدا بڕوانامەی تەواوكردنی خوێندنی بەدەست هێناوە و، مایەی سەرسوڕمان و دەستەوسانیی هەموو زانایانی سەردەمی خۆی

بووه و، لە تەمەنی لاوییەوە نازناوی (بەدیعووزەمان)ی پێ بەخشراوە.

لە ساڵی (١٩٠٧)دا هاتووەتە (ئەستەنبوڵ) و لە خانی (شەکرجی)دا بەکرێ لەژوورێکدا نیشتجێ بووە، کە شوێنێك بووە بۆ کۆبوونەوە و دەستەجەمبوونی زانا و ڕووناکبیرەکانی ئەو سەردەمە.

بە دەرگای ژوورەکەیەوە تابلۆیەکی هەڵواسیبوو، کە لێی نووسرابوو: "لێرەدا گرێی هەموو پرسیارە ئاڵۆزەکان دەکرێتەوە و، وەڵامی گشت پرسیارێك دەدرێتەوە و، هەرگیز پرسیار لە هیچ کەس ناکرێت". لەڕاستیدا بێ ئەوەی پرسیار لە هیچ کەس بکات، دەیتوانی وەڵامی هەموو جۆرە پرسیارێك بداتەوە.

خوازیاربوو ئەم ئوممەتە لە زەلکاوی نەفامیی ڕزگاربکات و، هەر بەم ئامانجەشەوە نامەیەکی بۆ سوڵتان (عەبدولحەمید) ڕەوانەکرد و، تێیدا داوای لە سوڵتان کردبوو زانکۆیەك بنیات بنێت، کە وانەی زانستەکانی ئایین و زانستی سەدەمیشی تێدا بوترێتەوە. بەڵام لەلایەن دەستوپێوەندەکانی سوڵتانەوە بە بیانووی شێت بوون ڕەوانەی نەخۆشخانەی (تۆپ تاش) کرا، بەڵام دواتر ڕاپۆرتی پزیشکی دەروونی بەشێوەیەکی حاشاهەڵنەگر ژیریی و دانایی سەلماند، هەر لەو ڕاپۆرتەدا هاتبوو:

" ئەگەر تەنها گەردێکی شێتی لە (بەدیعوززەمان)دا هەبێت، ئەوا هیچ مرۆڤێکی عاقڵ لەسەر ڕووی زەویدا نییە".

تەنانەت بە تۆمەتی داوای پەیڕەوکردنی شەریعەت چەندین جار ڕەوانەی دادگا کراوە و، لێپرسینەوەی لەگەڵ کراوە. لەوەڵامێکیدا بۆ پرسیارێکی دادگا دەڵێت:

" دەسا دڵنیابن لەوەی ئەگەر هەزار ڕۆحم هەبێت، ئامادەم هەموویان لەپێناو گرنگترین حەقیقەتەکانی ئەم گەردوونەدا ببەخشم، لەبەرئەوەی ئەم شەریعەتە تاکە هۆکاری خۆشبەختیی و دادپەروەریی ڕەها و، چاکە و خێری مرۆڤایەتییە، بەڵام نەك بەو شێوەیەی داگیرکەران بانگەشەی بۆ دەکەن"، پاش ئەمە ئازادکرا، لەڕێی بایەزیدەوە تا گەیشتە مزگەوتی (سوڵتان ئەحمەد) ئەم دووعایەی وەك دروشمێك دووپاتدەکردەوە:

"بژی مەرگ و دۆزەخ بۆ ستەمکاران".

لە ساڵی (١٩١٠)دا لە (ئەستەنبوڵەوە) کۆچی کرد بۆ (وان) و، لەوێشەوە بۆ وڵاتی شامی ئەوکاتە –سوریای ئێستە– و، بە ئامادەبوونی نزیکەی دە هەزار کەس وتارێکی دا، کە بەناوی (الخطبة الشامية)وە ناسراوە، کە تێیدا ئاماژەی بە دەرد و نەخۆشییەکانی موسوڵمانانی ئەو سەردەمە دا و، چەندین ڕێگەچارەی گونجاوی خستەڕوو.

لــه ســاڵی (١٩١٢)دا گەڕایــەوە بـۆ (ئەســتەنبوڵ) و، ســەرلەنوێ درێژەی بە خەبات و تێکۆشـان دا لـەپێناو شـائامانجکەیدا، –ئـەویش بنیاتنانی ئەو زانکۆیە بوو کە زانستی سەردەم و زانسـتە شـەرعیەکان بەیەکـەوە گـرێ بـدات–، تەنانـەت نـاوی (مدرسـة الزهــراء)ی بـۆ دیـاریکرابوو. سـوڵتان (موحەممـەد ڕەشـاد)یش بـەدەم داواکاریەکـەی بەدیعوززەمانەوە هات و، لەکـەناری دەریاچـەی (وان) و، لـە ناوچـەی (ئەدرەمیت) بەردی بناغەی زانکۆکە دانرا. بەڵام هاتنەکایەی یەکـەم جەنگی جیهانی بووە کۆسپی بەردەم جێبەجێکردنی پرۆژەکە.

کاتێك جەنگ ڕاگەیەندرا نوورسی لەگەڵ سێ سەد قوتـابیی قوتابخانەکەیدا بەشداری جەنگی دژ بە ڕووسیایان کـرد –کـە لـە شانی قەفقاسەوە هێرشی کردبوو– . کاتێك سوپای ڕووسی هاتـە ناو شاری (بـەتلیس)ەوە، مامۆسـتا و قوتابییـەکانی بەرگرییـەکی پاڵەوانانــەیان نیشــاندان و، بەســەختی برینــداربوو و، لەلایــەن سوپای ڕووسیاوە بەدیل گیرا و، ڕاپێچی ڕۆژهەڵاتی ڕووسیا کرا.

لەو ماوەیەدا کە لە (ڕووسـیا) بـەدیلی لـە زینـدانـدا بـوو، دووچـاری پێشهاتێك بوو، کە جاونەترسیی و بوێرییەکی بێوینەی تێـدا نیشـاندا، کاتێـك (نیکـۆلا نیکـۆلاڤیچ)ی فەرمانـدەی گشـتی بـەرەی قـەفقاس لەبەردەمیـدا تێدەپـەڕێت، مامۆسـتا لـەپێناو ڕێـز و شـکۆ و مـەزنیی

زانستدا بۆیی ڕاناوەستێت، هەر بەهۆی ئەم هەڵوێستەشیەوە بڕیاری لەسێدارەدانی بۆ دەردەچێت، بەڵام دڵسۆزیی و شکۆمەندبوونیی لە خزمەتی پەیام و بیروباوەڕەکەیدا لە پەتی سێدارە ڕزگاری دەکات.

بەهەوڵ و چەرمەسەرییەکی زۆر توانی لە زیندانەکانی ڕووسیا هەڵبێت و، خۆی بگەیەنێتەوە (ئەستەنبوڵ). پاش گەڕانەوەشی ڕێز و پێزانین و دەستخۆشییەکی زۆری ئاڕاستەکرا و، وەك ئەندامی خانەی حیکمەی ئیسلام (دار الحكمة الإسلامية) دامەزرێنرا.

پاش ئەوەی هێزە داگیرکەرەکان هاتنە ناو ئەستەنبوڵەوە، نوورسی هەستی بەمەترسی بارودۆخەکە کرد، بۆیە هیممەتی دایە بەرخۆی و، کتێبێکی بەناوی (الخطوات الست)ەوە دانا و، بە هاوکاری شوێنکەوتووان و هاوڕێ و قوتابییەکانی ئەم کتێبەی بەنهێنی بەسەر خەڵکیدا دابەشکرد، لەم کتێبەشدا زۆر بەتوندی هێرشی کردبووە سەر ئینگلیز و داگیرکەران و، ئاماژەی بەوە کردبوو کە پێوستە جیهاد لەدژیان بکرێت و، ئەم کارەی ڕووبەڕووی ئەو بێهیواییە کردەوە کە باڵی بەسەر خەڵکیدا کێشابوو.

کاتێك بزووتنەوەی (بەرەنگاربوونەوەی داگیرکەرانی ئەنادۆڵ) پێکهات، مامۆستا بە پشتگیری سەد و دوازدە موفتی و زانای ئایینی بە فەتوایەك پشتگیری خۆیان بۆ ئەم بزووتنەوەیە ڕاگەیاند. بەهۆی ناوبانگی جیهاد و ڕووبەڕووبوونەوەی بۆ دوژمنانی ئیسلام، چەند

جارێك لەلایەن حكومەتی ئەنقەرەوە بانگهێشت كرا، هەروەها پاش پێداگرییەكی زۆری (تەحسین بەگ)ی والی (وان)، كە دۆستێكی دێرینی بوو، مامۆستا لە ساڵی (١٩٢٢)دا ڕووی كردە (ئەنقەرە) و، لە وێستگەی شارەكەش پێشوازییەكی گەرمی لێكرا و، چەند پۆستێكیان بە موچەی زۆر باشەوە خستەبەردەم، بەڵام ئەو هەموو ئەمانەی ڕەتكردەوە و، بە دیمەنی باروگوزەرانی خەڵكی زۆر دڵتەنگ بوو، كە تەنها لایەنی ماددی و جەستەیی تێردەكەن و، لایەنی مەعنەوی و ڕۆحییان بەتەواوی پشتگوێ خستووە، لە سەروو هەموو ئەمەشەوە نوێژەكانیان زایەدەكەن، بۆیە وتارێكی زۆر كاریگەر و پاراوی لەبارەی نوێژ و حیكمەتەكانییەوە ئاراستەی ئەنجومەن كرد، چەندین بەرپرسی دەوڵەتیش لە پاش ئەم وتارەوە فەرزی نوێژەكانیان بەجێ دەگەیاند.

به پێداگریی لەسەر هەڵوێستی دنیانەویستی (ئەنقەرە)ی جێهێشت و، ڕووی كردە (وان) و، لەوێ بەتەواوی سەرقاڵی نووسین و ئامادەكردنی بابەت و بەرهەم و پەیامەكانی بوو.

لەم نێوەندەدا هێزە داپڵۆسێنەرەكانی دەوڵەت بەتۆمەتی بەرپەرچدانەوەی حكومەت و پلاندان بۆ كودەتا یەخەی بەدیعوززەمانیان گرت و، ڕاپێچی زیندان و دادگای سەربازیی یەك لەدوای یەكیان كرد و، مامۆستاش ئاوارەیی و دەربەدەریی و غەریبی

و چەرمەسەرییەکی زۆری چەشت. هەر لەم ماوەیەدا و، لە ناوەڕاستی سەرماوسۆڵەی زستاندا لە زینداندا ژەهرخوارد کرا.

مامۆستا سەرەڕای ئەو هەموو تۆمەتەی بۆیان هەڵبەست، بەڵام دەستبەرداری بانگەوازەکەی نەبوو و، هیچ جۆرە ئەشکەنجە و، هیچ کەس و لایەنێك لە ئامانجەکەی سەرقاڵیان نەکرد و، لە نووسینەوەی (پەیامەکانی نوور) بەردەوام بوو.

بەڕاستی مامۆستا توانی بە نووسین و بەرهەمەکانی قەڵغانئاسا ئیمانی گەنج و نەوەی نوێ لە سەرگەردانیی بپارێزێت، لە گەرمەی یەکەم جەنگیی جیهانیدا، بێوچان سەرقاڵی نووسینەوەی (پەیامەکان) بوو.

دەبێت ئەوە چ جۆرە وشەگەلێکی مەزن و شکۆدار بن کە بەو دڵسۆزیی و لێبڕانەوە لە مەیدانی جەنگ و، ململانێی مەرگ و ژیان و، مان و نەمان و، گوێنەدان بە گیان و جەستە و، ڕۆح لەسەردەست، بێوچان سەرقاڵی تۆمارکردنیان بوو و، هەر بۆ خزمەتی ئیمان هەموو پاداشت و پارە و سامانێکی دەوڵەتی ڕەتکردەوە و، زیندان و ئاوارەیی بەسەر خۆشگوزەرانی و ساماندارییدا هەڵبژارد و، کێشە و گرفتەکانیش بارانئاسا بەسەر سینەیدا دادەبارین، بەڵام مامۆستا پشوودرێژبوو و، ئارامی گرت و، لەئاست هەموو نەهامەتییەکدا

دەیفەرموو: "پێویستە ئەو ڕاستییە بچەسپێنم کە قورئان خۆرێکی مەعنەوییە و، هەرگیز تیشك و برسیکەدرەوشاوەکانی لەناوناچن".

بەدیعوززەمان هەندێکجار لەسەر لوتکەی چیایەك، یا لە سووچی زیندانێکی تار، یاخود لە میانەی دوورخستنەوە و دەربەدەریدا سەرقاڵی نووسنەوەی (پەیامەکان) بوو و، سەراپای تەمەنی بۆ خزمەتی ئەم ئاینەپیرۆزە تەرخان کردبوو و، بەردەوام ئەم هەڵوێستەی دووپات دەکردەوە و دەیوت: "لەماوەی هەشتا ساڵی تەمەنمدا هەرگیز بۆ ساتێکیش چێژم لەم دنیایە نەبینیوە و، هەموو ڕۆژەکانی تەمەنم لە مەیدانی جەنگ، یا لە زیندانی داگیرکاران، یا لە زیندانی وڵاتەکەی خۆمدا بەسەربردووە، هیچ جۆرە ستەمدیدەییەك، یا ئازارێك، یا دەردیسەرییەك نەما نەیکێشم، دیلیی و ئاوارەیی و بێنەوایی زۆرم لە مەیدانەکانی جەنگدا چەشت. بەدرێژایی چەندین مانگ لە زیندانی تاکەکەسیدا ژینم بەسەربردوو و، چەندین جار ژەهرخوارد کرام".

"لەپێناو پارێزگاریکردن لە ئیمان و بەختەوەریی و سەلامەتی کۆمەڵگەدا سەراپای گیانم بەفیداکرد و، هەر لەوپێناوەشدا بۆ ئاخیرەت دەکۆشم، نەك لە خۆشەویستیی بەهەشت و ترسان لە دۆزەخ. لەڕاستیدا پێویستە بۆ بەدیهێنانی ئەم ئامانجە مەزنە هەزاران (سەعید) ببنەقوربانی. ئەگەر ئەم قورئانە بێ نەوابێت و، کەس

ئامادەنەبێت سەری بخات، ئەوا بەهەشتم بۆ چییە؟! پێویستم پێی نییە، چونکە دەبێتە زیندانییەکی نوێ بۆم" ئامادەم لەپێناو سەلامەتی ئیمانی نەتەوەکەمدا خۆم بکەمە سووتەمەنی ئاگری بڵێسەسەندوو، چونکە تەنانەت کاتێك کە جەستەم دەسوتێت، دڵم گوڵستان و گوڵزارئاسا دەبێت" .

بەدیعوززەمان ئامادەبوو سەروگیان و سامانی دنیای هەمووی بکاتە قوربانی تەنها یەك ڕاستی قورئان و ئیمان. دەبینین لەساڵی (١٩٢٦)ەوە دەستی کردووە بە بڵاوکردنەوەی پەیامەکانی نوور و، تا ساڵی (١٩٥٠) زیاد لە (١٣٠) بەرهەم و نامیلکە و کتێبی قەبارەجیاوازی پێشکەشی خوێنەر کردووە و، بەمەش وەك ڕێنموویکارێکی مەزن و سەرمەشقێکی دانا و بێهاوتا و، موعجیزەیەکی مەعنەوی چارەڕوانکراوی قورئان هاتە مەیدان.

(وتەکان، بریسکەکان، مەکتوبات، مەسنەوی نووریە، عەسای موسا، ئیشاراتول ئیعجاز، ژیانێکی مێژوویی، سکەی تەصدیقی غەیبی، پاشکۆی قەستەمونی، پاشکۆی ئەمیرداغ، پاشکۆی بارلا) و چەندین ناونیشانی دیکە لەنێو بەرهەمە ناوازەکانیدا بوون، کە نەك تەنها بۆ گەنجی وڵاتەکەی خۆی، بەڵکو بۆ ئیمانی نەتەوەکانی دنیاش بووەنە قەڵغان، ئەمەش لەڕێی وەرگێڕانی تەواوی ئەم پەیامانە بۆ زمانە جیهانی و هەمەچەشنەکانی دنیا.

(ڤامپیر نووری) چیتر نەیتوانی پێش لە هەڵچوونی ناخی بگرێت:

(ڤامپیر نووری) زۆر بە پەشێویی هەستایەوە و، مشتەکۆڵەیەکی کێشا بەسەرمێزەکەی بەردەمیدا و، وتی:

– یەعنی کەسێك کە ئەم هەموو چاکەیەی بۆ ئەم جیهانە هەبووە، ئایا ڕەوایە هێشتا بەوشێوەیە بە ستەم وەڵام بدرێتەوە؟! ها؟ شتی وا نابێت ڕووبدات!

هێندە بە توندی و کاریگەربوونەوە ئەم قسانەی کرد، کە پاش ئەوەی کەمێك هێوربوویەوە وتی:

– داوای لێبووردن ئەکەم، لە پەستییدا هۆشم لای خۆم نەمابوو.

ئەو ڕۆژەش باسێکی سەرنجراکێشی دیکە خرایەڕوو و، ئاوازی ترپەی دڵەکانی زیندانەکان جیاواز دەهاتەبەرگوێ، لەسەرووبەندی بەهارێکی نوێی تەمەنماندا بووین و، چرۆی ناسکی باوەڕ هێواش هێواش شکۆفەی دەدا و، ئەم کەشە نوورین و ئیمانییە جارجارە بە ئەسرینی ڕاستگۆیانە پاراودەکرا.

ئەندێشەکانی (ڤامپیر نووری) لە سنوورێکی زۆر دووردا ئۆقرەیان گرتبوو، تەنانەت هەستمان دەکرد زۆرینەی پەیوەندییەکانی بەم جیهانەوە پچڕاندووە، لەڕاستیدا ژووری زیندانەکەمان شێوەی یەکەیەکی چارەسەری دەروونی وەرگرتبوو.

دانیشـتنەکانمان نزیکـەی دە ڕۆژی خایانـد، کـە هـەر لـە دەمـی بەیانییەوە تـا ئێـوارە بـە تـاووتوێکردنی بـاس و خـواس و پرسـیار و وەڵامـی زۆر گـرنگ و مەزنـەوە سـەرقاڵبووین، بەتایبـەت (ڤـامپیر نووری)، کە هەر ڕۆژێك لە ڕۆژی پێشـتری زیـاتر کاریگـەردەبوو و، بـە لافاوی هاوارکردن و، هەندێك جاریش بە فرمێسك گوزارشتی لە زریانی هەستەکانی دەکرد.

ئەو ساتە سەرسوڕهێنەرە:

شەوێك هەموو لایەك لە قوڵایی خەودا بـووین، کـە پێشـهاتێکی زۆر سەرسوڕهێنەر ڕوویدا و، هەمووان پێی کاریگەر بووین، ئەویش کاتێـك بـوو کـە لـە دەنگـی هاتوهـاوار و هەنسـك و گریـانی (ڤـامپیر نـووری) بێداربووینـــەوە، بەڕاســـتی دیمـــەنێکی زۆر سەرســـوڕهێنەر بـــوو، نەماندەزانی ئایا خەونی دیوە، یاخود هێشتا لەژێر کاریگەریی بابەتـە باسکراوەکاندایە؟!

هەریـەك لـە زیندانییـەکان جۆرە لێکدانەوەیـەکی بـۆ پێشـهاتەکە دەکـرد، بـەڵام بەگشـتی هـەموان زۆر بـە ڕوونـی گوێبیسـتی هەنسکەکانی (ڤامپیر نووری) بووین.

ئەو پیاوەی هەموان لە ئامادەبوونیدا دەلەرزین و، هەموو خراپە و تاوان و کوشتنێك لە شاردا بە ئاگاداریی خۆی جێبەجێدەکران، ئێستە بـەم شـێوەیە لەسـەر جێـی نووسـتنەکەی بەچـۆکدا هـاتووە و، بـە

هەردوودەستی سەری توند گرتووە و، زۆر بەئەستەم هەنسك دەدات و، ئەسرین دەڕێژێت. دەستوپێوەندەکانی بەپەلە خۆیانگەیاندەلای، بەڵام بەدەست ئاماژەی دا: کە لێی نزیك نەبنەوە.

بۆ ماوەیەك ئەو بەو شێوەیە لەنێو هەنسکەکانیدا و ئێمەش لە سەرسووڕمانداماینەوە، گەردەلوولی هەست و لێپرسینەوە و خۆسەرکۆنەکردن لە ناخی هەموومانـدا سەریهەڵدابوو و، وردودرشتی ژیانی ڕابردوومان لێکدەدایەوە و، تا دەهات زیاتر شەرمەزاردەبووین.

لەناکاو (ڤامپیر نووری) بەدەنگێکی ئاوێزان بە توندیی و هەستەوە وتی:

– هەستن، خێرا هەمووتان هەستن.

هەمووان سەریانسووڕمابوو لەم قسەیە، بەڵام دەستبەجێ هەستانەوە، (ڤامپیر نووری) جلەکانی گۆڕی و دەستەجلێکی خاوێنی پۆشی، لەڕاستیدا بەم ڕەفتارانەی واقمان وڕمابوو. لەوکاتەشدا (زوبێر) و (سەعید) بەمەبەستی بەجێهێنانی نوێژی بەیانی لەخەوهەستابوون. (ڤامپیر نووری) بەدەنگێکی لەرزۆکەوە وتی:

– کاکە سەعید، بەڕاستی تەمەنێکمان بەفیڕۆدا و، بە سەربەستییەکی کوێرانە خۆمان فریودا و، هەموو هەڵە و تاوانێکمان ئەنجامدا و، چەندین کەسمان چارەڕەش کرد، تاوان و گوناهەکانمان زۆر گەورە و بێویژدانانەن؛ بەڵام پەروەردگار بەخشندە و میهرەبانە

و، ئێمەش لە تەوبەکردن و پەشیمانی و پاڕانەوە بۆ لێخۆشبوون، هیچ چارەیەکی ترمان نییە، کەواتە دە دەزنوێژ و نوێژمان فێرکە، با ئەم بەیانییە یەکەم نوێژمان بکەین، تا بچینە حزووری خوای گەورە و، بۆ یەکەم جار پەشیمانییەکی ڕاستگۆیانە بخەینەڕوو، چونکە ئیتر تەنها قاپیی میهرەبانی ئەو زاتە شك ئەبەین.

لەو کاتەدا هەنسکەکان هەناسەیان توند کردبوو و، نەیتوانی چیتر قسەبکات و، دایەوە پرمەی گریان. هەورێکی خەم و پەشیمانی خۆسەرکۆنەکردن سەراپای ژوورەگەی داگرتبوو.

هەموومان ڕێبواری شکستخواردووی ڕێی تاوان و هەڵە بووین و، بە هەمان زریانی هەست و سۆزی تاوسەندوودا تێدەپەڕین. لێزمەبارینی فرمێسکەکانی منیش تەواونەدەبوو و، لەوکاتەدا (زوبێر) بەلامدا تێپەڕی و، بە بینینی دیمەنی فرمێسکەکانم، بەدەنگێکی دڵسۆزانە پرسی:

– ئێوە ناوتان چی بوو؟

منیش وتم:

– ئێمرێ.

– ماشائەڵڵا، خوای گەورە ئەم فرمێسکە ڕاستگۆیانانەت بەخێر بۆ بنووسێت. پیرۆزباییتان لێدەکەم، ئەمە پاکوبێگەردیی ناخی ئێوە دەردەخات.

منـــيش لێمپرســـی کـــە خـــەڵکی کوێیـــە؟ ئـــای پـــەروەردگارم، پاکوپێگەردیی بۆ تۆ خوایەگیان، ئەم گەنجە یەکێك بوو لە ئەنـدامانی بنەماڵەی دوژمنەسەرسەختەکانمان! بەزانینی ئەمـە زۆر پەشـۆکام و، دەستبەجێ کڕنووشم برد بۆ خوای گەورە.

ئـای خودایـە! مەگـەر تـەنها زاتـی موبارەکـت حیکمـەت و دانـایی بەدیهێنراوەکانت بزانیت! نەوەیەکی بنەماڵـەی ئـەو دوژمانانـەی یـەك یـەك ئەنــدامانی خێزانەکــەمیان کوشــت، ئێســتە هــاتووە ئیمــانم ڕزگاربکات، ئەمە چ نهێنی و حیکمەتێکی مەزنە؟!

پــێم باشــنەبوو پــاش بەفیڕۆچــوونی تەمــەنێك لــە دەربــەدەریی و خوێنڕشتن و جەرگسوتان ئەم ڕاستییە بە (زوبێـر) ڕابگەیـەنم، دڵنیـام ئەگەر ئەویش پێش من بیزانیایە هەر ئەو کـارەی دەکـرد. بەتـەواویی دۆشدامابووم.

یەکەمین نوێژ:

لــە ژووری زینـدانـدا بــەڕیز وەســتاین بــۆ نوێــژ و، (ســەعید) بــووە ئیمامی پێشنوێژ و، (زوبێر)یش بانگبێژ و، هەموو زیندانیانی ژوورەکە بێ جیاوازیی و بە جەماعەت نوێژکەمان کرد.

ئای خودایە، ئەمە چ دیمەنێکی سەرسـوڕهێنەربوو! ئـەو بەندانـەی کە تەمەنێك نوقمی زەلکاوی تاوان و نکوڵیکردن لە باوەڕبوون، ئێستە

بەڕێز لەبەر بارەگای میهرەبانیتدا وەستاون و، بەفرمێسکەوە داوای لێخۆشبوون دەکەن!

قوڵپی گریان و، هەنسک هەڵکێشانمان ئاوێزانی یەکدی بووبوون، هەستمدەکرد لەو ساتەدا هەزارەها فریشتەی ڕەحمەت شایەتحاڵی ئەو دیمەنەبووبن و، پیرۆزبایی و دەستخۆشییان لێکردبین. دەنگی زوڵاڵ و میهرەبانانەی (سەعید) هێندەی تر کەشەکەی نوورانی دەکرد، منیش هەر کە دەنگی هەنسکەکانی (ڤامپیر نووری) دەهاتەبەرگوێم، نەمدەتوانی جڵەوی فرمێسکەکانی خۆم بکەم.

لە کڕنووشدا بەتەواوی بوونمەوە فرمێسکی تەوبە و پەشیمانیم دەڕشت و لەخوای گەورە دەپاڕامەوە لێمخۆشبێت، چونکە منیش وەك هەموو زیندانیەکانی دیکە تارمایی تاوان و سەرپێچی لەپێشچاوم لانەدەچوو و، نەمدەزانی بۆ داوای لێخۆش بوون لە کام تاوانەوە دەستپێبکەم.

هەمووان دڵنیابووین دیمەنی خوێنڕشتن و ستەم و خەڵکی بێچارەکردنمان هەر وا بە ئاسانی لەیادناچێت و، تا دواین ساتی تەمەنمان پەشیمانی بەرۆکمان بەرنادات.

پاش تەواوکردنی نوێژەکە تێبینیمان کرد لە چاوەکانی (سەعید) و (زوبێر)یشەوە فرمێسك باریوە. دیارە ئەوانیش پشکیان لەو کەشی فرمێسکبارانەدا هەبووە.

هەموو ئەسرینمان دەڕشت:

(ڤـامپیر نـووری) لـە سـەر بەرماڵەکـە هەسـتایەوە و، دەسـتەکانی بەرزکردەوە و، منالّ ئاسا دەگریا و دەپاڕایەوە:

- یاڕەبی، هاتووم بۆ بارەگاکەت، گوناهەکانم بێ سنوورن و، جگە لەتۆش هیچ پەناگەیەك شك نابەم، لێت ئەپاڕێمەوە دوعاکـانم لێقبـولّ کە، چونکە چیتر بەرگەی ڕەتکردنەوە ناگرم.

خوایـەگیان، تـۆ بـەمیهرەبانیی خـۆت ئـەم دەرفەتـەت پـێ بەخشیمەوە، کەواتە منیش تا مردن لە قاپی موبارەکتدا ئەپاڕێمەوە.

سوپاس و ستایش بۆ تۆ خوایەگیان، کە پـێش مـەرگم لەگـەلّ ئـەم ڕاستییانەدا ئاشتتکردمەوە و، لەمەودوا ئەوپەڕی ئاواتم ناسـاندنەوەی خەڵکیی ئەبێت بەم ڕاستییانەی ئیمان، چونکە ئـەوە تـەنها هۆکـاری سـەرفرازی خەڵکییـە و، تـا دڵـەکان بـەم ڕاسـتییانە ئاشـنانەکرێنەوە سەرفراز نابن.

منـیش بـە ڕوانـین لـە دیمەنـەکان و، هەسـتمدەکرد ژووری زیندانەکەمان بووەتە گۆشەیەکی بەهەشت. هەمووان لەژێرکاریگـەریی ئەو کەشە ئیمانییەدا نقومبووبوون، ترپەی دڵیشمان جۆرە پاڕانەوە و داوای لێخۆشبوونێك بوو لە پەروەردگار.

بـەم شـێوەیە (ڤـامپیر نـووری) گەڕایـەوە باوەشـی ئیمـان، ئـەم گەڕانەوەیەش بەواتای ڕزگاربوونی شارەکە دەهات لە دەست تـاوان و ستەم و بەدکارییەکانی.

من تێناگەم، لەکاتێکدا ئـەم ڕاسـتییە مـەزن و ڕزگاریکارانـە هـەن، کەواتە بۆچی لەلایەن دەسەڵاتدار و دەستەبەرپرسـەکانی کۆمەڵگـەوە ناخرێنەڕوو، گەنجانی پێکۆشناکرێن؟! خـۆ گومـانی تێـدا نییـە کـە ملیۆنـەها کەسـی ئاتـاج بـەم ڕاسـتییانە هـەن، کـە ئەگـەر لـەکاتی گونجاودا دەستگیرۆیی نەکرێن، ئەوا چارەنووسیان لادان و سەرپێچی و تاوان و زیندان، یاخود مەرگ دەبێت. لەڕاسـتیدا سیسـتمی زینـدان هیچکات ناتوانێت کەسی تاوانبار و لادەر لە گێژاوی تاوانکاریی ڕزگـار بکات، بـەڵکو تـەنها ئـەم ڕاسـتییانە تروسـکەی هیـوای کەسـانی لـەم جـۆرەن و، پێویسـتە هـەر کەسـێکیش خـۆی بـە نیشـتمانپەروەر دەزانێت، ئەمە لەبەرچاو بگرێت.

ئـەو ڕۆژە دانیشـتنەکەمان لـە نوێـژی بـەیانی تـا نوێـژی نیـوەڕۆ بەردەوامبووبوو، کە پاسەوانەکە دەرگاکەی کردەوە و وتی:

– (سەعید) و (زوبێر) ئەمڕۆ دادگایی دەکرێن.

سۆز و میهـری خـوای گـەورە چـەندە مەزنـە! ئـەم گەنجانـە پـاش ئەوەی بە ڕاستییەکانی ئیمان ئاشـنایان کردینـەوە، وادەی ماڵئـاوایی لێکردنیان نزیک بووبوویەوە، وەك ئەوەی دوو فریادڕەسی نوورانی بن

و، بــۆ دەربازکردنمــان ســەردانیان کــردبین. بەخــەم و پــەژارەی جوداییەوە ماڵئاواییمان لێکردن و، بەفرمێسك بـەڕێمان کـردن. بـەڵام سـوپاس بـۆ خـوای گـەورە، پـاش نیـوەڕۆی هـەمان ڕۆژ هـەواڵی ئازادکردنیان گەیشت و، بەرەو ڕزگارکردن و بەهانەوەچوونی کەسانی بێچارەی دیکەی وەك ئێمە بەڕێکەوتبوون.

خوای گەورە دڵەکانیان دامەزراو و، دەروونیـان ئـارام و، تواناییـان بەرەکەتداربکات، بۆ خزمەتی مرۆڤایەتی.

(سەعید) و (زوبێر) ئازادکران، بـەڵام لـەپاش خۆیـان (پەیامـەکانی نوور)یــان بــۆ جێهێشــتبووین و، ئێمــەش بــەردەوام بــووین لــە بەجێگەیانـدنی نوێـژ و پەرستشـەکان و، باسـکردنی بابەتـە ئیمـانی و پەروەردەییەکان.

ماوەیەك پێش ئەوەی لە زیندان ئازاد بکرێم، لـە حـەمامی زینداندا دەزنوێـژم دەشـت، کـە سـەرم بـەرزکردەوە، مامەپیرەنوورانییەکـەم بینی و، بەدەنگێکی میهرەبان و هێمنەوە وتی:

– "پیرۆزت بێت، ئەم ڕاستییانە ئێوە لە ژیانی تاهەتاییدا سەرفراز دەکەن، نەکەن دەستبەرداربیان بن".

لـەو سـاتەدا چـەندین پرسـیار بـە خەیاڵمـدا هـات، کـە دەمویسـت وەڵامـەکانیانم دەسـت بکـەوێت، بـەڵام ئەفسـوس لـە چـاوتروکانێکدا دیارنەما، حەمامەکەش لەخۆم زیاتر کەسی دیکەی تێدا نەبوو.

ئازادکراین:

زۆری نەخایاند، من و تەنانەت (ڤامپیر نووری)یش بە لێبووردنی گشتی ئازادکراین، ئێستە ئەو ژینێکی ئارام و دوور لە تاوان و یاخیبوون بەسەردەبات و، ڕۆژەکانی بە پەرستش و نوێژ و خواپەرستییەوە بەڕێدەکات.

منیش خێزانێکم پێکەوەنا و، بوومە باوك، لەسەر ناوی خوشك و براکانم ناوی منداڵەکانم ناوە. هاوسەرەمیهرەبانەکەشم کەسێکی تابلێی باوەڕداره. لەڕاستیدا من و هاوسەرەکەم بڕیارمانداوە هەرگیز ڕێی ئیمان و خواپەرستی بەرنەدەین، چونکە ئارامیی و ئاسوودەیی تەنها لەو ڕێیەوە بەدەستدێن.

خوای گەورە گەیشتن بە کانی باوەڕ و، پاراوکردنی دڵ بە ڕاستییەکانی بکاتە پشکی هەمووان... (ئامین)

کۆتایی

نامە و سەرنجەکانی خوێنەران

بەسەرهاتی ئێمرێ، هەر لەیەکەمین لاپەڕەوە تا کۆتـایی تۆفانێکـە لە فرمێسك..

لەم ڕۆمانـەوە فێریـی چـەندین وانـەی پرپـەنـدی ژیـان بـووم و، بـە زۆرێـك لـە تایبەتمەندییـەکانی بـوونم لەمگەردوونـەدا ئاشـنابووم، تـا بتوانم سوپاسگوزاری بەدیهێنەر بم. تەنانـەت بەهۆیـەوە ڕەگوڕیشـەی چەند سیفەتێکی وەك پشوودرێژیی و ئارامیم لە ناخمدا بەدیکرد..

بەڕاسـتی سـەراپای بـوونم بـە باسـوخواس و ڕووداوەکـانی ژیـانی (ئێمـرێ) کاریگـەربوو و، تـوانیم تارمـایی خراپـە و تـاوان لەژیانمـدا وەدەرنێم. ئێسـتەش تـەنها هێنـدەم لەتوانادایـە کـە ئـەم کتێبـە وەك دیاری دەسـتم پێشکەشـی هـەموو ئەوانـە بکـەم، کـە وەك خـۆم ڕێـی ڕاستی ژیاینیـان لێهەڵـەبووە، بـەڵکو فریادڕەسـێك بێـت بـۆ دەروونـی ماندوو و شەکەتیان.

سوپاس و دەستخۆشیم بۆ نووسەر و خامەبەدەسـتی ڕۆمانەکـە و، هیوادارم لە نەخشاندنی ئەم بەرهەمانە بەردەوام بن.

فاتمە قەیسەرلی

******

مامۆستای بەڕێز..

پاش تەوابوونم لە خوێندنەوەی ڕۆمانی (ئێمرێ)، خوازیاربووم دەستبەجێ پەیوەندیتان پێوەبکەم، تا ئەگەر بەچەند دێڕێکی کورتیش بووە هەستوسۆزی خۆم لەئاست ئەم بەرهەمەتاندا دەرببڕم، چونکە بەڕاستی منتان لە خەوی غەفڵەت بێدارکردەوە.

من گەنجێك بووم، کە بەهیچ شێوەیەك خولیای کتێبخوێندنەوەم نەدەکرد، بەڵام لەسەر ڕاسپاردەی هاوڕێیەکم قایلبووم، کە ڕۆمانەکەتان بخوێنمەوە؛ بەڵام لەماوەی دوو سەعات کەمتردا تەواوبووم لە خوێندنەوەی، لەمیانەی خوێندنەوەیدا دڵنیابووم: کتێبگەلێك هەن، کە بەڕاستی هەستبزوێن و کاریگەر بن، چونکە بەنێو ئازار و خەم و گرێکانی دەروونداگوزەر دەکەن.

(ئێمرێ) بووە مەرهەمی سارێژکاری ئەو زامانەی ناخم کە ساڵەهایە ئازارم دەدەن، خوای گەورە سارێژکاری خەم و ئازاری بەڕێزیشتان بێت، منیش هەوڵدەدەم بەپێی توانا ئەم ڕۆمانە لای کەسانی دیکە خۆشەویست بکەم و، بەدیاری پێشکەشیان بکەم.

خوای گەورە نموونەی بەڕێزتان زیاتربکات، ئینشائەڵڵا تەمەنێکی نووسینی بەبەرەکەت بەسەردەبەن، تا بەرهەمی نووسینی دیکەی هاوشێوەی (ئێمرێ) بنەخشێن.

لەگەڵ ڕێزمدا.....

ئێمرێ یەڵماز

خوێنـەری بـەردەوامی بەرهەمـەکانی بـەڕێزتانم و، زۆرێـك نییـە لـە خوێندنەوەی ڕۆمانی (ئێمرێ)ی بەڕێزتان تەواوبووم، بێگومان تەواوی ڕۆمانەکەم بەیەکجار خوێندەوە، لەڕاستیدا پێویستـە ڕاشکاوانە بڵێم کە نووسینەکانتان ڕۆحیەتێکی بـەرز و بـەڕێز و، شـێوازێکی ڕەوان و، پەیام و پەند و ئامۆژیی زۆر لەخۆدەگرن، تەنانەت چارەسەری زۆرێـك لە دەرد و نەخۆشییەکانی دەروونی لاوی ئەم سەردەمەن.

نازانم چـی بنووسـم! لەڕاسـتیدا پـاش خوێندنـەوەی ئـەم ڕۆمانـە، تێگەیشتم کە پێویست ناکات لە چاوەڕوانی ئـەو مامەپیرەنوورانییـەدا بـین، تـا بـەرەو ڕاسـتییەکانی بـاوەڕ کەمەندکێشـمان بکـات، چـونکە سەرچـاوەی کانیـاوی هــەموو نهێنییـەکانی بـاوەڕ لــە نـاخ و دڵ و دەروونی خۆماندایە.

من بەپێویستی دەزانم هەمووان ئەم ڕۆمانە بەنرخـە بخوێننـەوە و، بەنێو باسوخواسەکانیدا گوزەر بکەن.

خوای گەورە ئێوەی مامۆستا تەمـەن درێـژبکات، تـا لـە نووسـینی ئەم کتێبە دەروونپەروەردەکار و ئیمانیانە بەردەوام بن.

لەگەڵ ڕێز و خۆشەویستیمدا...

نورای

پێرست

پێشەکی.. ٣

بەشی یەکەم

مەرگی دڵتەزێنی باوکم.............................. ٧

بەشی دووەم

پیرە پیاوێکی نوورانی ١٩

بەشی سێیەم

برایەکمیان کردە قوربانیی ڕووداوێکی هاتووچۆ............... ٣٩

بەشی چوارەم

سەختترین ئازاری ژیانم............................. ٦٥

بەشی پێنجەم

ئەو ڕووداوە لەناکاوەی لەماڵەکەدا بەسەرم هات............... ٨٣

بەشی شەشەم

پێشهاتی لەناکاوی زیندان........................... ١٠٣

بەشی حەوتەم

(زوبێر) و (سەعید) سەرلەنوێ گەڕانەوە ژوورەکەمان......... ١٦٧

نامە و سەرنجەکانی خوێنەران........................ ١٩٩

پێرست.. ٢٠٢

EMRE

MAZLUMUN AHI

HALİT ERTUĞRUL

ئـەم ڕۆمانــە.. سەرگوزشــتەی ڕاســتەقینەی ژیانێکـی لێوانلێـوە لــە بێچارەیــی و ئازارچەشــتن و تەنیایــی و بێکەســی.. نووســەریش پاش هــەوڵ و کۆشــانێکی ئاوێزان بــە ئەســرین و حەسرەتکێشــان، بەرگی وشــەو دەربڕینی بەبەر ڕووداوەکاندا کردووە.

چارەنووســی پڕپەنــدی ئێمرێ داستانئاســا تــۆی خوێنەر کەمەندکێشــدەکات و، بــەرەو تێڕامــان و هەڵوێســتەکردن ئاڕاســتەت دەکات؛ لەهەمــان کاتــدا ڕێنمووییکارێکـی میهرەبانت دەبێت.

لەگــەڵ هەڵدانــەوەی لاپەڕەکانــی ئــەم پەرتووکــەدا، هەســتدەکەیت ئومێدێکـی نوێ لــە ناختدا چــرۆدەکات و، تروسکەیەك لەپشــتی تارمایی بێهیوایییەوە دەدرەوشێتەوە و، بۆ ڕێبواریی ڕێیەکی ڕاست ئامادەت دەکات.

0-0153-0000-5

9 780015 300005

نرخی(٣٥٠٠) دیناره

ناوەندی ڕاگەیاندنی ئارا

ARA Media Center

ara.m@hotmail.com